

การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐาน สำหรับ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

โดย
นายทรง ทิพย์สังวาลย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2568

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็น
ฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2
ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน
มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2568
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

THE DEVELOPMENT OF ESSAY WRITING ABILITY BY ACTIVITY BASED LEARNING
MANAGEMENT FOR MATTHAYOMSUKSA 1 STUDENTS

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education TEACHING THAI LANGUAGE
Department of Curriculum and Instruction
Academic Year 2025
Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ	การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โดย	นายทรง ทิพย์สังวาลย์
สาขาวิชา	การสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์ ดร. ชลธิชา หอมฟุ้ง
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

.....	คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร. คณิต เขียววิชัย)	
พิจารณาเห็นชอบโดย	
.....	ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. อธิกมาส มากจ้อย)	
.....	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชลธิชา หอมฟุ้ง)	
.....	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม)	
.....	ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(รองศาสตราจารย์ ดร. เขมณัฏฐ์ มิ่งศิริธรรม)	

660620025 : การสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2

คำสำคัญ : การเขียนเรียงความ, การจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐาน

นาย ทรวง ทิพย์สังวาลย์: การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ ดร. ชลธิชา หอมฟุ้ง

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้กิจกรรมเป็นฐานก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ และ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนเซนต์หลุยส์ศึกษา จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบวัดความสามารถด้านการเขียนเรียงความและ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัยพบว่า

1) ความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้เรื่องการเขียนเรียงความด้วยการใช้กิจกรรมเป็นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

660620025 : Major TEACHING THAI LANGUAGE

Keyword : Essay Writing, Activity-Based Learning

Mr. Thoranong THIPSANGWAN : The development of essay writing ability by activity based learning management for matthayomsuksa 1 students Thesis advisor : Associate Professor Cholticha Homfung, Ph.D.

The present study aimed to achieve two main objectives: (1) to compare the essay-writing ability of Grade 7 students before and after participating in activity-based learning, and (2) to investigate the satisfaction of Grade 7 students with the activity-based learning approach to essay writing. The sample group consisted of 30 Grade 7 students from St. Louis Suksa School, enrolled in the first semester of the 2025 academic year. The participants were selected using cluster random sampling. The research instruments employed in this study comprised were lesson, essay-writing ability tests and student satisfaction questionnaire. The data were analyzed by mean (M), standard deviation of items (SD) and t-test dependent.

The findings revealed that

1) the essay-writing ability of Grade 7 students after participating in activity-based learning were significantly higher than before, at the .05 level of statistical significance,

2) Students' overall satisfaction toward the activity-based learning approach to essay writing were rated at the highest level of agreement.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะไม่สำเร็จล่วงได้อย่างสมบูรณ์หากไม่ได้รับความอนุเคราะห์และคำแนะนำอันเป็นประโยชน์จากรองศาสตราจารย์ ดร. ชลธิชา หอมฟุ้ง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รวมทั้ง รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยยศ ไทวิทยศิริธรรม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้ให้การสนับสนุนและชี้แนะอย่างใกล้ชิด นอกจากนี้ยังขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร. อธิกมาส มากจ้อย ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. เขมณัฏฐ์ มิ่งศิริธรรม ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และคำแนะนำที่ทรงคุณค่า ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอแสดงความขอบคุณอย่างสูงต่อท่านทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์สมพร ร่วมสุข ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สง่า วงศ์ไชย และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ยุวี ญาณปรีชาเศรษฐ์ ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบและปรับปรุงเครื่องมือวิจัย เพื่อให้การดำเนินงานวิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในสาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ได้ให้ความเมตตา ถ่ายทอดความรู้ อบรมชี้แนะ และมอบประสบการณ์อันล้ำค่าแก่ผู้วิจัย รวมถึงเจ้าของผลงานหนังสือ วารสาร เอกสาร และวิทยานิพนธ์ทุกเล่ม ที่เป็นแหล่งอ้างอิงสำคัญต่อการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ในสาขาวิชาการสอนภาษาไทยทุกท่าน สำหรับคำแนะนำและกำลังใจที่มีให้ตลอดมา พร้อมทั้งเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องซึ่งมีส่วนช่วยสนับสนุนให้งานวิจัยนี้สำเร็จล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณนางสาวณัฐสิริ เรืองรัตน์ ที่ได้ช่วยประสานงานระหว่างคณะศึกษาศาสตร์และดูแลเรื่อง การส่งเอกสารเป็นอย่างดีตลอดมา ช่วยอำนวยความสะดวกและประหยัดเวลาในการดำเนินงาน รวมถึงเจ้าหน้าที่ฝ่ายประสานงานอื่น ๆ ของมหาวิทยาลัยศิลปากรที่ให้การช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกอย่างเต็มที่

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนเซนต์หลุยส์ศึกษา คณะครู กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกด้านสถานที่ รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้การเก็บข้อมูลในงานวิจัยเป็นไปอย่างราบรื่น

สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ครอบครัว และเพื่อน ๆ ทุกท่านที่รักและให้กำลังใจ รวมทั้งคอยช่วยเหลือในทุกด้าน ผู้วิจัยขออุทิศคุณประโยชน์ที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แด่พระคุณของบิดา มารดา รวมทั้ง ครู อาจารย์ที่ได้อบรม สั่งสอน แนะนำ และให้กำลังใจอย่างไม่ขาดสาย

ทรงง พิพย์สังวาลย์

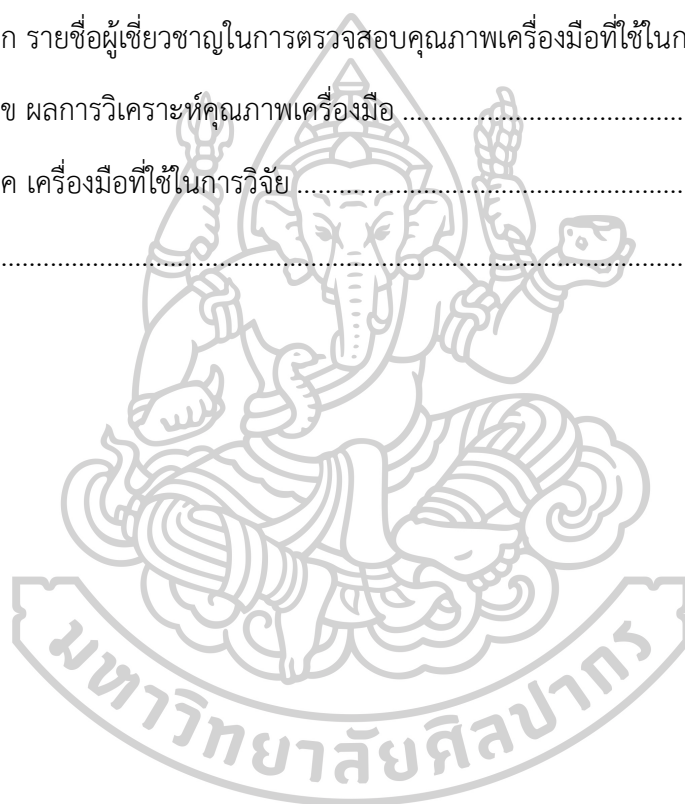
สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
กรอบแนวคิดการวิจัย	6
คำถามการวิจัย	8
วัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	9
สมมติฐานของการวิจัย.....	9
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	11
บทที่ 2 บรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	12
1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียน เซนต์หลุยส์ศึกษา ปีการศึกษา 2561 (ฉบับปรับปรุง 2564).....	13
1.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย.....	13
1.2 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเซนต์หลุยส์ศึกษา พุทธศักราช 2564	17
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเรียงความ	21

2.1 ความหมายของการเขียนเรียงความ	21
2.2 องค์ประกอบของการเขียนเรียงความ	22
2.3 ขั้นตอนการเขียนเรียงความ	29
2.4 วิธีการสอนเขียนเรียงความ	31
2.5 ความสามารถด้านการเขียนเรียงความ	35
2.6 การวัดและประเมินผลการเขียนเรียงความ	35
3. การจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้กิจกรรมเป็นฐาน	45
3.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้กิจกรรมเป็นฐาน	45
3.2 ลักษณะของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน	45
3.3 ประเภทของกิจกรรมสำหรับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน	46
3.4 ข้อคำนึงในการเลือกและปฏิบัติกิจกรรม	48
3.6 ประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้กิจกรรมเป็นฐาน	54
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	55
4.1 งานวิจัยในประเทศ	55
4.2 งานวิจัยต่างประเทศ	58
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	61
1. แบบแผนการวิจัย	61
2. วิธีการและขั้นตอนการวิจัย	61
3. ชั้นทดลอง	79
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	81
ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้กิจกรรมเป็นฐานก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้	81
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่องการเขียนเรียงความด้วยการใช้กิจกรรมเป็นฐาน	82

บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	86
สรุปผลการวิจัย.....	87
การอภิปรายผล	87
ข้อเสนอแนะ	90
รายการอ้างอิง	91
ภาคผนวก.....	94
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	95
ภาคผนวก ข ผลการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ	97
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	102
ประวัติผู้เขียน	117

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง.....	16
ตารางที่ 2 โครงสร้างรายวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 โรงเรียนเซนต์หลุยส์ศึกษา	18
ตารางที่ 3 เกณฑ์การประเมินการเขียนเรียงความของดวงใจ ไทยอุบลุญ	36
ตารางที่ 4 เกณฑ์การประเมินการเขียนเรียงความจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะครุศาสตร์	37
ตารางที่ 5 เกณฑ์การประเมินการเขียนเรียงความของกรมวิชาการ.....	40
ตารางที่ 6 การสังเคราะห์เกณฑ์การประเมินการเขียนเรียงความของผู้วิจัย.....	43
ตารางที่ 7 สังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน	53
ตารางที่ 8 แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ โดยการ จัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	65
ตารางที่ 9 เกณฑ์การประเมินความสามารถด้านการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubric).....	76
ตารางที่ 10 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้กิจกรรมเป็นฐานก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้.....	82
ตารางที่ 11 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดย การใช้กิจกรรมเป็นฐาน.....	83
ตารางที่ 12 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	98
ตารางที่ 13 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของแบบ วัดความสามารถด้านการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	100
ตารางที่ 14 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของแบบ ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	101

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย 8

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเขียนเป็นทักษะการสื่อสารรูปแบบหนึ่งที่สำคัญในชีวิตประจำวัน เนื่องจากการเขียนเป็นการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารถึงความรู้ ความคิด ความรู้สึก และอารมณ์ต่าง ๆ จากผู้เขียนไปยังผู้อ่าน บุคคลที่มีความสามารถในการเขียนจะต้องมีความสามารถในทางภาษา ด้านการพูด การฟัง และการอ่านมาก่อน จึงจะสามารถถ่ายทอดความรู้สึก และความต้องการของผู้เขียนออกมาเป็นลายลักษณ์อักษรได้ถูกต้อง สื่อความชัดเจน โดยการนำถ้อยคำมาเรียบเรียงเป็นประโยค เรียงราวทางภาษาที่ชัดเจน เพื่อแสดงความรู้สึก ความคิด ความรู้ และประสบการณ์ของผู้เขียนให้แก่ผู้อ่าน เป็นการสื่อสารที่มีความชัดเจน และเป็นหลักฐานที่แน่นอน จึงถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่สะท้อนความเจริญของมนุษย์แต่ละยุคสมัยได้ทางหนึ่ง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551: 3)

การเขียนเป็นทักษะหนึ่งที่มีความซับซ้อน เนื่องจากการเขียนเป็นทักษะที่ต้องใช้ความสามารถทางภาษาไทยในหลาย ๆ ด้านมาผสมผสานกันตามประเภทและข้อกำหนดของงานเขียนประเภทนั้น ๆ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเจตนาและจุดมุ่งหมายของผู้ส่งสารว่าต้องการส่งสารประเภทใด ด้วยเหตุนี้กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดเรื่อง การเขียน ไว้ในสาระที่ 2 มาตรฐาน ท 2.1 ในรายวิชาภาษาไทย ได้แก่ การเขียนสื่อสาร การเขียนเรียงความ การเขียนย่อความ และการเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเขียนเรียงความ ซึ่งเป็นการเขียนที่มีรูปแบบที่กำหนดชัดเจน กล่าวคือ การเขียนเรียงความจำต้องประกอบไปด้วย คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป นอกจากนี้ยังต้องอาศัยการเรียบเรียงภาษาให้มีสัมพันธภาพ ซึ่งอาจมีการแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึก โดยใช้ประสบการณ์ของผู้เขียน เรียงร้อยถ้อยคำให้ถูกต้องหลักเกณฑ์ อาจกล่าวได้ว่าการเขียนเรียงความเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการนำไปสู่งานเขียนร้อยแก้วประเภทอื่น ๆ

ถึงแม้ว่าการเขียนจะได้รับการจัดอยู่ในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ปรับปรุง พ.ศ. 2560) แต่จากการศึกษาตำรา เอกสาร งานวิจัยพบว่าผู้เรียนขาดทักษะพื้นฐานทางการเขียนจนนำไปสู่ปัญหาในการเขียนเรียงความ เช่น การใช้คำการเรียบเรียงคำและข้อความ ขาดกลวิธีการใช้ภาษาที่สละสลวย ทำให้ไม่สามารถเขียนเรียงความได้ ซึ่งสอดคล้องกับดวงใจ ไทยอุบล (2554: 18) ที่กล่าวว่า ปัญหาที่พบในการสอนวิชาภาษาไทยมากที่สุด คือความสามารถด้านการเขียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความสามารถในการเขียนเรียงความ

ผู้เรียนขาดความสามารถในการเขียนเรียงความขาดความรู้ เรื่อง วิธีการเริ่มต้นการเขียนเรียงความ ขาดสัมพันธภาพในการเขียน ใช้สำนวนภาษาพูด และการเขียนไม่ก่อให้เกิดแรงจูงใจและโน้มน้าวใจให้ผู้อ่านติดตามได้ เช่นเดียวกับอัจฉรา ชีวะพันธุ์(2561: 28) ที่กล่าวว่า ในการเขียนเรียงความปัญหาที่พบคือ ผู้เรียนขาดความสามารถในการเรียบเรียงและลำดับเนื้อเรื่อง ซึ่งปัญหาดังกล่าวเกิดจากการที่ครูผู้สอนเน้นการบรรยายเนื้อหา และทำแบบฝึกหัด ซึ่งเป็นกระบวนการที่มุ่งถ่ายทอดความรู้ความจำเพียงอย่างเดียว ไม่ได้มีการฝึกฝนผ่านกิจกรรมหรือการทำงานร่วมกัน อาจทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายตลอดจนอาจมีเจตคติที่มีต่อการเขียนเรียงความในเชิงลบ

สิ่งสำคัญในการจัดการเรียนการสอน เรื่อง การเขียน ครูมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงวิธีการ กลวิธี รวมถึงแนวคิดที่ใช้ในการสอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น ปลุกฝังเจตคติที่ดีต่อการเขียนเรียงความเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเอง เช่น การพัฒนาองค์ความรู้รวมถึงเจตคติต่อการเขียนเรียงความ และที่สำคัญ คือ ผู้สอนต้องปลุกฝังให้ผู้เรียนได้มีทักษะการคิดจากสิ่งต่าง ๆ ที่พบในชีวิตประจำวันอีกด้วย ดังที่ดวงใจ ไทยอุบล (2554: 12) ได้กล่าวว่า การรู้ผ่านการทำกิจกรรมเป็นการปลุกฝังเจตคติที่ดีแก่ผู้เรียนและยังเป็นการกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน นอกจากนี้ยังสามารถนำประสบการณ์ของผู้เรียนที่แตกต่างกันมาเป็นประเด็นเชื่อมโยงกับงานเขียนของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของการเขียนเรียงความ เช่น การทำกิจกรรมกลุ่ม การระดมความคิด เป็นต้น

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทย จำนวน 5 คน โรงเรียนเซนต์หลุยส์ศึกษา (การสัมภาษณ์, 3 กุมภาพันธ์ 2567) มีความเห็นในทิศทางเดียวกันว่า ปัญหาหลักของการเขียน โดยเฉพาะการเขียนเรียงความ สรุปได้ 3 ด้านหลัก ๆ คือ 1) ด้านผู้เรียน 2) ด้านครู 3) ด้านเทคนิคหรือวิธีสอน ซึ่งปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ปัญหาด้านผู้เรียน กล่าวคือ ผู้เรียนขาดเจตคติที่ดีในการเขียนเรียงความ ขาดความตระหนักในความสำคัญและความจำเป็นของการเขียนเรียงความ ขาดคลังคำศัพท์ ขาดความสามารถในการเรียบเรียงคำให้เป็นข้อความที่สละสลวยได้ ปัญหาที่พบรองจากปัญหาด้านผู้เรียน คือ ปัญหาด้านครู กล่าวคือ ครูขาดการปลุกฝังให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการเขียนเรียงความ ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการเขียนเรียงความ ตลอดจนครูขาดเทคนิคและวิธีการสอนการเขียนเรียงความที่เน้นให้ผู้เรียนลงมือทำ ครูส่วนใหญ่จึงเลือกใช้การสอนแบบบรรยายเป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกับ ดวงใจ ไทยอุบล (2554: 18) ที่กล่าวถึง ปัญหาของการเขียนเรียงความไว้ว่า ในปัจจุบันผู้เรียนขาดความตระหนักในความสำคัญของการเขียนเรียงความ ขาดแรงจูงใจในการเรียนรู้ จนส่งผลให้ขาดความสามารถในการเขียนเรียงความ ขาดความรู้พื้นฐานสำคัญในการเขียนเรียงความ เช่น องค์ประกอบ วิธีการเขียนคำนำ เนื้อเรื่อง สรุป เป็นต้น

จากการที่ผู้วิจัยจัดการเรียนการสอน รายวิชาภาษาไทย เรื่อง การเขียนเรียงความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2566 พบว่าผู้เรียนขาดทักษะการใช้คำ การเรียบเรียงคำและข้อความ กลวิธีการใช้ภาษาที่สละสลวย ทำให้ไม่สามารถเขียนเรียงความได้ ซึ่งสอดคล้องกับสุระนะ พามนตรี(2560: 35) ที่กล่าวว่า ปัญหาที่พบในการสอนวิชาภาษาไทยมากที่สุด คือ ความสามารถด้านการเขียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความสามารถในการเขียนเรียงความ ผู้เรียนขาดความสามารถในการเขียนเรียงความขาดความรู้ เรื่อง วิธีการเริ่มต้นการเขียนเรียงความ ขาดสัมพันธภาพในการเขียน ใช้สำนวนภาษาพูด และการเขียนไม่ก่อให้เกิดแรงจูงใจและโน้มน้าวใจให้ผู้อ่านติดตามได้ เช่นเดียวกับณัฐกาญจน์ เลิศยะโส (2553: 56) ที่กล่าวว่า ในการเขียนเรียงความ ปัญหาที่พบคือ ผู้เรียนขาดความสามารถในการเรียบเรียงและลำดับเนื้อเรื่อง ซึ่งปัญหาดังกล่าวเกิดจากการที่ครูผู้สอนเน้นการบรรยายเนื้อหา และทำแบบฝึกหัด ซึ่งเป็นกระบวนการที่มุ่งถ่ายทอดความรู้ความจำเพียงอย่างเดียว ไม่ได้มีการฝึกผ่านกิจกรรมหรือการทำงานร่วมกัน อาจทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายตลอดจนอาจมีเจตคติที่มิต่อการเขียนเรียงความในเชิงลบ

ปัญหาสำคัญที่พบจากการจัดการเรียนการสอนการเขียนเรียงความพบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่เขียนไม่ตรงตามรูปแบบที่กำหนด เขียนเรื่องวกวน ไม่สามารถที่เรียบเรียงเนื้อหาให้เป็นเรื่องราวตามลำดับขั้นตอน ไม่สามารถประมวลและถ่ายทอดความคิดออกมาได้ การใช้ภาษาขาดความเหมาะสม ส่งผลให้ผู้เรียนขาดทักษะการเขียนที่มีประสิทธิภาพ เมื่อแนะนำให้ปรับปรุงแก้ไขบ่อยครั้ง ผู้เรียนก็ขาดความมั่นใจ เกิดความเบื่อหน่าย และไม่อยากเขียนเรียงความ ดังนั้นวิธีการสอนที่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการลงมือปฏิบัติจริงและสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเตรียมพร้อมที่จะรับการเรียนรู้มากขึ้นคือการทำกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็นการทำกิจกรรมผ่านเกม หรือสามารถใช้ประสบการณ์ที่หลากหลายของผู้เรียนเป็นประเด็นในการเขียน เพื่อทำให้ผู้เรียนเห็นว่าการเขียนเรียงความไม่ใช่เรื่องที่ไกลตัวผู้เรียน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความให้มีประสิทธิภาพพบว่า การเขียนที่มีประสิทธิภาพจะเกิดขึ้นได้ต้องเรียนรู้ผ่านการทำกิจกรรม เพราะการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมจะส่งผลให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองจนเกิดความชำนาญ ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนตามลำดับของธรรมชาติในการเรียนรู้ด้านภาษา (สาวิตรี โรจนะสมิต อาร์โนลด์, 2560: 89) แนวทางการจัดการเรียนการสอนการเขียนเรียงความ ดวงใจ ไทยอุบุญ (2554: 48), ไชยยศ เรืองสุวรรณ และสาวิตรี โรจนะสมิต (2557: 7), อารมณ์ใจเที่ยง (2553: 18) ได้กล่าวไปในทิศทางเดียวกันว่า การจัดการเรียนการสอนเรื่อง การเขียน

เรียงความนั้นครูจะต้องออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสม สร้างเจตคติที่ดีให้ผู้เรียนเห็นถึงความสำคัญและทำให้ผู้เรียนเห็นว่าการเขียนเรียงความเป็นเรื่องใกล้ตัว ตลอดจนจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และควรเลือกใช้วิธีการที่หลากหลาย ฝึกให้ได้ลงมือทำมากกว่าฟังบรรยายจากครูผู้สอน

การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เป็นรูปแบบวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่พัฒนามาจากแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ซึ่งลักษณะสำคัญของการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน คือ การใช้กิจกรรมเป็นหลักในการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ด้วยตนเองมากกว่าการฟังครูสอนในห้องเรียนและการท่องจำ และพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องนอกห้องเรียนอีกด้วย นอกจากนี้การสอนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานยังสามารถฝึกให้ผู้เรียนได้ฝึกแสดงความคิดเห็นอย่างมีวิจารณ์ญาณจากการทำกิจกรรมเกิดการสร้างสรรค์ผลงาน ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบัน และ Limbu (2020) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกการทำงานร่วมกัน ช่วยเพิ่มความคิดสร้างสรรค์ สร้างความมั่นใจให้ผู้เรียนและพัฒนาความเข้าใจผ่านการทำกิจกรรมกลุ่ม ช่วยเพิ่มความสุขในการเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนกับเพื่อนและผู้เรียนกับครูสอน อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนที่ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นทางการพูด สามารถแสดงออกผ่านการทำกิจกรรมได้อีกด้วย

จากการศึกษาสภาพปัญหาทั้งจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ พบว่ารูปแบบการสอนที่สามารถเสริมสร้างและพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความของผู้เรียนได้ คือ การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity Base Learning) เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผ่านการทำกิจกรรม ผู้เรียนจะมีส่วนร่วมสำคัญในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองผ่านการทำกิจกรรมที่มีความหลากหลายและน่าสนใจ ทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเขียนเรียงความมากขึ้น ดังที่ Shabana Thayniah (2015: 54) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity Based Learning) ช่วยให้ผู้เรียนมีความสนใจเพิ่มขึ้นและเป็นสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีเพื่อตอบสนองต่อการเรียนรู้ มีการใช้กิจกรรมที่หลากหลายเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้เนื้อหาโดยเฉพาะกิจกรรมการเรียนรู้ทางภาษาสามารถทำให้ผู้เรียนเพิ่มทักษะทางภาษาทั้งทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ช่วยพัฒนาระดับความมั่นใจในตนเองของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพิ่มพูนความคิดสร้างสรรค์ มีความยืดหยุ่น คล่องตัว เป็นผู้นำในการทำงานเป็นทีม และแสดงให้เห็นถึงการบูรณาการ

ความรู้ ทักษะ และเจตคติ อีกทั้งผู้เรียนยังได้รับคำแนะนำจากผู้สอนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาความสามารถของพวกเขาและทิศทางการศึกษาให้ถูกต้อง เช่นเดียวกับไชยยศ เรืองสุวรรณ (2553: 42) ที่กล่าวว่า การลงมือปฏิบัติช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดกระบวนการคิดและแสดงออกถึงสิ่งที่นึกคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งเน้นกระบวนการคิดโดยการใช้คำถามกระตุ้นเพิ่มมากขึ้น โดยกระบวนการเหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้เกิดความรู้ จากประสบการณ์และจัดระเบียบการเรียนรู้ของตนเองได้เป็นระบบ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ผสมผสานข้อมูลความรู้จากแหล่งต่าง ๆ หรือจากการลงมือทำกิจกรรมผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกิดความคิดรวบยอด จนสามารถสร้างองค์ความรู้และช่วยพัฒนาศักยภาพทางด้านสติปัญญา และทักษะการคิดเมื่อผู้เรียนได้ทำงานร่วมกับผู้อื่นและได้มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบงานของตนเอง โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกทางการเรียนและการปฏิบัติกิจกรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เช่น กรรณิการ์ ทองรุ่ง และคณะ (2565: 4) ได้ศึกษาเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทยและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย โดยการศึกษาใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการมีส่วนร่วมของนักเรียนผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การอ่านร่วมกัน การอภิปราย และการทำงานกลุ่มผลการศึกษา ซึ่งนักเรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้นในทักษะการอ่านจับใจความเมื่อเปรียบเทียบกับผลสัมฤทธิ์ก่อนหน้า นอกจากนี้ นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้และสามารถทำงานร่วมกันในกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ กิจกรรมที่หลากหลายยังช่วยกระตุ้นความสนใจในการอ่านของนักเรียนได้ดี

นิลบล เกตุแก้ว (2566: 4) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการเรียนในรายวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการเรียนรู้กิจกรรมเป็นฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนผ่านกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการลงมือทำ ซึ่งการใช้กิจกรรมเป็นฐานจะช่วยกระตุ้นความสนใจและสร้างความเข้าใจในเนื้อหาวิชาภาษาไทยได้ดียิ่งขึ้น การวิจัยนี้ใช้การสังเกตการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของนักเรียน การสัมภาษณ์ และการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่านักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ดีขึ้น ทั้งในด้านความสนใจ ความกระตือรือร้น และความสามารถในการใช้ภาษาไทย นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมที่เน้นการทำงานกลุ่ม การสื่อสาร และการเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันยังส่งผลให้นักเรียนรู้สึกมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น ส่งผลให้พัฒนาความคิดวิเคราะห์และทักษะการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากผลการศึกษา สรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานมี

บทบาทสำคัญในการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในรายวิชาภาษาไทยอย่างมีนัยสำคัญ.

จากการศึกษาสภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาไทย เรื่อง การเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้งในห้องเรียนประกอบกับการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเพื่อพัฒนาความสามารถการเขียนเรียงความ โดยเลือกใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานเนื่องจากกิจกรรมเป็นฐานเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยพัฒนาความสามารถของผู้เรียนได้

กรอบแนวคิดการวิจัย

1. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity Based Learning: ABL)

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เป็นวิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านการลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเล่นเกม กิจกรรมกลุ่ม การระดมความคิด และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งในกระบวนการนี้ครูมีบทบาทในการอำนวยความสะดวกและให้คำแนะนำเท่านั้น การจัดกิจกรรมเหล่านี้จำเป็นต้องเกิดขึ้นในสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสม ซึ่งเอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนาของผู้เรียน (วิโรจน์ ลักขณาอดิศร, 2550: 14)

การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity Based Learning: ABL) เป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้อันเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นผ่านการลงมือปฏิบัติจริง โดยใช้กิจกรรมเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ มากกว่าการเน้นครูเป็นผู้บอกหรือถ่ายทอดเพียงฝ่ายเดียว ผู้เรียนจะได้เรียนรู้จากการคิด วิเคราะห์ ทดลอง ทำงานร่วมกัน และสะท้อนผลการเรียนรู้ของตนเอง ทำให้เกิดความเข้าใจเชิงลึกและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยในและต่างประเทศที่เกี่ยวกับขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขั้นตอนการสอนเป็น 5 ขั้นตอน (NCSALL 2006: 58, Lakshmi 2007: 126, สุพิรา ดางเรือง 2555: 10, ศศิธร ลิจันทรพร 2556: 50) ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ ครูอธิบายวัตถุประสงค์ของบทเรียนและเตรียมความพร้อมของผู้เรียน ด้วยการทบทวนความรู้จากประสบการณ์เดิมของผู้เรียน

2. ลงมือปฏิบัติกิจกรรม ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม โดยละความสามารถเก่ง กลาง อ่อน เพื่อปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการเขียนเรียงความ

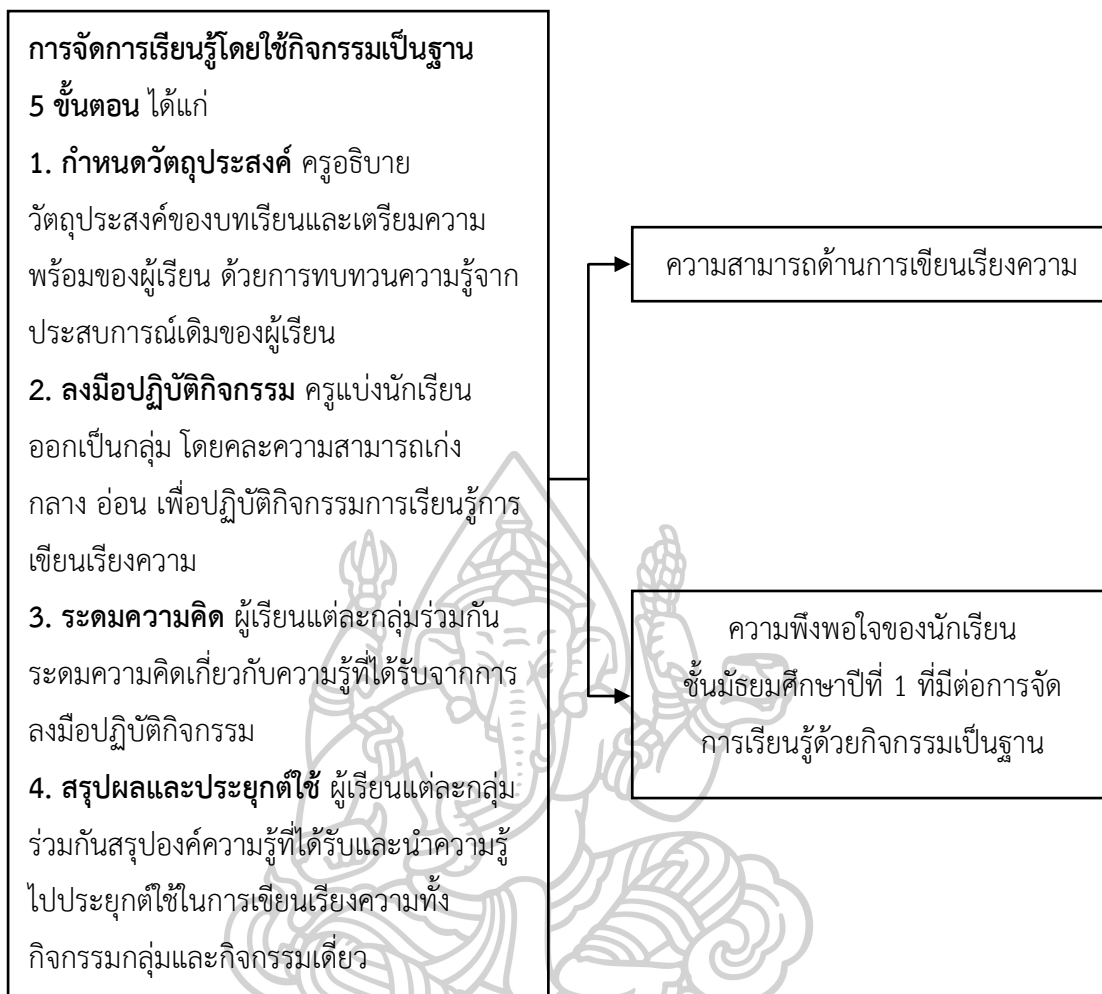
3. ระดมความคิด ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันระดมความคิดเกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากการลงมือปฏิบัติกิจกรรม

4. สรุปผลและประยุกต์ใช้ ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการเขียนเรียงความโดยปฏิบัติทั้งกิจกรรมกลุ่มและกิจกรรมเดี่ยว

5. ประเมินผล ครูประเมินผลการเรียนรู้จากการที่ผู้เรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน และจากการตรวจชิ้นงานการเขียนเรียงความของผู้เรียน

จากกรอบแนวคิดการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

คำถามการวิจัย

1. ความสามารถด้านการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้หรือไม่
2. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เรื่องการเขียนเรียงความด้วยการใช้กิจกรรมเป็นฐานเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้กิจกรรมเป็นฐานก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เรื่องการเขียนเรียงความ ด้วยการใช้กิจกรรมเป็นฐาน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความสามารถด้านการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐาน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนเซนต์หลุยส์ศึกษา 2 ห้องเรียน จำนวน 60 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียน ที่ 1 ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนเซนต์หลุยส์ศึกษา จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

2.1.1 การจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐาน

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ความสามารถด้านการเขียนเรียงความ

2.2.2 ความพึงพอใจของนักเรียน

3. เนื้อหา

ผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหาการเรียนการสอนโดยอ้างอิงจาก หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย โดยยึดมาตรฐาน ท 2.1 ซึ่งครอบคลุมกระบวนการเขียน ทั้งการเขียนสื่อสาร การเขียนเรียงความ การย่อความ การเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงการจัดทำรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้า

อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับตัวชี้วัด ท 2.1 ม.1/4 มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถเขียนเรียงความได้อย่างมีทักษะและถูกต้องตามกระบวนการที่กำหนด

4. ระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย คือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 โดยใช้เวลาในการทดลอง 8 คาบ โดยไม่รวมทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การเขียนเรียงความ หมายถึง รูปแบบการเขียนเรียบเรียงเรื่องราวจากข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำเสนอความรู้สึกและความเข้าใจให้ผู้อ่านทราบ โดยเริ่มจากการเรียงประโยคและคำ และสร้างบรรยายในเรื่องราว และใส่ความสำคัญในการสรุปรายละเอียดของเรื่องราว ซึ่งส่วนประกอบของการเขียนเรียงความจะประกอบไปด้วยคำนำ เนื้อหา และสรุป

2. การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติผ่านการใช้กิจกรรมมีขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) กำหนดวัตถุประสงค์ 2) ลงมือปฏิบัติกิจกรรม 3) ระดมความคิด 4) สรุปผลและประยุกต์ใช้ และ 5) ประเมินผล

3. ความสามารถด้านการเขียนเรียงความ หมายถึง ผู้เรียนสามารถเขียนข้อความยาวเป็นลักษณะของ การเขียนเรียงความ การเลือกใช้ถ้อยคำ การเรียงร้อยข้อความให้มีความเป็นเอกภาพ สारตถภาพ และสัมพันธ์ภาพ โดยวัดได้จากแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีเกณฑ์การประเมินตามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ทั้งหมด 4 ประเด็น คือ 1) องค์ประกอบของเรื่อง การเขียนเรียงความจะต้องมีองค์ประกอบครบถ้วน ทั้งคำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป โดยมีเอกภาพ สัมพันธ์ภาพ และสารตถภาพ 2) เนื้อเรื่อง เนื้อเรื่องจะต้องมีความสอดคล้องกับชื่อเรื่อง การลำดับเรื่อง การสนับสนุนข้อคิดเห็น และการนำเสนอความคิดที่เป็นประโยชน์ 3) การใช้ภาษา ถูกต้องตามไวยากรณ์ เหมาะสมกับเรื่อง และ 4) อักษรวิธี สะกดคำ เว้นวรรค ใช้อักษรย่อได้ถูกต้อง

4. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของผู้เรียนที่เกิดจากผู้วิจัยสร้างเป็นการจัดการเรียนการสอนการเขียนเรียงความโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานโดยเป็นแบบวัดแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ 1) ด้านครูผู้สอน 2) ด้านเนื้อหา 3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

5. นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2568 โรงเรียน
เซนต์หลุยส์ศึกษา แขวงยานาวา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม
ร่วมกันทำให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนในระยะยาว
2. ทำให้ผู้เรียนได้เกิดกระบวนการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติกิจกรรมและเกิดความ
ภาคภูมิใจในผลงานของตนเองตลอดจนสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับทักษะการเขียนในด้านต่าง ๆ ได้ดี
ยิ่งขึ้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานและความสามารถในการเขียนเรียงความ ดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเซนต์หลุยส์ศึกษา ปีการศึกษา 2561 (ฉบับปรับปรุง 2564)

1.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.1.1 วิสัยทัศน์

1.1.2 หลักการ

1.1.3 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1.1.4 สาระการเรียนรู้

1.2 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเซนต์หลุยส์ศึกษา ปีการศึกษา 2561 (ฉบับปรับปรุง 2564)

1.2.1 วิสัยทัศน์โรงเรียน

1.2.2 พันธกิจ

1.2.3 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1.2.4 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1.2.5 โครงสร้างเวลาเรียนรายวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเรียงความ

2.1 ความหมายของการเขียนเรียงความ

2.2 องค์ประกอบของการเขียนเรียงความ

2.3 หลักการเขียนเรียงความ

2.4 วิธีการสอนเขียนเรียงความ

2.5 วิธีการเขียนเรียงความ

2.6 การวัดและประเมินผลการเขียนเรียงความ

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้กิจกรรมเป็นฐาน
 - 3.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้กิจกรรมเป็นฐาน
 - 3.2 ลักษณะของการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้กิจกรรมเป็นฐาน
 - 3.3 ประเภทของกิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้กิจกรรมเป็นฐาน
 - 3.4 ขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้กิจกรรมเป็นฐาน
 - 3.5 ประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้กิจกรรมเป็นฐาน
 4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ
- โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเซนต์หลุยส์ศึกษา ปีการศึกษา 2561 (ฉบับปรับปรุง 2564)

1.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนทุกคนในฐานะทรัพยากรบุคคลอันมีคุณค่าแห่งชาติ ให้เติบโตอย่างสมดุลทั้งทางร่างกาย สติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม และสร้างจิตสำนึกในการเป็นพลเมืองดีของประเทศและประชาคมโลก โดยยึดหลักประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ผู้เรียนจะได้รับความรู้ ทักษะ และทัศนคติพื้นฐานที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตในสังคม พร้อมทั้งเน้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญเป็นศูนย์กลางของการเรียน

หลักการ

1. เป็นหลักสูตรที่มุ่งสร้างเอกภาพทางการศึกษา โดยกำหนดจุดหมายและมาตรฐานเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของความเป็นไทย ควบคู่กับการเสริมศักยภาพสู่ความเป็นพลโลกได้อย่างมีคุณภาพ

2. เป็นหลักสูตรเพื่อประชาชนทุกคน ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกกลุ่มมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียม และเข้าถึงการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพตามศักยภาพและความแตกต่างของแต่ละบุคคล

3. เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมการกระจายอำนาจทางการศึกษา โดยเปิดพื้นที่ให้ชุมชนและสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและความต้องการของท้องถิ่น

4. เป็นหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่นในโครงสร้าง ทั้งในด้านเนื้อหาสาระ ระยะเวลา และรูปแบบของการจัดการเรียนรู้ เพื่อรองรับความหลากหลายของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม

5. เป็นหลักสูตรที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเติบโตเต็มตามศักยภาพ ทั้งด้านความถนัด ความสนใจ และความสามารถเฉพาะตน

6. เป็นหลักสูตรที่เชื่อมโยงการเรียนรู้ทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกกลุ่มสามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์เดิม เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้น ผู้เรียนจะเกิดสมรรถนะ 5 ประการ คือ

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นทักษะพื้นฐานที่มีความสำคัญยิ่งต่อการสร้างและพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล รวมทั้งการส่งเสริมความเข้าใจที่ดีภายในสังคม ความสามารถดังกล่าวมิได้จำกัดอยู่เพียงการส่งสารหรือรับสารเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการใช้ภาษาอย่างเหมาะสมตามบริบททางสังคมและวัฒนธรรม เพื่อถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และมุมมองของตนอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งนำไปสู่การแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร และประสบการณ์ที่เกื้อหนุนต่อการพัฒนาตนเอง ตลอดจนการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

2. ความสามารถในการคิดเป็นทักษะพื้นฐานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาศักยภาพของบุคคลในการตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวัน การคิดอย่างมีคุณภาพช่วยส่งเสริมให้บุคคลสามารถวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ สังเคราะห์องค์ความรู้จากประสบการณ์ตรง และแหล่งข้อมูลหลากหลาย ตลอดจนสร้างสรรค์แนวคิดใหม่ที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ต่อการ

พัฒนาตนเอง ทั้งยังมีส่วนช่วยเสริมสร้างการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีเหตุผล รอบคอบ และสร้างสรรค์

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการเผชิญและจัดการกับอุปสรรคหรือสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ บุคคลที่มีความสามารถในการแก้ปัญหาย่อมมีความเข้าใจในความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของสังคม สามารถแสวงหาวิเคราะห์ และประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันหรือแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม ทั้งยังสามารถตัดสินใจโดยคำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อตนเอง ผู้อื่น สังคม และสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการประยุกต์ใช้กระบวนการต่าง ๆ เพื่อการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมทั้งการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง การทำงานอย่างมีระบบ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ โดยมุ่งส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลให้เป็นไปอย่างราบรื่น สามารถจัดการกับปัญหาและความขัดแย้งได้อย่างเหมาะสม มีความยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งมีความรู้เท่าทัน สามารถหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคมโดยรวม

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการคัดเลือก และใช้เทคโนโลยีในด้านต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ทั้งในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ การใช้เทคโนโลยีอย่างถูกต้องและเหมาะสมจำเป็นต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของคุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบ เพื่อให้การใช้เทคโนโลยีเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการดำรงชีวิตและการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน

ตารางที่ 1 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	1. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด	การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัดตามรูปแบบการเขียนตัวอักษรไทย
	2. เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้อง ชัดเจน และเหมาะสม	การเขียนสื่อสาร เช่น - คำขวัญ - คำอวยพร - ประกาศ
	3. เขียนภาพโครงเรื่อง และภาพความคิดเพื่อใช้พัฒนางานเขียน	การเขียนแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิด
	4. เขียนเรียงความ	การเขียนเรียงความ
	5. เขียนย่อความ	การเขียนย่อความจากสื่อต่าง ๆ
	6. เขียนจดหมายส่วนตัว	การเขียนจดหมายส่วนตัว - ขอโทษ - แสดงความขอบคุณ - แสดงความเห็นใจ - แสดงความยินดี
	7. การกรอกแบบรายการต่าง ๆ	การกรอกแบบรายการ - แบบคำร้องต่าง ๆ
	8. เขียนเรื่องตามจินตนาการและสร้างสรรค์	เรื่องตามจินตนาการ
	9. มีมารยาทในการเขียน	มารยาทในการเขียน

จากตารางดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาใช้ โดยอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย สาระที่ 2 การเขียน โดยยึดมาตรฐาน ท 2.1 ซึ่งครอบคลุมกระบวนการเขียน สำหรับตัวชี้วัดข้อที่ 4 คือ การเขียนเรียงความ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 12)

1.2 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเซนต์หลุยส์ศึกษา พุทธศักราช 2564

วิสัยทัศน์

มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพอย่างรอบด้าน ส่งเสริมครูและบุคลากรให้มีคุณภาพตามมาตรฐานศตวรรษที่ 21 จัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้บนพื้นฐานของแนวทางคาทอลิก ส่งเสริมคุณค่าของความเป็นไทย และดำเนินการบริหารจัดการด้วยระบบที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศตามมาตรฐานสากล

พันธกิจ

1. ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพรอบด้าน
2. ปลูกฝังและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะชีวิต รักสิ่งแวดล้อม และความเป็นไทย
3. ส่งเสริมและพัฒนาครู บุคลากรให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพในศตวรรษที่ 21
4. สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้แบบคาทอลิก
5. พัฒนาระบบบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศด้วยมาตรฐานสากล

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

โรงเรียนเซนต์หลุยส์ศึกษา เป็นสถานศึกษาสังกัดอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ควบคู่กับการปลูกฝังคุณธรรมและค่านิยมตามหลักคำสอนของพระเยซูเจ้าในพระวรสารและธรรมเนียมปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนเติบโตเป็นบุคคลที่ตระหนักในคุณค่าความเป็นบุตรของพระเจ้า ดำรงตนอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรีความเป็นไทย และเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศไทย

คำอธิบายรายวิชาภาษาไทย (ท 21101) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เวลาเรียน 120 คาบ

การฝึกทักษะการอ่านถือเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน โรงเรียนมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถอ่านออกเสียงทั้งบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้อย่างถูกต้อง ครอบคลุมคำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ คำที่มีอักษรนำ ตัวการันต์ คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ รวมทั้งการอ่านวัน เดือน ปีแบบไทย อักษรย่อ และการใช้เครื่องหมายวรรคตอนอย่างเหมาะสม ผู้เรียนยังได้รับการฝึกให้ใช้บริบทหรือคำแวดล้อมช่วยในการตีความ แปลความ และขยายความเนื้อหา ทั้งการอ่านทำนองเสนาะ การจับใจความจากสื่อต่าง ๆ การอ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่ง ข้อเสนอแนะ และการปฏิบัติตาม นอกจากนี้ยังส่งเสริมการอ่านข้อมูลจากแผนผัง แผนที่ แผนภูมิ และกราฟ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้จริง

โครงสร้างรายวิชาภาษาไทย
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1
โรงเรียนเซนต์หลุยส์ศึกษา

ตารางที่ 2 โครงสร้างรายวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 โรงเรียนเซนต์หลุยส์ศึกษา

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	การ ประเมินผล ระหว่างเรียน (100 คะแนน)	คะแนน	ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ (ระบุข้อ)	เวลา ที่ใช้ สอน (คาบ)
1	คำกลอนสุภาพให้ข้อคิด สอนใจ	- คำถามท้าย บท	15	ท 1.1 ม.1/1 ท 1.1 ม. 1/2	15
	- การจับใจความสำคัญ	- แบบฝึกหัด		ท 1.1 ม.1/3 ท 1.1 ม.	
	- คำที่มาจาก	- ใบงาน		1/6	
	ภาษาต่างประเทศ	- กิจกรรม		ท 4.1 ม.1/2 ท 4.1 ม.	
	- คำราชาศัพท์	กลุ่ม		1/3	
	- กลอนสุภาพ			ท 4.1 ม.1/5 ท 5.1 ม.	
	- การอ่านงานเขียนเชิง			1/1	
	อธิบาย คำสั่ง ข้อแนะนำ			ท 5.1 ม.1/2 ท 5.1 ม. 1/3 ท 5.1 ม.1/4	

ตารางที่ 2 (ต่อ)

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	การ ประเมินผล ระหว่างเรียน (100 คะแนน)	คะแนน	ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ (ระบุข้อ)	เวลา ที่ใช้ สอน (คาบ)
2	สุภาชิตสอนหญิง	- คำถามท้าย บท	15	ท 1.1 ม.1/7 ท 1.1 ม. 1/8	15
	สุภาชิตสอนหญิง	- แบบฝึกหัด - ใบงาน		ท 2.1 ม.1/1 ท 2.1 ม. 1/2	
	- การอ่านข้อมูลจากแผนที่ แผนผัง แผนภูมิ และกราฟ	- กิจกรรม กลุ่ม		ท 5.1 ม.1/1 ท 5.1 ม. 1/2 ท 5.1 ม.1/3 ท 5.1 ม.1/4	
	- การคัดลายมือ				
	- การเขียนสื่อสาร				
	- การเขียนเรียงความ				
3	นิทานพื้นบ้านและเพลง พื้นบ้าน	- คำถามท้าย บท	15	ท 1.1 ม.1/7 ท 1.1 ม. 1/8	15
	- การจับใจความสำคัญ เรื่อง นิทานพื้นบ้านและเพลง	- แบบฝึกหัด - ใบงาน		ท 2.1 ม.1/1 ท 2.1 ม. 1/2	
	พื้นบ้าน	- กิจกรรม กลุ่ม		ท 5.1 ม.1/1 ท 5.1 ม. 1/2 ท 5.1 ม.1/3 ท 5.1 ม.1/4	
	- การเขียนแผนภาพโครง เรื่องและวางแผนภาพ				
	ความคิดเพื่อพัฒนางานเขียน				
	- รายงานเชิงวิชาการ				
	- การเขียนย่อความ				
	- การเขียนจดหมายส่วนตัว				
	- การกรอกแบบรายการ				
	- การเขียนเรื่องตาม จินตนาการ				

ตารางที่ 2 (ต่อ)

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	การ ประเมินผล ระหว่างเรียน (100 คะแนน)	คะแนน	ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ (ระบุข้อ)	เวลา ที่ใช้ สอน (คาบ)
4	บทอาขยาน - การจับใจความสำคัญ เรื่อง บทอาขยาน - การพูดแสดงความรู้ ความ เข้าใจจากการฟังและการดู - การตั้งคำถามและตอบ คำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่ ฟังและดู - การวิเคราะห์ความ น่าเชื่อถือจากสื่อโฆษณา - การพูดรายงาน - การพูดโน้มน้าว - การพูดปฏิเสธและการ เจรจาต่อรอง	- คำถาม ท้ายบท - แบบฝึกหัด - ใบงาน - กิจกรรม กลุ่ม	15	ท 2.1 ม.1/1 ท 2.1 ม. 1/2 ท 5.1 ม.1/1 ท 5.1 ม. 1/2 ท 5.1 ม.1/3 ท 5.1 ม.1/4	15
รวม			100		60

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทดลองจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถด้าน การเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยนำ การจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน มาใช้ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การเขียนเรียงความ การสอนครั้งนี้ดำเนินการเป็นเวลา รวม 8 คาบ เรียน ไม่รวมการทดสอบก่อนและหลังการเรียน การจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นไปที่มาตรฐาน ท 2.1 ซึ่งครอบคลุมกระบวนการเขียนสื่อสาร ได้แก่ การเขียนเรียงความ การย่อความ การเขียนเรื่องราวใน รูปแบบต่าง ๆ รวมถึงการจัดทำรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมี ประสิทธิภาพ สำหรับตัวชี้วัดในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 2 มาตรฐาน ท 2.1 ชั้น ม.1

ข้อ 4 (ท 2.1 ม.1/4) นักเรียนจะต้องมีทักษะในการเขียนเรียงความอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพตามกระบวนการที่กำหนด

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเรียงความ

2.1 ความหมายของการเขียนเรียงความ

การเขียนเรียงความถือเป็นทักษะที่สำคัญในการแสดงออกทางความคิด เนื่องจากการเขียนเรียงความไม่เพียงแต่ช่วยให้ผู้เขียนสามารถถ่ายทอดความคิดและความคิดเห็นของตนเองออกมาได้อย่างชัดเจน แต่ยังเป็นการฝึกฝนการใช้ภาษาที่ถูกต้องและเหมาะสมในการสื่อสาร ซึ่งทำให้ความหมายของเนื้อหาที่เขียนออกมาเป็นไปตามที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551: 28-29) ได้กล่าวถึงความหมายของการเขียนเรียงความว่า การเขียนเรียงความประกอบด้วยสองลักษณะหลัก คือ ศาสตร์และศิลปะ โดยการเขียนเรียงความในฐานะที่เป็นศาสตร์นั้น มีรูปแบบและวิธีการที่เป็นระบบและมีมาตรฐานที่ชัดเจน ขณะที่การเขียนเรียงความในฐานะที่เป็นศิลปะนั้น ต้องอาศัยความสามารถเฉพาะตัวของผู้เขียนในการร้อยเรียงถ้อยคำให้มีความงดงามและสามารถถ่ายทอดความคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผจงวาด พูลแก้ว (2551: 14-18) ได้ให้ความหมายของการเขียนเรียงความว่า เป็นกระบวนการนำเสนอหัวข้อหรือแนวคิดที่ต้องการเขียน พร้อมทั้งจัดโครงสร้างของเนื้อหาให้เป็นลำดับตามที่กำหนด โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นย่อหน้า แต่ละย่อหน้าสะท้อนแนวคิดที่แยกออกจากประเด็นหลักที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ การเขียนเรียงความจำเป็นต้องได้รับการทบทวนและแก้ไข เพื่อตัดส่วนที่ไม่จำเป็นออกไป อันจะช่วยให้เนื้อหามีความกระชับและเหมาะสมยิ่งขึ้น

คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2553: 85-86) ได้ให้ความหมายของการเขียนเรียงความว่า เป็นงานเขียนประเภทหนึ่งที่ทำขึ้นเพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความเข้าใจ และประสบการณ์ของผู้เขียนให้ผู้อื่นได้รับทราบ โดยใช้ภาษาที่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และมีรูปแบบที่เหมาะสม

ดวงใจ ไทยอุบุญ (2554: 35) ได้ให้ความหมายของการเขียนเรียงความว่า เป็นกระบวนการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และความเข้าใจของผู้เขียนไปยังผู้อ่านผ่านตัวอักษร โดยอาศัยกระบวนการทางสติปัญญา ความรู้ ความคิด และความสามารถ ซึ่งเกิดจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้ เพื่อนำมาร้อยเรียงเป็นเรื่องราวที่มีความสร้างสรรค์และน่าสนใจ ทั้งนี้

การเขียนเรียงความยังต้องอาศัยหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงศิลปะในการใช้ภาษาและสำนวนที่ดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน

จูไรต์นั ลักษณะศิริ และอารยา หุตินทะ (2555: 197) ได้ให้ความหมายของการเขียนเรียงความว่า เป็นกระบวนการรวบรวมและเรียบเรียงความคิดเพื่อนำเสนออย่างเป็นลำดับขั้นตอน โดยการเขียนเรียงความเป็นรูปแบบหนึ่งของการใช้สำนวนแบบความเรียง ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เขียนสามารถถ่ายทอดความรู้สึก ประสบการณ์ ความคิดเห็น และความเข้าใจของตนได้อย่างเต็มที่ ทั้งยังสามารถนำความรู้ดังกล่าวไปเผยแพร่ให้ผู้อื่นได้รับทราบอีกด้วย

จากความหมายของการเขียนเรียงความข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การเขียนเรียงความเป็นกระบวนการเรียบเรียงและนำเสนอข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อนำไปสื่อสารความรู้สึก ความคิด ความคิดเห็น และความเข้าใจของผู้เขียนให้แก่ผู้อ่านอย่างเป็นระบบและมีศิลปะ โดยอาศัยการใช้ถ้อยคำ การเรียบเรียงประโยค และการบรรยายเรื่องราวอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ การเขียนเรียงความยังต้องเป็นไปตามโครงสร้างที่ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ คำนำ เนื้อหา และสรุป

2.2 องค์ประกอบของการเขียนเรียงความ

เนื่องจากการเขียนเรียงความเป็นการเขียนที่มีรูปแบบที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน ทำให้สามารถรวบรวมและสังเคราะห์ข้อมูลด้านองค์ประกอบจากนักวิชาการได้ดังนี้

การเขียนเรียงความประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วน ได้แก่ คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป อย่างไรก็ตาม นักวิชาการบางท่านได้ให้ความเห็นว่า ชื่อเรื่องเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอีกส่วนหนึ่งที่ควรพิจารณา เช่น นเรศ สุรสิทธิ์ (2553: 124) ได้กล่าวไว้ว่า ชื่อเรื่องควรใช้ถ้อยคำที่กระชับและน่าสนใจ ไม่ควรสั้นหรือยาวจนเกินไป เช่นเดียวกับ Sullivan (1967: 91) ที่กล่าวว่า หัวข้อเรื่องควรปรากฏในส่วนบนสุดหรือตรงกลางของหน้ากระดาษ เพื่อให้ผู้อ่านสามารถรับรู้เนื้อหาหลักของเรียงความและเกิดความสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของอัจฉรา ชิวพันธ์ (2542) ที่ระบุว่า การเขียนเรียงความประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ ชื่อเรื่อง คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาเอกสารฉบับนี้ ผู้วิจัยได้เสนอว่า องค์ประกอบหลักของเรียงความประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป

1. การเขียนคำนำ

1.1 ความหมายของคำนำ

วิภา ตัณฑุลพงษ์และคณะ (2556: 12) รวมถึง สอวศ์ ดำเนินสวัสดิ์และคณะ (2556: 84) ได้ให้ความหมายของคำนำในลักษณะที่คล้ายคลึงกันว่า คำนำคือย่อหน้าแรกของเรียงความ โดยมีความยาวประมาณ 3 - 5 บรรทัด ซึ่งมีหน้าที่เป็นการเปิดเรื่องหรือนำเรื่อง เพื่อให้ผู้อ่านทราบแนวทางของเรียงความ คำนำถือเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญ เนื่องจากไม่เพียงแต่ช่วยกำหนดแนวทางของเนื้อหาแล้ว ยังต้องสามารถดึงดูดความสนใจของผู้อ่านได้อีกด้วย

คำนำเป็นส่วนเริ่มต้นของเรียงความที่มีความสำคัญในการแนะนำเนื้อหาของเรื่อง ที่ผู้เขียนจะนำเสนอให้ผู้อ่านทราบ คำนำมีบทบาทสำคัญในการดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน และช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจถึงแนวทางและวัตถุประสงค์ของเนื้อหาในเรียงความ ผู้เขียนสามารถใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการเขียนคำนำ เช่น การใช้คำคม หรือการใช้สุภาษิต เพื่อเสริมสร้างความน่าสนใจและเพิ่มมิติให้กับข้อความในคำนำ นอกจากนี้ นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการเขียนคำนำไว้

ชนิษฐา ทวีศรี (2557: 116), ญัฐกาญจน์ เลิศยะโส (2553: 113) และดวงใจ ไทยอุบุญ (2557: 146-147) ได้ให้ความหมายของการเขียนคำนำในทิศทางเดียวกันว่า คำนำเป็นส่วนแรกของเรียงความที่มีความยาวเหมาะสมและพอดี โดยมีหน้าที่ในการแสดงอารมณ์และแนวคิดของผู้เขียนที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อเรื่อง และทำหน้าที่เป็นแนวทางเบื้องต้นสำหรับผู้อ่าน เพื่อให้สามารถเข้าใจเนื้อหาที่จะถูกกล่าวถึงได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ คำนำยังอาจเป็นการแสดงความคิดเห็นที่ช่วยให้ผู้อ่านได้เห็นมุมมองที่แตกต่างออกไปจากที่เคยรู้หรือเข้าใจ

ดังนั้น การเขียนคำนำควรใช้ภาษาที่เหมาะสมและประณีต พร้อมทั้งเลือกใช้กลวิธีการนำเสนอที่น่าสนใจเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน ตัวอย่างกลวิธีที่สามารถนำมาใช้ ได้แก่ การยกคำพังเพยหรือสุภาษิตที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา การเปิดเรื่องด้วยคำถามเพื่อกระตุ้นความคิด หรือการเล่าเรื่องราวที่เชื่อมโยงกับเนื้อหา ทั้งนี้เพื่อสร้างความประทับใจแก่ผู้อ่านและกระตุ้นให้ผู้อ่านติดตามเนื้อหาในเรียงความต่อไปอย่างต่อเนื่อง

อารยา หุติณทะ (2555: 197) และชนิษฐา ทวีศรี (2557: 116) ได้ให้ความหมายของการเขียนคำนำในทำนองเดียวกันว่า คำนำเป็นส่วนแรกของเรียงความที่มีหน้าที่ในการเปิดประเด็นและแนะนำเข้าสู่เนื้อหา โดยบอกให้ผู้อ่านทราบว่าผู้เขียนจะกล่าวถึงเรื่องใด เพื่อดึงดูดความสนใจและกระตุ้นให้ผู้อ่านสนใจติดตามเนื้อเรื่องต่อไป

การเขียนคำนำจึงมีความสำคัญในการเริ่มต้นเรียงความด้วยข้อความที่สามารถดึงดูดความสนใจของผู้อ่านได้อย่างเหมาะสม โดยต้องชี้ให้เห็นถึงแนวทางและวัตถุประสงค์ของเนื้อหาในเรียงความอย่างชัดเจน นอกจากนี้ คำนำยังทำหน้าที่เป็นการเตรียมผู้อ่านให้เข้าใจบริบทของหัวข้อที่จะกล่าวถึงได้ดี คำนำที่ดีควรสร้างความประทับใจตั้งแต่ครั้งแรกที่ผู้อ่านได้อ่าน และช่วยให้ผู้อ่านมีความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะตามมาได้อย่างชัดเจน

1.2 ลักษณะของคำนำที่ดี

ลักษณะคำนำที่ดี จะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะ 3 ประการ (จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และอารยา หุตินทะ, 2555: 197) คือ

1. เล่าเกี่ยวกับประเด็นที่สำคัญในเรื่อง พูดถึงความสำคัญหรือขอบเขตของเรื่องที่จะเขียนพูดถึงบรรยากาศหลักของเรื่อง หมายถึงการเขียนให้ผู้อ่านทราบเนื้อหาของเรื่องโดยสรุปให้กระชับ

2. มีเสน่ห์ที่สามารถดึงดูดใจผู้อ่านให้มีความสนใจในการอ่านได้ อาจจะมีการเริ่มต้นด้วยความคิดที่สร้างความตื่นเต้น คำคมที่สร้างแรงบันดาลใจ สุภาษิตที่มีความเฉลียวฉลาด หรือบทกลอนที่มีความโดดเด่นเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน

3. สร้างความประทับใจให้กับผู้อ่านในแง่ความนิยมและเชื่อถือในความรู้และความสามารถของผู้เขียนให้เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว

นพดล จันทรเพ็ญ (2563: 39) ได้ระบุหลักการในการเขียนคำนำไว้ว่า การเขียนเรียงความคล้ายกับการเริ่มต้นเรื่องราวที่มีจุดประสงค์ในการดึงดูดความสนใจของผู้อ่านให้ติดตามและอ่านต่อจนจบ ดังนั้นผู้เขียนควรใช้กลวิธีต่าง ๆ เพื่อทำให้การเปิดเรื่องน่าสนใจ เช่น การตั้งคำถาม การใช้สำนวน สุภาษิต คำขวัญ หรือการยกคำนิยามที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่เขียน หรือแม้แต่การใช้บทกลอน อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนต้องคำนึงถึงการใช้ภาษาที่กระชับและรัดกุมด้วย

กาญจนา นาคสกุล (135) ได้กล่าวถึงข้อควรคำนึงถึงในการเขียนคำนำว่า ผู้เขียนควรเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาของเรียงความ เช่น การให้คำจำกัดความ การตั้งคำถาม การยกคำกล่าวของบุคคล หรือการใช้สุภาษิต คำพังเพย เป็นต้น นอกจากนี้ การเขียนคำนำควรเชื่อมโยงกับเนื้อหาหลักของเรียงความได้อย่างกลมกลืน ไม่ให้เกิดช่องว่างหรือขาดตอนระหว่างคำนำกับเนื้อหา อีกทั้งควรเขียนให้กระชับและน่าสนใจเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่าน โดยใช้วิธีการดังนี้

- 1) การเขียนคำนำด้วยเรื่องส่วนรวมไปสู่เรื่องเฉพาะ
- 2) การเขียนคำนำด้วยการมุ่งตรงสู่เรื่อง
- 3) การเขียนคำนำด้วยความน่าที่ตรงกันข้ามและเป็นปัญหาให้คิด
- 4) การเขียนคำนำด้วยการให้คำจำกัดความ
- 5) การเขียนคำนำด้วยการบอกเจตนาหรือจุดประสงค์ในการเขียน
- 6) การเขียนคำนำด้วยการเล่าเรื่องหรือเล่าถึงความเป็นมาพื้นฐานของเรื่อง
- 7) การเขียนคำนำด้วยข่าว เหตุการณ์ ปัญหาเร่งด่วนที่กำลังเป็นที่น่าสนใจ
- 8) การเขียนคำนำด้วยข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริง
- 9) การเขียนคำนำด้วยคำถาม
- 10) การเขียนคำนำด้วยสุภาษิต คำคม บทกวี คำกล่าวของบุคคลสำคัญ
- 11) การเขียนคำนำด้วยการกล่าวถึงบุคคลที่ต้องการเขียนถึง
- 12) การเขียนคำนำด้วยการกล่าวถึงจุดเด่นที่น่าสนใจของสิ่งที่เขียน

ต่อไป

คำนำจึงนับเป็นส่วนแรกที่มีหน้าที่เปิดประเด็นเข้าสู่เนื้อเรื่อง เป็นส่วนที่บอกให้ผู้อ่านทราบว่าผู้เขียนจะเขียนเรื่องอะไรเพื่อนำให้ผู้อ่านสนใจอ่านเรื่องต่อไป ผู้เขียนอาจเลือกวิธีการเขียนคำนำให้เหมาะกับประเภทของงานเขียน เนื้อหาที่เขียน รวมถึงผู้รับสารด้วย

2. การเขียนเนื้อเรื่อง

2.1 ความหมายของเนื้อเรื่อง

เนื้อเรื่องของเรียงความถือเป็นส่วนที่มีความสำคัญยิ่ง เนื่องจากการนำเสนอสาระสำคัญและข้อมูลให้ผู้เขียนต้องการสื่อสารให้ผู้อ่านเข้าใจ ผ่านการถ่ายทอดความรู้และความคิดเห็น เนื้อเรื่องจึงทำหน้าที่เป็นการขยายความจากคำนำ โดยจะตอบคำถามต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อ เช่น เรื่องราวเกี่ยวกับใคร อะไร ทำอะไร เมื่อใด ที่ไหน อย่างไร และเหตุใดที่สำคัญ รวมทั้งความเชื่อมโยงกับผู้อื่นหรือสิ่งอื่น ๆ เนื้อเรื่องอาจมีหลายย่อหน้า โดยแต่ละย่อหน้าควรมีความต่อเนื่องกันในการนำเสนอข้อมูลและขยายความของเนื้อหาอย่างชัดเจน (วิภา ตันจุลพงษ์, 2556)

ฟ็อน เปรมพันธ์ (2557: 168) และลักษณารีย์ รัตนวร (2557: 36) ได้กล่าวถึงการเขียนเนื้อเรื่องของเรียงความในทำนองเดียวกันว่า การเขียนเนื้อเรื่องถือเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของเรียงความ เนื่องจากการอธิบายรายละเอียดของเรื่องราวได้อย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพ โดยต้องบอกถึงข้อมูลที่เป็นจริง ใช้เหตุผลที่มีน้ำหนัก และนำเสนอความรู้ที่เชื่อมโยงกัน การเขียนเนื้อเรื่อง

ที่ดีควรเชื่อมโยงกับคำนำและบทสรุปอย่างกลมกลืน รวมถึงการใช้ย่อหน้าที่มีความเหมาะสม เพื่อให้การถ่ายทอดเนื้อหามีความต่อเนื่องและเข้าใจได้ง่าย

จูไรรัตน์ ลักษณะศิริ และอารยา หุตินทะ (2555: 197) ได้กล่าวถึงหลักการเขียนเนื้อเรื่องว่า เนื้อเรื่องเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของเรียงความ ซึ่งมีบทบาทในการพัฒนาและเติมเต็มรายละเอียดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของเรื่อง ผู้เขียนควรสร้างโครงเรื่องโดยเรียงลำดับเหตุการณ์ตามลำดับเวลา และเติมเต็มรายละเอียดแบ่งเป็นตอนต่าง ๆ เพื่อให้เนื้อเรื่องมีความสมบูรณ์ เนื้อเรื่องควรประกอบด้วยหลายย่อหน้า โดยแต่ละย่อหน้าควรมีแนวคิดหลักที่ชัดเจน และควรเชื่อมโยงกันอย่างต่อเนื่องโดยไม่ทำให้เกิดความสับสน นอกจากนี้ยังต้องเลือกใช้สำนวน สุภาพศัพท์ และคำพูดต่าง ๆ ที่เหมาะสม เพื่อทำให้น่าสนใจ การเขียนเนื้อเรื่องที่ดีต้องมีโครงสร้างที่เชื่อมโยงตั้งแต่ต้นจนจบอย่างมีเหตุผล โดยเนื้อหาเต็มไปด้วยข้อมูลที่น่าเชื่อถือ หลักฐานที่แข็งแรง และแนวคิดที่แฝงอยู่ในเรื่องราว และควรมีลักษณะดังนี้

1. มีเอกภาพ หมายถึง ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวของข้อเขียน ซึ่งหมายความว่าในแต่ละย่อหน้าควรมีจุดมุ่งหมายหรือความสำคัญเพียงอย่างเดียว ย่อนำนั้นควรมีข้อความที่ช่วยขยายหรือสนับสนุนใจความสำคัญโดยการยกตัวอย่างหรืออธิบายเพิ่มเติมอย่างชัดเจน เพื่อให้เกิดความสอดคล้องและไม่เบี่ยงเบนจากประเด็นหลักที่กล่าวถึงในย่อนำนั้น และทั้งหมดยังคงเชื่อมโยงกับหัวข้อหลักของเนื้อเรื่อง

2. สัมพันธภาพ หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างข้อความต่าง ๆ ภายในแต่ละย่อหน้าที่ต้องเรียงลำดับอย่างเป็นระบบและมีความเชื่อมโยงกัน การเขียนประโยคที่สัมพันธ์กันจำเป็นต้องมีการจัดระเบียบความคิดและลำดับเหตุการณ์อย่างมีระเบียบ เช่น การเรียงลำดับเวลา สถานที่ หรือเหตุผลต่าง ๆ ให้เหมาะสม เพื่อให้ข้อความดำเนินเรื่องไปในทิศทางที่ชัดเจนและนำผู้อ่านไปสู่จุดปลายทางของเนื้อหาอย่างราบรื่นและเข้าใจได้ง่าย

3. มีสารัตถภาพ หมายถึง การให้ความสำคัญและเน้นย้ำส่วนที่สำคัญที่สุดในเนื้อเรื่อง พร้อมทั้งจัดลำดับความสำคัญของข้อมูล โดยการแยกแยะว่าแต่ละส่วนใดมีความสำคัญมากที่สุด และส่วนใดเป็นรายละเอียดที่รองลงมา หรือลำดับที่ไม่สำคัญเท่าไร การจัดลำดับนี้จะช่วยให้ผู้อ่านสามารถรับข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพและเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2.2 เนื้อเรื่องที่ดี

อัจฉรา ชิวพันธ์ (2557: 168) และลักษณารีย์ รัตนวร (2557: 36) สุระนะ พามนตรี. (2560: 24) ได้กล่าวถึงการเขียนเนื้อเรื่องที่ดีในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ดังนี้

1. เขียนตามโครงเรื่องที่วางไว้
2. ลำดับใจความชัดเจน การแบ่งย่อหน้ามีความเป็นเอกภาพ
3. เนื้อความในแต่ละย่อหน้าต้องเกี่ยวเนื่องและสัมพันธ์กัน
4. ใจความของเนื้อเรื่องต้องมีความสาระ ข้อเท็จจริงและให้รายละเอียดชัดเจน

เนื่องจากเนื้อเรื่องประกอบด้วยข้อความหลายย่อหน้าที่จำเป็นต้องเชื่อมโยงใจความของย่อหน้าให้ต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน ลำดับความ ในการเขียนที่ชัดเจน

การลำดับความในการเขียนช่วยให้เรื่องราวเป็นไปได้อย่างราบรื่นตามที่ผู้เขียนต้องการ โดยส่วนใหญ่สามารถใช้วิธีลำดับความในเนื้อเรื่องอยู่ 5 วิธี คือ

1. การจัดเรียงเนื้อเรื่องตามลำดับของเวลา เป็นวิธีที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในการเขียนเรื่องเล่าเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ ประวัติบุคคล หรือประสบการณ์ต่าง ๆ
2. การจัดเนื้อหาตามลำดับเหตุและผล เป็นการเรียงลำดับเรื่องราวโดยให้กล่าวถึงสาเหตุก่อน แล้วจึงกล่าวถึงผลที่เกิดขึ้นหรือกล่าวถึงผลก่อน แล้วจึงอธิบายถึงสาเหตุที่หลังอีกที
3. การลำดับความจากส่วนเล็กไปหาส่วนใหญ่ เป็นการเขียนโดยการเขียนถึงสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวออกไปหาสิ่งที่อยู่ไกลตัว
4. การเรียงลำดับเนื้อหาอย่างละเอียด จากเรื่องที่มีความสำคัญน้อย ไปสู่เรื่องที่มีความสำคัญมาก ถือเป็นการเขียนที่มีความสามารถในการทำให้ผู้อ่านติดตามเนื้อหาได้อย่างราบรื่นและได้รับความประทับใจจากส่วนสุดท้ายของเรื่อง
5. การเรียงลำดับเรื่องต้นที่สำคัญมากไปยังเรื่องที่สำคัญน้อยเป็นวิธีที่ใช้เพื่อสร้างแรงจูงใจในผู้อ่านเพื่อที่จะสนใจเพิ่มเติมเกี่ยวกับรายละเอียดของเรื่องถัดไป ว่าเหตุใดที่เกิดเหตุการณ์เช่นนี้ได้เป็นเช่นนั้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า เนื้อเรื่องเป็นส่วนที่มีความสำคัญอีกส่วนหนึ่งที่สำคัญของการเขียนเรียงความ เพราะเนื้อเรื่องคือแก่นสารสำคัญที่จะทำให้ผู้อ่านทราบสิ่งที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอทั้งหมด ดังนั้นการเขียนเนื้อเรื่องที่ดีย่อมต้องมีความเป็นเอกภาพ สัมพันธ์ภาพ มี

สารัตถภาพ มีการจัดลำดับความสำคัญของเหตุการณ์จากเหตุการณ์ที่มีความสำคัญน้อยไปหาสิ่งที่มีความสำคัญมากหรือตามลำดับเวลาที่เกิดขึ้นในเรื่องเพื่อจัดความสับสนและวุ่นของเรื่องราว

3. การเขียนสรุป

3.1 ความหมายของการเขียนสรุป

การเขียน สรุป เป็นย่อหน้าสุดท้ายของเรียงความที่ทำหน้าที่ในการสรุปเนื้อหาสำคัญและปิดเรื่อง โดยทั่วไปควรมีเพียง 1 ย่อหน้า ซึ่งอาจประกอบด้วย คติสอนใจ ข้อคิด หรือ ความประทับใจ ที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารแก่ผู้อ่าน เพื่อให้ผู้อ่านได้พิจารณาหรือปฏิบัติตามในโอกาสที่เหมาะสม หรืออาจเลือกที่จะทิ้งคำถามที่กระตุ้นให้ผู้อ่านคิดต่อไปโดยไม่จำเป็นต้องสรุปข้อยุติที่ชัดเจน

การเขียนสรุปเป็นส่วนสุดท้ายของเรียงความที่ผู้เขียนต้องเขียนประเด็นสำคัญของเรื่องทั้งหมด เพื่อสรุปสาระสำคัญและให้ข้อคิดแก่ผู้อ่าน ซึ่งมีนักการศึกษาที่ได้แสดงแนวทางในการเขียนสรุป ไว้ดังนี้

พ่อน เปรมพันธ์ (2557: 168), ลักษณะารีย์ รัตนวร (2557: 36), และวิภา ตัณกุลพงษ์ (2557: 114) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการเขียนสรุปเรียงความในลักษณะที่คล้ายกันว่า การเขียนสรุปเป็นการนำเสนอข้อสรุปในส่วนสุดท้ายของเรียงความ โดยเน้นการสื่อสารเนื้อหาสาระสำคัญไปยังผู้อ่าน ซึ่งอาจใช้คำผวกคิด เช่น ความรู้สึก ความประทับใจ หรือข้อคิดที่ผู้อ่านสามารถนำไปพิจารณาเพิ่มเติมได้ นอกจากนี้ การเขียนสรุปควรมีความสัมพันธ์กับเนื้อหาของค่านำ และสามารถแบ่งเป็นหลายย่อหน้าได้ตามความเหมาะสมเพื่อให้การสรุปมีความชัดเจนและสมบูรณ์

ประดับ จันทร์สุขศรี (2551: 26) และจุไรรัตน์ ลักษณะศิริ (2555: 198) ได้กล่าวถึงการเขียนส่วนสรุปไว้ในลักษณะที่มีความคล้ายคลึงกัน คือ การเขียนสรุปเป็นส่วนสุดท้ายของเรียงความที่ผู้เขียนนำความสำคัญของเรื่องมาเขียนอีกครั้งหนึ่ง การสรุปมีความสำคัญเท่ากับค่านำซึ่งช่วยให้เรียงความมีคุณค่ามากขึ้น ส่วนสรุปมักมีจำนวนย่อหน้าเท่ากับคำ การเขียนสรุปมักเน้นการสรุปเนื้อหาหรือความคิดหลักอีกครั้ง และมักมีส่วนเสนอความคิด มุมมอง หรือประเด็นที่ประทับใจหรือชวนให้คิดเกี่ยวกับเรื่องที่กล่าวถึง สรุปจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจอย่างชัดเจนว่าผู้เขียนต้องการอะไร และโดยมักจะมีสิ่งที่น่าสนใจต่าง ๆ และข้อเสนอแนะที่น่าติดตาม ในส่วนสรุปส่วนนี้อาจจบด้วยบทกลอน คำคม สุภาษิต หรือคติสอนใจที่ ชวนให้ผู้อ่านติดตามจนเกิดความประทับใจ

การสรุปควรเลือกวิธีให้เหมาะสมกับเรื่องและน่าสนใจ วิธีสรุปมีหลายวิธี เช่น สรุปด้วย การแสดงความคิดเห็น การย้าสาระสำคัญ บทกวีการสรุปต้องไม่เปิดประเด็นใหม่ หรือทำให้ผู้อ่านรู้สึกว่เรื่องยังไม่จบโดยสมบูรณ์และสิ่งสำคัญของการเขียนสรุป คือ เนื้อหาในส่วนสรุปไม่ควรเขียนซ้ำกับสิ่งที่เขียนในส่วนเนื้อหา การเขียนสรุปมีวิธีการสรุปที่หลากหลาย ดังนี้

- 1) สรุปด้วยการแสดงความคิดเห็นของผู้เขียน
- 2) สรุปด้วยการสรุปดีเกียรติคุณ คุณประโยชน์
- 3) สรุปด้วยคำถามที่ชวนให้ผู้อ่านคิดหาคำตอบหรือจบด้วยคำตอบที่ตั้ง

คำถามไว้ในคำนำ

- 4) สรุปด้วยการกล่าวถึงข้อดี ข้อบกพร่อง หรือเสนอแนะให้เห็นประโยชน์
- 5) สรุปด้วยการให้กำลังใจแก่ผู้อ่าน
- 6) สรุปด้วยการกล่าวถึงสาระสำคัญที่ต้องการให้ผู้อ่านทราบ
- 7) สรุปด้วยบทกลอน คำคม สุภาษิต ข้อความ หรือคำพูดของบุคคล

สำคัญ

จากความเห็นของนักวิชาการต่าง ๆ ที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ส่วนสำคัญของการเขียนเรียงความประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก คือ คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป ซึ่งมีบทบาทในการพัฒนาและต่อยอดความสามารถในการเขียนเรียงความได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนำควรดึงดูดความสนใจของผู้อ่านและกระตุ้นให้ผู้อ่านอยากติดตามต่อไป เนื้อเรื่องควรมีการวางแผนการเขียนอย่างมีระเบียบและมีความเชื่อมโยงที่ต่อเนื่องจนถึงบทสรุปที่ชัดเจน และสุดท้าย สรุปควรสร้างความประทับใจและมอบข้อคิดใหม่ ๆ ที่สามารถกระตุ้นให้ผู้อ่านคิดต่อไป การเขียนเรียงความที่มีองค์ประกอบเหล่านี้จะทำให้เนื้อหามีคุณค่าและสามารถส่งต่อความคิดไปยังผู้อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ขั้นตอนการเขียนเรียงความ

การเขียนเรียงความ ผู้เขียนต้องกำหนดจุดมุ่งหมายที่ต้องการสื่อสารผ่านการเขียน ผู้เขียนเรียงความควรมีความรู้และความเข้าใจในเรื่องที่ต้องการเขียน ตลอดจนควรทราบหลักการเขียนเรียงความอย่างดี มีนักศึกษาหลายคนที่ได้อธิบายหลักการเขียนเรียงความไว้ ดังนี้

Lannon (1983: 21) ได้กล่าวถึงขั้นตอนและกระบวนการเขียนเรียงความไว้ ดังนี้

1. ขั้นเตรียมพร้อม ในขั้นนี้ครูผู้สอนจำเป็นต้องมีการสร้างกิจกรรมสำหรับผู้เรียนสามารถใช้วิธีการค้นหาเรื่องที่ต้องการเขียนเรียงความได้ เช่น การใช้หนังสือพิมพ์ วารสาร หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการค้นหา โดยจะต้องนำข้อมูลที่ได้มาสร้างเป็นประโยคให้เข้าใจได้

2. ขั้นออกแบบ เป็นกิจกรรมที่ช่วยในการวางแผนและพัฒนาเนื้อหาจากขั้นตอนแรก ซึ่งเป็น การสร้างประโยคที่เกี่ยวข้องกับเรื่องหลักของเนื้อหาและสรุปสิ่งที่เรียนรู้ในขั้นตอนนี้ ขั้นตอนที่ใช้ในการออกแบบเนื้อหาอาจจะมีการเปิดเผยเรื่องราว เขียนหัวข้อที่น่าสนใจ การบรรยาย การอธิบาย หรือการสร้างภาพให้เกิด ความประทับใจในใจความของผู้อ่าน

3. ขั้นตอนการพัฒนาเนื้อหา เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนลงมือเขียนตามที่ได้รับจากการออกแบบในขั้นตอนที่ 2 โดยการจัดเนื้อหาออกเป็นบท ๆ ใช้คำเชื่อมโยงเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้อ่านและจูงใจให้ติดตามเรื่อง และต้องใช้วิธีเขียนที่เหมาะสม

4. ขั้นทบทวน เป็นขั้นที่ผู้เรียนต้องอ่านผลงานของตนเองอีกครั้งเพื่อเป็นการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและอักขรวิธีที่ใช้ในการเขียนเพื่อปรับแก้ผลงานของตนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

กัลยา สหชาติโกสีย์ (2545: 76 – 77) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการเขียนเรียงความไว้ว่า การเขียนเรียงความจำเป็นต้องมีองค์ประกอบอย่างน้อย 3 ส่วน นอกจากนี้ยังต้องเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกันตามลำดับ โดย เนื้อเรื่องต้องมีความสัมพันธ์กับชื่อเรื่องที่ผู้เขียนเลือกไว้ นอกจากนี้ควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ไม่ต้องตีความ การเขียนเรียงความที่ดีควรมีการวางโครงเรื่องก่อนเพื่อนำไปใช้ในการเขียนตามลำดับที่ได้วางโครงไว้

สอากค์ สำเนิสวสดี และคณะ (2546: 115) และฐะปะนีย์ นาครทรรพ และคณะ (2546: 146) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการเขียนเรียงความที่ดีไว้ในลักษณะที่คล้ายคลึงกันไว้ว่า

1. การเขียนเรียงความจำเป็นต้องอาศัยการฝึกฝนและค้นคว้าเพื่อให้ได้ข้อมูลและการเขียนในรูปแบบที่ดียิ่งขึ้น

2. ก่อนที่จะเริ่มเขียน จำเป็นต้องมีขั้นตอนในการจัดลำดับความคิด หลังจากนั้นจึงสามารถนำข้อมูลมาเขียนและจัดเรียงเป็นลำดับความได้

3. ขณะที่เขียนเรียงความให้คำนึงถึงความต่อเนื่องของเนื้อเรื่อง ในเวลาเดียวกันควรกลับไปอ่านหัวข้อเรียงความเพื่อให้แน่ใจว่ามีความสอดคล้องกับเรื่องที่กำลังเขียน มีความเป็นเอกภาพ และสัมพันธ์ภาพ

4. การยกตัวอย่างในเรียงความ เช่น ยกตัวอย่างคำกล่าว คำขวัญ สำนวน สุภาษิต จำเป็นต้องมีความเกี่ยวข้องกับเรื่องที่เขียน

5. หลังจากเขียนเรียงความเสร็จสิ้น ควรอ่านทบทวนอีกครั้งทั้งทบทวนความถูกต้องของเนื้อหา ตลอดจนกลวิธีที่ใช้ในการเขียน เพื่อปรับปรุงและพัฒนางานเขียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากแนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนการเขียนเรียงความที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า การเขียนเรียงความต้องมีการคำนึงถึงจุดมุ่งหมาย เพื่อให้เป็นแนวทางในการลำดับความอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะประกอบไปด้วยชื่อเรื่อง ส่วนนำ เนื้อเรื่อง และส่วนสรุป ซึ่งทั้งหมดต้องเป็นเอกภาพและสร้างสัมพันธภาพ ซึ่งสามารถใช้ภาษาที่สื่อความคิดและแนวคิดสำคัญผ่านภาษาได้อย่างชัดเจน ถูกต้อง และสละสลวย

2.4 วิธีการสอนเขียนเรียงความ

เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้การเขียนเรียงความได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น การสอนเขียนเรียงความครูผู้สอนที่มีความรู้และความเข้าใจในหลักการสอนจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในการเขียนเรียงความ มากขึ้น ตลอดจนจะสามารถสร้างเจตคติให้กับผู้เรียนและเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนสามารถฝึกเขียนให้เกิดความชำนาญได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังที่ นักวิชาการได้เสนอหลักการและวิธีการสอนเขียนเรียงความเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะการเขียนเรียงความได้อย่างเหมาะสม ดังนี้

วรรณิ โสมประยูร (2535: 44) พันธุ์ทิพา หลาบเลิศบุญ (2536: 68) ได้กล่าวถึงหลักการสอน การเขียนเรียงความไว้ในทำนองเดียวกันไว้ดังนี้

1. การสอนในการเขียนเรียงความ ควรต้องเน้นการสอนให้นักเรียนเขียนแบบสร้างสรรค์และเขียนความเรียงทั่วไป

2. การสอนการเขียนเรื่องราวและการเรียงลำดับควรประกอบด้วยสิ่งที่สามารถช่วยในการเขียน ได้ง่ายและเป็นประโยชน์ เช่น การเล่าเรื่องให้มีความน่าสนใจเพิ่มขึ้น การใช้สิ่งเร้าเพื่อช่วยเสริมภาพของเรื่อง หรือการอธิบายเหตุการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้มีความกระจ่างและชัดเจน

3. นักเรียนควรเขียนสิ่งที่สอดคล้องกับความสนใจของตนเอง ความต้องการ และความพร้อมทางอารมณ์ ปัญญา และเหมาะสมกับระดับความสามารถของนักเรียน

4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรปรับให้เข้ากับประสบการณ์และสภาพแวดล้อมที่นักเรียนกำลังเผชิญอยู่

5. สร้างความตั้งใจในการเขียนโดยเน้นให้ผู้เรียนเข้าใจว่าจุดมุ่งหมายของการเขียนคืออะไร และเห็นประโยชน์ที่มีจากการเขียน อีกทั้งยังมีความเข้าใจในผลลัพธ์ที่ได้จากการเขียนของตนเอง

6. สร้างสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนต้องการเขียน ให้โอกาสแก่ผู้เรียนในการแสดงความคิดเห็นและจินตนาการได้อย่างอิสระ และมีเสรีภาพในการคิดสร้างสรรค์ผลงานของผู้เรียน

7. การตรวจและแก้ไขงานเขียนของผู้เรียนต้องดูแลและใส่ใจอย่างระมัดระวัง ควรใช้การวิเคราะห์อย่างละเอียดและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างคนที่มีความสามารถที่แตกต่างกัน

8. การเขียนทุกครั้งควรมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการฝึกทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียน เช่น ฝึกการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์ ฝึกการใช้กลวิธีการเขียนที่สวยงาม คมคาย และสละสลวย เป็นต้น

9. ครูควรอธิบายให้นักเรียนเพื่อสร้างองค์ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบที่สำคัญของการเขียนเรียงความในเนื้อหา เช่น การเขียนเนื้อเรื่อง การใช้ภาษา รูปแบบของการเขียนเรียงความ มีองค์ประกอบครบ คือ มีคำนำ เนื้อเรื่อง สรุป ตลอดจนกลไกที่ใช้ประกอบการเขียน

10. ครูควรเน้นให้นักเรียนเข้าใจลักษณะสำคัญของเรียงความที่ดี ว่าต้องมีการเน้นใจความสำคัญอย่างเด่นชัด มีลำดับความต่อเนื่องสัมพันธ์ และมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ในขณะที่ทัศนีย์ ศุภเมธี (2542 : 34) และฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2545: 56 - 58) ได้เสนอแนวทางให้นักเรียนเขียนเรียงความโดยมีขั้นตอนที่คล้ายคลึงกัน ดังนี้

1. ก่อนที่นักเรียนจะเริ่มเขียนเรียงความ ครูเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนโดยให้มีความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนักเรียนต้องนำเรื่องราวนั้นมาสร้างประโยคที่สมบูรณ์หรือต้องตั้งชื่อภาพหรือเรื่องที่ครูให้ฟังได้อย่างครบถ้วน

2. ให้นักเรียนฝึกเขียนประโยคที่มีความสมบูรณ์และเรียงประโยคให้มีความเชื่อมต่อกัน นักเรียนจะต้องเล่าเรื่องให้สมบูรณ์ นักเรียนยังต้องฝึกเขียนคำบรรยาย ตอบคำถาม และเล่าเรื่องจากประสบการณ์หรือ การไปทัศนศึกษานอกโรงเรียน นักเรียนยังสามารถเขียนนิทานที่ได้ฟังมา หรือเขียนจดหมายในรูปแบบต่าง ๆ ได้ด้วย

จากวิธีการสอนการเขียนเรียงความที่ได้กล่าวถึงมาแล้ว สามารถสรุปได้ว่า วิธีการสอนการเขียนเรียงความมีหลากหลายรูปแบบ โดยการสร้างสภาพแวดล้อมที่สนุกสนานและไม่เบื่อหน่ายในการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญ นอกจากนี้ วิธีการสอนแต่ละวิธีควรให้นักเรียนฝึกฝนตามลำดับความยากง่าย เพื่อช่วยให้พวกเขาประสบความสำเร็จในการเขียนเรียงความได้ดียิ่งขึ้น ผู้สอนควรพิจารณาให้กิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับประสบการณ์และสภาพความเป็นอยู่ของนักเรียน โรงเรียน และ

สิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ การสอนต้องมีความน่าสนใจและตรงกับความสนใจของผู้เรียน โดยเปิดโอกาสให้พวกเขาแสดงความคิดเห็นและจินตนาการได้อย่างอิสระ แต่ยังคงรักษากรอบของการเขียนเรียงความที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

การเขียนเรียงความมีขั้นตอนต่างๆ โดยเริ่มต้นจากการเลือกเรื่องที่ต้องการเขียน เช่น เรื่องที่ทำหายหรือน่าสนใจ เมื่อเลือกเรื่องแล้วจึงเริ่มวางโครงเรื่องโดยกำหนดขอบเขตให้ชัดเจนเพื่อให้มีกรอบแนวความคิดที่เข้าใจง่ายและเนื้อหาต่อเนื่อง นอกจากนี้ จัดลำดับความคิดในเรื่องให้สอดคล้องและเหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น การเรียบเรียงเรื่องราวควรคำนึงถึงส่วนสำคัญทั้ง 3 ส่วนของเรื่องความ ดังที่มีผู้เชี่ยวชาญได้กล่าวถึงวิธีการเขียนเรียงความไว้ ดังนี้

ปรียา หิรัญประดิษฐ์ (2539: 57), พงษ์วาท พูลแก้ว (2551: 14 - 18) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการเขียนเรียงความไว้ในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ดังนี้

1. เลือกเรื่องเขียน ผู้เรียนควรเลือกเรื่องที่มีความรู้และความสนใจ เพื่อนำเสนอให้ผู้อ่านสนใจ ระหว่างนั้นให้ตั้งชื่อเรื่อง และค้นคว้าหาข้อมูลโดยพิจารณาจากชื่อเรื่อง ผู้เรียนควรเข้าใจทั้งในมุมกว้างและมุมลึก เพื่อให้ตัดสินใจเลือกใช้กลวิธีในการเขียนหาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องที่กำลังจะเขียน
2. กำหนดจุดประสงค์และประเด็นหลักให้มีความชัดเจน เพื่อให้ได้ผลงานที่ดีในการเขียนเรียงความ
3. การวางโครงเรื่อง การจัดเรียงโครงเรื่องอาจแบ่งออกเป็นหัวข้อหรือประโยคต่าง ๆ เพื่อที่จะนำข้อมูลความคิดที่ได้เลือกสรรไว้มาวางเรียงให้ต่อเนื่องอย่างเหมาะสม
4. การลงมือเขียนเรียงความ .ในขั้นตอนนี้ควรจะต้องประกอบด้วยข้อมูลสาระต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับโครงเรื่องที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ควรใช้ภาษาให้เข้าใจง่าย รัดกุม และสละสลวย
5. การทบทวนเรื่องที่เขียนแล้ว ควรพิจารณาทั้งในด้านความคิดและภาษา ถ้าพบว่ามีส่วนใดบกพร่อง ควรปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องเพื่อให้เรียบร้อยและน่าพอใจตามต้องการ

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และอารยา หุติณทะ (2555: 198 - 219) ได้กล่าวไว้ว่าเมื่อผู้เขียนต้องการ เริ่มเขียนเรียงความ จำเป็นที่จะต้องทำตามขั้นตอนพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการเขียน ซึ่งจะอธิบายต่อไปนี้

1. การเลือกเรื่องเป็นขั้นตอนแรกในการเขียนที่มีความสำคัญอย่างมาก ผู้เขียนควรเลือกเรื่องที่มีความรู้หรือประสบการณ์ในด้านนั้น ๆ หากยังไม่มี ความชัดเจนว่าควรเลือกเรื่องอะไร ควรเริ่มต้นด้วยการค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายและน่าเชื่อถือ เพื่อนำมาใช้ในการ

เขียนเรียงความ ควรที่จะเลือกเรื่องที่น่าสนใจและถนัดมากที่สุด เนื่องจากบางครั้งผู้เขียนอาจมีความรู้ในหลายด้านซึ่งสามารถเขียนเรื่องใดก็ได้ การเลือกเรื่องที่ตนสนใจจะช่วยให้ผลงานเขียนเป็นที่สำเร็จและน่าติดตามอย่างมาก

2. การสร้างขอบเขตและกำหนดวัตถุประสงค์ในการเขียน เมื่อผู้เขียนเลือกเรื่องที่จะเขียนและมีข้อมูลเพียงพอในการเขียน ผู้เขียนควรจำกัดขอบเขตของเรื่องที่จะเขียนตามเวลา จำนวนหน้า ผู้อ่าน และข้อมูล เมื่อผู้เขียนได้กำหนดเป้าหมายแล้ว กระบวนการเขียนจึงเริ่มต้นขึ้น และหากผู้เขียนกำหนดขอบเขตของเรื่องให้ถูกต้องก็จะทำให้เนื้อหาที่หนักแน่นมากขึ้นและเรื่องราวที่เขียนก็ดูมีคุณค่าและน่าอ่าน ชวนติดตาม

3. การเขียนโครงเรื่อง เป็นการวางแผนและจัดลำดับเค้าโครงเพื่อสร้างความคิดสำคัญในการเขียนเรื่องนั้น การเขียนโครงเรื่องที่ดีจะทำให้ผลงานเขียนสมบูรณ์และมีคุณภาพ

4. การแสวงหาและรวบรวมความรู้ เมื่อเขียนโครงเรื่องเสร็จสิ้นแล้ว หากต้องการให้เรื่องเขียนสมบูรณ์และทันสมัย ผู้เขียนควรทำการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อตรวจสอบเนื้อหาและรายละเอียด อื่น ๆ ที่จำเป็น เมื่อรวบรวมความรู้ที่ได้จากการค้นคว้าแล้ว ผู้เขียนควรทำการบันทึกข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียงความต่อไป

5. การเรียบเรียงเรื่อง หลังจากกำหนดโครงเรื่องที่ชัดเจนและค้นคว้าข้อมูลอย่างเพียงพอแล้ว สามารถเริ่มเขียนเรียงความ โดยเรียบเรียงตามโครงเรื่องที่วางไว้ นอกจากนี้ต้องคำนึงถึงส่วนประกอบสำคัญทั้ง 3 องค์ประกอบของการเขียนเรียงความ คือ คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป

6. การตรวจทานแก้ไขเป็นขั้นตอนสุดท้ายที่มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าขั้นตอนอื่น ๆ ซึ่งผู้เขียนอาจเขียนเนื้อหาตามขั้นตอนที่กำหนดและมีการสร้างโครงเรื่องที่ดีก่อนที่จะเริ่มเขียน จากนั้นผู้เขียนควรตรวจทานอีกครั้งว่าเนื้อหาที่เขียนทั้งหมดเป็นเรื่องสมบูรณ์หรือไม่ นอกจากนี้ยังต้องพิจารณาองค์ประกอบทั้งสามส่วนของงานเขียนเพื่อตรวจสอบว่าแต่ละส่วนสื่อสารความคิดของผู้เขียนอย่างครบถ้วนตามที่ต้องการหรือไม่ รวมถึงตรวจสอบการใช้ถ้อยคำในภาษาให้ชัดเจนและเหมาะสม หากพบข้อผิดพลาดควรแก้ไขและปรับเปลี่ยน เพื่อให้เรียงความมีความสมบูรณ์มากขึ้น

จากขั้นตอนการเขียนเรียงความที่นักวิชาการได้กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การเขียนเรียงความเริ่มต้นโดยการเลือกหัวข้อที่จะเขียน กำหนดขอบเขตและเป้าหมายการเขียนให้ชัดเจน บรรลุผล วางโครงเรื่อง โดยเลือกสรรและจัดลำดับความคิดที่ต่อเนื่องเหมาะสม ค้นหาและรวบรวมข้อมูลในส่วนที่ขาด เขียนเรื่องราวโดยคำนึงถึงองค์ประกอบสำคัญของเรียงความ และตรวจสอบความถูกต้องของการเขียนเพื่อให้เรียงความมีความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ

2.5 ความสามารถในการเขียนเรียงความ

การเขียนเรียงความเป็นการเขียนอีกประเภทหนึ่งที่ต้องพัฒนาทักษะต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน กล่าวคือ การเขียนเรียงความเป็นการเขียนพื้นฐานที่สามารถนำไปพัฒนาต่อยอดในทักษะอื่น ๆ ได้ ดังที่ นัก การศึกษาได้ให้คำนิยาม ความสามารถในการเขียนเรียงความไว้หลากหลาย ดังนี้

รัตน สติตานนท์ (2550: 98) ได้กล่าวถึงความสามารถด้านการเขียนเรียงความว่า ผู้ที่มีทักษะ การเขียนโดยเฉพาะการเขียนเรียงความจะต้องมีการเรียบเรียงการเขียนที่ถูกต้องตามลักษณะ และรูปแบบของการเขียน อันประกอบไปด้วย คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป มีการจัดลำดับความคิดที่ดี ไม่วกวน ใช้ภาษาได้สละสลวย แปลกใหม่ น่าสนใจ และประการสำคัญ คือ ต้องถูกต้องตามหลักภาษาไทย

ทิตนา แคมมณี. (2560: 87) ได้กล่าวถึงความสามารถด้านการเขียนเรียงความไว้ว่า ผู้ที่จะมีความสามารถในการเขียนเรียงความได้นั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการเรียงร้อย ถ้อยคำอย่างเป็นระเบียบแบบแผน ถูกต้องตามองค์ประกอบการเขียนเรียงความ ซึ่งประกอบไปด้วย คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป โดยแต่ละส่วนจะต้องมีความสัมพันธ์กัน ไม่วกวน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ความสามารถในการเขียนเรียงความ หมายถึง ผู้เรียนสามารถเขียนข้อความยาวเป็นลักษณะของการเขียนเรียงความ การเลือกใช้ถ้อยคำ การเรียงร้อยข้อความให้มีความเป็นเอกภาพ สारตถภาพ และสัมพันธ์ภาพ ซึ่งงานวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัยวัดความสามารถของผู้เรียน โดยผู้เรียนสามารถเขียนข้อความยาวเป็นลักษณะของการเขียนเรียงความ การเลือกใช้ถ้อยคำ การเรียงร้อยข้อความให้มีความเป็นเอกภาพ สारตถภาพ และสัมพันธ์ภาพ โดยวัดได้จากแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีเกณฑ์การประเมินตามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ทั้งหมด 4 ประเด็น คือ 1) องค์ประกอบของเรื่อง การเขียนเรียงความจะต้องมีองค์ประกอบครบถ้วน ทั้งคำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป โดยมีเอกภาพ สัมพันธ์ภาพ และสารัตถภาพ 2) เนื้อเรื่อง เนื้อเรื่องจะต้องมีความสอดคล้องกับชื่อเรื่อง การลำดับเรื่อง การสนับสนุนข้อคิดเห็น และการนำเสนอความคิดที่เป็นประโยชน์ 3) การใช้ภาษา ถูกต้องตามไวยากรณ์ เหมาะสมกับเรื่อง และ 4) อักษรวิธี สะกดคำ เว้นวรรค ใช้อักษรย่อได้ถูกต้อง

2.6 การวัดและประเมินผลการเขียนเรียงความ

การตรวจประเมินผลงานการเขียนเรียงความนั้นเป็นขั้นตอนที่ใช้ในการวัดและประเมินผลคะแนนโดยมีค่าคะแนนการเขียนเรียงความเป็นตัวชี้วัด ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวทางในการวัดและประเมินผล การเขียนเรียงความ ดังนี้ ดวงใจ ไทยอุบุญ (2554: 50) ได้กล่าวถึงวิธีการวัดและประเมินผลการเขียนเรียงความไว้ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เกณฑ์การประเมินการเขียนเรียงความของดวงใจ ไทยอุบล

รายการการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	ดีมาก (3)	ดี (2)	พอใช้ (1)
องค์ประกอบของ เรียงความ	มีองค์ประกอบครบ สอดคล้องและสัมพันธ์ กันอย่างน่าสนใจ	มีองค์ประกอบครบ สอดคล้องและสัมพันธ์ กัน	มีองค์ประกอบครบ แต่ ไม่สอดคล้องและไม่ สัมพันธ์กัน
เนื้อเรื่อง	เนื้อเรื่องสัมพันธ์กับ ชื่อเรื่อง มีการดำเนิน เรื่องเป็นลำดับ และ เสนอข้อคิดเห็นที่มี คุณค่ากับผู้อ่าน	เนื้อเรื่องสัมพันธ์กับ ชื่อ เรื่อง มีการดำเนินเรื่อง เป็นลำดับ และไม่เสนอ ข้อคิดเห็นที่มีคุณค่ากับ ผู้อ่าน	เนื้อเรื่องสัมพันธ์กับ ชื่อ เรื่อง มีการดำเนินเรื่อง ที่วกวน และขาดการ เสนอข้อคิดเห็นที่มี คุณค่ากับผู้อ่าน
การใช้สำนวนภาษา	ใช้สำนวนภาษาที่ ถูกต้อง สละสลวย กลมกลืนกับเนื้อเรื่อง สื่อความหมายได้ ชัดเจน	ใช้สำนวนภาษาที่ ถูกต้อง สละสลวย กลมกลืนกับเนื้อเรื่อง สื่อความหมายไม่ ชัดเจน	ใช้สำนวนภาษาที่ไม่ เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง จนสื่อความหมายได้ไม่ ชัดเจน
การสะกดคำ	เขียนสะกดคำผิด 1 – 5 แห่ง	เขียนสะกดคำผิด 6 – 10 แห่ง	เขียนสะกดคำผิด 10 แห่งขึ้นไป

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

คะแนน 9 – 12 หมายถึง ดีมาก

คะแนน 5 – 8 หมายถึง ดี

คะแนน 1 – 4 หมายถึง พอใช้

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2553 : 85-86) ได้กล่าวถึง วิธีการประเมิน
การเขียนเรียงความ ไว้ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 เกณฑ์การประเมินการเขียนเรียงความจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะครุศาสตร์

องค์ประกอบที่ ประเมิน	ระดับคุณภาพของผลงานหรือการปฏิบัติ			
	ปรับปรุง (1)	ผ่าน (2)	ดี (3)	ดีมาก (4)
องค์ประกอบของ เรียงความ (คำนำ เนื้อเรื่อง สรุป)	มีองค์ประกอบไม่ครบ หรือไม่สามารถ จำแนกองค์ประกอบ ได้ชัดเจน	มีองค์ประกอบ ของเรียงความ ครบถ้วน	มีองค์ประกอบ ของการเขียน เรียงความ ครบถ้วนและใช้ กลวิธีในการเขียน แต่ละ องค์ประกอบจน น่าสนใจ	มีองค์ประกอบของ การเขียนเรียงความ ครบถ้วนและใช้ กลวิธีในการเขียน แต่ละองค์ประกอบ จนน่าสนใจอย่างยิ่ง
การเรียบเรียงย่อ หน้า	ย่อหน้าไม่มีประโยค ใจความสำคัญ และยัง ขาดรายละเอียด สนับสนุน	ทุกย่อหน้ามี ประโยค ใจความ สำคัญ แต่ยังไม่ สามารถขยาย รายละเอียดหรือ ยกเหตุผล สนับสนุนได้ เพียงพอ	ทุกย่อหน้ามี ประโยคใจความ สำคัญและมีการ ขยายรายละเอียด ที่สนับสนุน ประโยคใจความ สำคัญ	ทุกย่อหน้ามีประโยค ใจความสำคัญชัดเจน และมีการขยาย รายละเอียดที่ สนับสนุน ประโยค ใจความสำคัญอย่าง ชัดเจนและมีความ สมเหตุสมผล
สำนวนภาษา	ใช้สำนวนภาษาที่ไม่ เป็นภาษามาตรฐาน การร้อยเรียงประโยค ไม่ราบรื่น	ใช้สำนวนภาษา ระดับกึ่งทางการ	ใช้สำนวนภาษาที่ เป็นมาตรฐาน เป็น ภาษา ระดับทางการ และร้อยเรียง ประโยคได้อย่าง ราบรื่น	ใช้สำนวนภาษาเป็น มาตรฐานเป็นภาษา ระดับทางการ ร้อย เรียง ประโยคและ เลือกสรรถ้อยคำมา ใช้อย่างเหมาะสม

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

คะแนน 10 – 12	หมายถึง ดีมาก
คะแนน 7 – 9	หมายถึง ดี
คะแนน 4 – 6	หมายถึง พอใช้
คะแนน 1 – 3	หมายถึง ปรับปรุง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552: 64 - 67) ได้กล่าวถึงการประเมินงานเขียนเรียงความไว้ ดังนี้

เกณฑ์ในการประเมินงานเขียนเรียงความคะแนนเต็ม 20 คะแนน ดังนี้

1. องค์ประกอบ หมายถึง ความถูกต้องตามลักษณะการเขียนเรียงความ ได้แก่ คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป คะแนนเต็ม 2 คะแนน มีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

คะแนน 0 ไม่มีเนื้อเรื่อง

คะแนน 1 มีเนื้อเรื่อง ขาดองค์ประกอบอื่น

คะแนน 2 มีองค์ประกอบครบถ้วน คือ ชื่อเรื่อง คำนำ เนื้อเรื่อง สรุป

2. เนื้อหา หมายถึง เนื้อหาสาระสัมพันธ์กับชื่อเรื่องที่กำหนด มีประเด็นน่าสนใจ และมีข้อมูลสนับสนุนอย่างชัดเจน คะแนนเต็ม 4 คะแนน มีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

คะแนน 0 เนื้อหาสาระไม่สัมพันธ์กับชื่อเรื่องที่กำหนด

คะแนน 1 เนื้อหาสาระสัมพันธ์กับชื่อเรื่องที่กำหนด

คะแนน 2 เนื้อหาสาระสัมพันธ์กับชื่อเรื่องที่กำหนด มีข้อมูลสนับสนุน

คะแนน 3 เนื้อหาสาระสัมพันธ์กับชื่อเรื่องที่กำหนด มีประเด็นสนับสนุนน่าสนใจ มีข้อมูลสนับสนุน

คะแนน 4 เนื้อหาสาระสัมพันธ์กับชื่อเรื่องที่กำหนด มีประเด็นสนับสนุนน่าสนใจ มีข้อมูลสนับสนุนอย่างชัดเจน

3. ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง การนำเสนอเนื้อหาที่น่าสนใจ มีการแทรกคติหรือข้อเสนอนะ รวมทั้งมีแนวคิดใหม่ แตกต่าง และมีคุณค่า

คะแนนเต็ม 4 คะแนน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

0 คะแนน ไม่มีความคิดสร้างสรรค์

1 คะแนน มีแนวคิดใหม่หรือแตกต่างบ้าง

2 คะแนน มีแนวคิดใหม่ แตกต่าง และเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

3 คะแนน การนำเสนอมีความน่าสนใจ มีแนวคิดใหม่ และเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

4 คะแนน การนำเสนอโดดเด่น น่าสนใจ แทรกคติหรือข้อเสนอแนะ มีแนวคิดใหม่ แตกต่าง และเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

4. การใช้ภาษา หมายถึง ใช้ภาษาถูกต้อง ใช้สำนวนโวหารหรือคำประพันธ์เหมาะสม สื่อความตรงประเด็น และไม่วกวน คะแนนเต็ม 4 คะแนน มีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

คะแนน 0 ใช้ภาษาไม่ถูกต้อง

คะแนน 1 ใช้ภาษาถูกต้อง

คะแนน 2 ใช้ภาษาถูกต้องสละสลวย สื่อความหมายชัดเจน

คะแนน 3 ใช้ภาษาถูกต้องสละสลวย สื่อความหมายชัดเจน การลำดับความไม่วกวน

คะแนน 4 ใช้ภาษาถูกต้องสละสลวย ใช้สำนวนโวหารหรือคำประพันธ์ประกอบเหมาะสม สื่อความหมายชัดเจน การลำดับความไม่วกวน

5. อักษรวิธี หมายถึง การสะกดคำ ย่อคำ เว้นวรรคถูกต้องตามหลักเกณฑ์การใช้ภาษาไทย คะแนนเต็ม 4 คะแนน มีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

คะแนน 0 สะกดคำ ใช้คำย่อ การใช้เครื่องหมาย ผิดเกิน 13 แห่ง

คะแนน 1 สะกดคำ ใช้คำย่อ การใช้เครื่องหมาย ผิดเกิน 10 - 12 แห่ง

คะแนน 2 สะกดคำ ใช้คำย่อ การใช้เครื่องหมาย ผิดเกิน 7 - 9 แห่ง

คะแนน 3 สะกดคำ ใช้คำย่อ การใช้เครื่องหมาย ผิดเกิน 4 - 6 แห่ง

คะแนน 4 สะกดคำ ใช้คำย่อ การใช้เครื่องหมาย ผิดเกิน 1 - 3 แห่ง

หมายเหตุ การนับคำผิด ถ้าผิดซ้ำคำเดียวกันให้นับเป็น 1 แห่ง

6. ความเรียบร้อยและความสะอาดของชิ้นงาน พิจารณาลักษณะรวมของงาน เช่น ความอ่านง่ายของตัวอักษร ความสะอาด และความเป็นระเบียบ

คะแนนเต็ม 2 คะแนน มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- 0 คะแนน ตัวอักษรอ่านยาก หรือขึ้นงานสกปรกไม่เรียบร้อย
- 1 คะแนน ตัวอักษรอ่านง่าย สะอาด แต่การจัดเรียงยังไม่เป็นระเบียบ
- 2 คะแนน ตัวอักษรอ่านง่าย สะอาด และจัดเรียงอย่างเรียบร้อยครบถ้วน

ขณะที่กรมวิชาการ (2546: 105) ได้กล่าวถึงวิธีการวัดและประเมินผลการเขียนเรียงความไว้ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 เกณฑ์การประเมินการเขียนเรียงความของกรมวิชาการ

ประเด็นที่ ประเมิน	คะแนน				
	4	3	2	1	0
องค์ประกอบ	-	-	มีองค์ประกอบครบถ้วน คือ ชื่อเรื่อง คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป	มีเนื้อเรื่องแต่ขาดองค์ประกอบอื่น	ไม่มีเนื้อเรื่อง
เนื้อหา	เนื้อหาสาระสัมพันธ์กับชื่อเรื่องที่กำหนดมีประเด็น น่าสนใจ มีข้อมูล สนับสนุน ชัดเจน	เนื้อหาสาระสัมพันธ์กับชื่อเรื่องที่กำหนดมีประเด็น น่าสนใจ และมีข้อมูลที่ช่วยสนับสนุน ชัดเจน	เนื้อหาสาระสัมพันธ์กับชื่อเรื่องมีข้อมูลที่ช่วยสนับสนุน ชัดเจน	เนื้อหาสาระสัมพันธ์กับชื่อเรื่อง	เนื้อหาสาระไม่สัมพันธ์กับชื่อเรื่อง

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ประเด็นที่ ประเมิน	คะแนน				
	4	3	2	1	0
ความคิดเชิง สร้างสรรค์	การนำเสนอ น่าสนใจ มีการ แทรกคติ ข้อคิดหรือ ข้อเสนอ แนวทางปฏิบัติ แนวคิดที่มี ความแปลกใหม่ มีคุณค่าต่อ ตนเองและ สังคม	การนำเสนอ น่าสนใจ มี แนวคิดที่มี ความแปลกใหม่ มีคุณค่าต่อ ตนเองและ สังคม	แนวคิดมีความ แปลกใหม่ มี คุณค่าต่อตนเอง และสังคม	แนวคิดแปลก ใหม่	ไม่มีความคิด สร้างสรรค์
การใช้ภาษา	ใช้ภาษา ถูกต้องชัดเจน มีการใช้ สำนวนไทย มี การใช้บท กลอน สื่อ ความหมาย ชัดเจนตาม ความ เหมาะสม ไม่ วกวน	ใช้ภาษาได้ อย่างถูกต้อง ชัดเจน สื่อ ความหมาย ชัดเจน ไม่มี การวกวน	ใช้ภาษา ถูกต้อง สละสลวย สื่อ ความหมาย ไม่ วกวน	ใช้ภาษาถูกต้อง	ใช้ภาษาไม่ ถูกต้อง

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ประเด็นที่ ประเมิน	คะแนน				
	4	3	2	1	0
อักษรวิธี	สะกดคำ มีการ ใช้คำย่อ วรรค ตอนผิด 1 – 3 แห่ง	สะกดคำ มีการ ใช้คำย่อ วรรค ตอนผิด 4 – 6 แห่ง	สะกดคำ มีการ ใช้คำย่อ วรรค ตอนผิด ผิด 7 – 9 แห่ง	สะกดคำ มีการ ใช้คำย่อ วรรค ตอนผิด 10 – 12 แห่ง	สะกดคำ มีการ ใช้คำย่อ วรรค ตอนผิด 13 แห่งขึ้นไป
ความสะอาด	-	-	ตัวอักษรอ่าน ง่าย สะอาด มี ความเป็น ระเบียบ	ตัวอักษรอ่าน ง่าย สะอาด ขาดความเป็น ระเบียบ	ตัวอักษรอ่าน ยาก หรือมี ความสกปรก

เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

คะแนน 19 – 24 หมายถึง ดีมาก

คะแนน 13 – 18 หมายถึง ดี

คะแนน 7 – 12 หมายถึง พอใช้

คะแนน 1 – 6 หมายถึง ปรับปรุง

จากแนวคิดในการวัดและประเมินผลการเขียนเรียงความข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การประเมินการเขียนเรียงความที่ดี ควรมีประเด็นการประเมินประกอบการพิจารณาอย่างหลากหลาย และครอบคลุม และควรประเมินตามความเป็นจริง

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบในการวัดและประเมินผลความสามารถในการเขียนเรียงความโดยสังเคราะห์องค์ประกอบการประเมินเป็น 4 องค์ประกอบ 3 ระดับคุณภาพ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 การสังเคราะห์เกณฑ์การประเมินการเขียนเรียงความของผู้วิจัย

ประเด็น ในการประเมิน	ระดับคุณภาพของผลงานหรือการปฏิบัติ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. องค์ประกอบของ เรียงความ	มีองค์ประกอบของการ เขียนเรียงความ ครบถ้วน ทั้งคำนำ เนื้อ เรื่อง และสรุป และเกิด เอกภาพ สัมพันธภาพ และ สาระดีภาพของ เรื่อง	มีองค์ประกอบเรียงความ ครบถ้วน ทั้งคำนำ เนื้อ เรื่อง และสรุป แต่ขาด ความเป็นเอกภาพ สัมพันธภาพ หรือ สาระดี ภาพของเรื่องไป 1 ประเด็น	มีองค์ประกอบไม่ ครบถ้วน ไม่สามารถ แยกองค์ประกอบของ เรียงความ และขาด เอกภาพ สัมพันธภาพ หรือสาระดีภาพของ เรื่อง
2. เนื้อเรื่อง	ผู้เขียนเขียนเนื้อเรื่อง ครบ ทั้ง 4 ประเด็น คือ 1) เนื้อเรื่องสอดคล้อง ชื่อเรื่อง 2) การดำเนิน เรื่องตามลำดับ เหตุการณ์ 3) มีการ สนับสนุนข้อคิดเห็น อาจมีการยกตัวอย่าง สำนวน ข้อคิด บท กลอนสนับสนุนเนื้อ เรื่องให้ชัดเจนขึ้นและ 4) นำเสนอ ความ คิดเห็นที่เป็นประโยชน์ ต่อผู้อ่าน	ผู้เขียนเขียนเนื้อเรื่อง ขาด 1 ประเด็น จาก ประเด็นต่อไปนี้ 1) เนื้อเรื่องสอดคล้องกับ ชื่อเรื่อง 2) การดำเนิน เรื่องตามลำดับไม่วุ่น 3) มีการสนับสนุน ข้อคิดเห็นอาจมีการ ยกตัวอย่าง สำนวน ข้อคิด บทกลอน เพื่อ สนับสนุนเนื้อเรื่องให้ ชัดเจนขึ้น และ 4) นำเสนอ ความคิดเห็นที่ เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน	ผู้เขียนเขียนเนื้อเรื่อง ขาดมากกว่า 1 ประเด็น จากประเด็น ต่อไปนี้ 1) เนื้อเรื่อง สอดคล้องกับชื่อเรื่อง 2) การดำเนินเรื่อง ตามลำดับ ไม่วุ่น 3) มีการสนับสนุน ข้อคิดเห็น อาจมีการ ยกตัวอย่างสำนวน ข้อคิด บทกลอน เพื่อ สนับสนุนเนื้อเรื่องให้ ชัดเจนขึ้น และ 4) นำเสนอความคิดเห็นที่ เป็นประโยชน์กับผู้อ่าน

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ประเด็น ในการประเมิน	ระดับคุณภาพของผลงานหรือการปฏิบัติ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
3. การใช้ภาษา	ผู้เขียนใช้ภาษาครบถ้วน ทั้ง 4 ประเด็น คือ 1) ใช้ สำนวนภาษาถูกต้อง ตามหลักไวยากรณ์ 2) ใช้ ระดับภาษาที่เหมาะสม กับเรื่องที่เขียน 3) ใช้ ภาษาที่สละสลวย กลมกลืนกับเนื้อเรื่อง 4) ใช้ภาษาที่สื่อความหมาย และความรู้สึกของผู้เขียน ได้อย่างชัดเจน	ผู้เขียนใช้ภาษาได้อย่าง น้อย 3 ประเด็น จาก ทั้งหมด 4 ประเด็น คือ 1) ใช้สำนวนภาษา ถูกต้อง ตามหลัก ไวยากรณ์ 2) ใช้ระดับ ภาษาที่เหมาะสมกับเรื่อง ที่เขียน 3) ใช้ภาษาที่ สละสลวยกลมกลืนกับ เนื้อเรื่อง 4) ใช้ภาษาที่สื่อ ความหมาย และ ความรู้สึกของผู้เขียนได้ อย่างชัดเจน	ผู้เขียนใช้ภาษาได้น้อย กว่า 2 ประเด็นจาก ทั้งหมด 4 ประเด็น คือ 1) ใช้สำนวนภาษา ถูกต้อง ตามหลัก ไวยากรณ์ 2) ใช้ระดับ ภาษาที่เหมาะสมกับเรื่อง ที่เขียน 3) ใช้ภาษาที่ สละสลวยกลมกลืนกับ เนื้อเรื่อง 4) ใช้ภาษาที่สื่อ ความหมาย และ ความรู้สึกของผู้เขียนได้ อย่างชัดเจน
4. อักษรวิธี	สะกดคำ ใช้คำย่อ ใช้ วรรคตอนถูกต้องทั้งหมด	สะกดคำ ใช้คำ ใช้วรรค ตอนผิด 1 – 3 ตำแหน่ง	สะกดคำ ใช้คำย่อ ใช้ วรรคตอน ผิดตั้งแต่ 4 ตำแหน่งขึ้นไป

เกณฑ์การประเมินคะแนนและระดับคุณภาพ

คะแนน 10 - 12 หมายถึง ดี

คะแนน 7 - 9 หมายถึง พอใช้

คะแนน 4 - 6 หมายถึง ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำไปใช้ในตารางประเมินชิ้นงานการเขียนเรียงความ
เพื่อประเมินความสามารถด้านการเขียนเรียงความต่อไป

3. การจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้กิจกรรมเป็นฐาน

3.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้กิจกรรมเป็นฐาน

นักวิชาการ และนักการศึกษาได้นิยามความหมายของ การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ไว้ในทำนองเดียวกัน เป็นต้นว่า Horsburgh (1944: 36) และ วิโรจน์ ลักษณะอดิสร (2550: 21) ได้นิยามความหมายไว้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการปฏิบัติกิจกรรมด้วย การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานไว้ว่า หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ โดยผ่านการเล่นเกม การทดลอง การประดิษฐ์ผลงาน ร่วมกับบุคคลอื่น โดยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ สอดคล้องกับ ศิริชัย นามบุรี (2556: 52) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เป็นเทคนิคที่เสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียน เพิ่มพูนประสบการณ์ผ่านการปฏิบัติกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับเนื้อหาความรู้ในบทเรียน

จากที่กล่าวมาข้างต้น การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานหมายถึงการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองผ่านการปฏิบัติจริงและประสบการณ์โดยตรง ซึ่งจะช่วยให้เกิดกระบวนการในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง การเรียนรู้ประเภทนี้ เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเล่นเกม การแสดงบทบาทสมมติ และการสร้างสรรค์ชิ้นงาน โดยมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งจะส่งเสริมความสุขในการเรียนรู้และพัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากความหมายข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เป็นการจัดการเรียน การสอนที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ผ่านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ภายใต้สถานการณ์และสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้

3.2 ลักษณะของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

นักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงลักษณะของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานว่า เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการลงมือปฏิบัติกิจกรรมจริง เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ผ่านการเคลื่อนไหว โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเอง โดยมีผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้ชี้แนะและเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน ซึ่งจะช่วยลดการเรียนการสอนในรูปแบบบรรยายเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ การจัดการเรียนรู้ในลักษณะนี้ยังควรใช้รูปแบบการสอนที่หลากหลาย เช่น การลงมือปฏิบัติ การโต้ตอบ การสร้างสถานการณ์จำลอง หรือการแสดงบทบาทสมมติ เพื่อให้ผู้เรียน

สามารถเรียนรู้ กระบวนการคิด วิเคราะห์ และประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของณัฐวุฒิ สกุนี ที่กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานว่า มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยใช้การอภิปรายเป็นเครื่องมือในการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้โดยประกอบด้วย 4 ลักษณะ ดังนี้

1. การเรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนทราบวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติกิจกรรม
2. การเรียนรู้ควรเป็นผล จากการปฏิบัติปฏิบัติกิจกรรม
3. การเรียนรู้จะประสิทธิภาพและประสิทธิผล เมื่อผู้เรียนเกิดความรับผิดชอบต่อ

กระบวนการเรียนรู้

4. เมื่อผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ จะสอดคล้องกับอารมณ์และความรู้สึก

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เป็นวิธีการสอนที่ให้ผู้เรียนมีโอกาสปฏิบัติจริงในการเรียนรู้ โดยเกิดการสื่อสารระหว่างครูกับผู้เรียน เพื่อให้การสื่อความหมายเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นการสร้าง ความเข้าใจในบทเรียนและความรู้ นอกจากนี้ ยังส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมสูงสุดในกระบวนการเรียนรู้ โดยสร้างความสะดวกให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ เรียกว่า ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ โดยเน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ตลอดจนเกิดปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

3.3 ประเภทของกิจกรรมสำหรับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้กล่าวถึง ประเภทของกิจกรรมสำหรับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ไว้ดังนี้

Awasthi (2014: 31) ได้แบ่งประเภทของกิจกรรมเป็น 3 รูปแบบ ดังนี้

1. กิจกรรมที่เน้นการค้นพบ (Exploratory) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้เกิดกระบวนการเรียนรู้พัฒนาจิตใจ และทักษะที่สำคัญต่อการดำเนินชีวิต
2. กิจกรรมที่เน้นการสร้างความรู้ (Constructive) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ผลงานผ่านการลงมือปฏิบัติ จนได้รับประสบการณ์ที่เกิดคุณค่า
3. กิจกรรมที่เน้นให้ผู้เข้าร่วมแสดงความคิด (Expressive) เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้อภิปราย และนำเสนอผลงานจากการลงมือปฏิบัติกิจกรรม

ขณะที่ ทิศนา ขัมมณี (2545: 127) ได้อธิบายการจัดกิจกรรม โดยสอดคล้องกับหลักการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมกลุ่ม ประกอบด้วย 4 รูปแบบ ดังนี้

1. การสอนโดยใช้เกม (Game) เป็นวิธีการสอนที่มีประโยชน์ในการกระตุ้นความสนุกสนานและลดความเครียดของผู้เรียน อีกทั้งยังช่วยสร้างความท้าทายในการเรียนรู้ โดยทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนอย่างกว้างขวาง เนื่องจากทุกคนสามารถเข้าร่วมเล่นเกมที่ครูจัดขึ้นได้ โดยเกมที่ใช้ในการสอนสามารถแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่ 1) เกมที่ไม่เกิดการแข่งขัน เช่น เกมการสื่อสาร หรือเกมการตอบคำถาม ซึ่งจะเน้นการวัดความถูกต้องของการสื่อสารและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง 2) เกมการแข่งขัน ซึ่งเป็นการให้ผู้เรียนแข่งขันกันเพื่อความสนุกและการสะสมคะแนน พร้อมกับการเพิ่มพูนความรู้และความเข้าใจ 3) เกมแบบจำลองสถานการณ์ ซึ่งจะเป็นการจำลองสถานการณ์จริงหรือสถานการณ์ที่ครูสร้างขึ้นในกระบวนการเรียนรู้ โดยเกมในลักษณะนี้ต้องกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ชัดเจน รวมถึงกติกาการเล่นเกมที่ชัดเจน และมีการอธิบายวิธีการเล่นเกม รวมถึงการสรุปผลการเรียนรู้จากเกมนั้น ข้อดีของการใช้เกมในกระบวนการเรียนรู้คือ ผู้เรียนสามารถเห็นผลลัพธ์และทำความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาหรือบทเรียนได้ทันที

2. การสอนด้วยการแสดงบทบาทสมมติ (Role Play) ผู้เรียนได้มีการจำลอง หรือเลียนแบบบทบาทในสถานการณ์ที่ครูสร้างขึ้น เพื่อให้เข้าใจและมีความใกล้เคียงกับสถานการณ์จริง โดยพฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออกมาจะแสดงถึงกระบวนการคิด ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องราวหรือหัวข้อนั้น ๆ ซึ่งครูจะกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ก่อนที่จะเริ่มสอนเนื้อหาที่เกี่ยวข้องและนำเสนอบทเรียนที่น่าสนใจและท้าทายให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติตามสิ่งที่เรียนรู้ นอกจากนี้ ครูอาจเลือกให้ผู้เรียนได้มีบทบาทในการแสดงหรือถ่ายทอดเนื้อหานั้น ๆ และคิดวิเคราะห์และอธิบายต่อผลลัพธ์ที่ได้ ข้อดีของการสอนด้วยการแสดงบทบาทสมมติ คือ เสริมสร้าง และพัฒนาการตัดสินใจและการเผชิญหน้ากับสถานการณ์และอุปสรรคที่หลากหลาย

3. การสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง (Case) เป็นวิธีการที่ให้ผู้เรียนศึกษาสถานการณ์จริง หรือสถานการณ์สมมุติที่ครูเลือกหรือสร้างขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากกรณีต่าง ๆ และตอบคำถามที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ จากนั้น ครูจะนำคำตอบของผู้เรียนมาวิเคราะห์และอภิปรายร่วมกัน ซึ่งช่วยเสริมสร้างกระบวนการคิดและการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ข้อดีของการใช้กรณีตัวอย่างคือ การพัฒนาระบบความคิดของผู้เรียน โดยเฉพาะในด้านการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับปัญหาหรือสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในชีวิตจริง นอกจากนี้ยังช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนและส่งเสริมทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอีกด้วย

4. การใช้กลุ่มย่อยในการสอนหรือการเรียนรู้แบบกลุ่มย่อย (Small Group Discussion) เป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่ครูเปิดประเด็นการเรียนรู้ที่มีเป้าหมายชัดเจน จากนั้นให้นักเรียนพูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นนั้น ๆ โดยนำเสนอความคิดเห็นจากมุมมองที่หลากหลาย หลังจากนั้นกลุ่มจะร่วมกันอภิปรายและสรุปผลเพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกัน การเรียนการสอนในลักษณะนี้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถขยายความรู้และมุมมองของตนเองได้มากขึ้น รวมถึงได้รับฟังความคิดเห็นจากเพื่อนในกลุ่ม ซึ่งสามารถพัฒนาทักษะในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเพิ่มพูนความรู้จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า กิจกรรมการจัดการเรียนรู้สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทหลัก ๆ คือ 1) กิจกรรมที่เน้นการค้นคว้า 2) กิจกรรมที่สร้างองค์ความรู้ และ 3) กิจกรรมที่มุ่งแสดงความคิด นอกจากนี้ยังมีรูปแบบกิจกรรมอื่น ๆ เช่น การเรียนรู้ผ่านเกม การสอนผ่านการแสดง บทบาทสมมติ และการสอนโดยใช้กรณีศึกษา ซึ่งควรเลือกใช้รูปแบบที่สอดคล้องกับเนื้อหาบทเรียน และพิจารณาความเหมาะสมตามความสามารถของผู้เรียนในแต่ละช่วงเวลา เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับบริบทของห้องเรียน

3.4 ข้อคำนึงในการเลือกและปฏิบัติกิจกรรม

อัญชิสา สุริยแสง (2553: 43) ได้กล่าวถึงข้อคำนึงในการเลือกกิจกรรมให้มีความเหมาะสมแก่ผู้เรียนไว้ 6 ประการ คือ

1. การคำนึงถึงวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การเลือกกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์นับว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะหากเลือกกิจกรรมไม่เหมาะสมอาจทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายและความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม
2. ผู้เรียน ผู้เรียนถือว่าเป็นส่วนสำคัญที่สุดในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การให้ความสำคัญกับ ความแตกต่างของผู้เรียนจึงเป็นสิ่งที่ควรคำนึงถึงก่อนเลือกกิจกรรม
3. ระยะเวลาในการทำกิจกรรม กิจกรรมที่ครูผู้สอนเลือกใช้ย่อมมีความแตกต่างกันในเรื่องเวลา ควรเลือกกิจกรรมที่มีความเหมาะสมกับเวลาที่มีในการทำกิจกรรม
4. อุปกรณ์ ครูผู้สอนควรสำรวจอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมก่อนเลือกทำกิจกรรมในแต่ละครั้ง
5. สถานที่ ครูผู้สอนควรเลือกสถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมให้มีความเหมาะสม

6. ผู้ช่วยในการดำเนินกิจกรรม กิจกรรมบางกิจกรรมไม่สามารถดำเนินการคนเดียวได้ อาจต้องมีผู้ช่วยในการดำเนินกิจกรรม ดังนั้นหากครูผู้สอนไม่มีผู้ช่วยในการดำเนินกิจกรรม อาจต้องเลือกกิจกรรมให้มีความเหมาะสมกับบริบทของตนเอง

ในขณะเดียวกันนิลบล วรวิญญูณเลิศ (2556: 54) ได้กล่าวถึงข้อคำนึงในการเลือกกิจกรรมไว้ว่า ครูมีหน้าที่เป็นผู้นำในการทำกิจกรรมไม่ใช่ผู้บรรยาย ผู้เรียนจะต้องลงมือปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งครูอาจใช้วิธีการแบ่งกลุ่มย่อยในการทำกิจกรรมเป็นประจำ และหลังจากการทำกิจกรรมต้องมีการประเมินผลเพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบพัฒนาการของตนเอง ทั้งนี้การแบ่งกลุ่มย่อยของผู้เรียนควรมีจำนวนอย่างน้อย 6 – 10 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายมากขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การเลือกกิจกรรมการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากกิจกรรมมีบทบาทในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งผลลัพธ์ของการเรียนรู้จะขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็นความแตกต่างของผู้เรียน บริบททางสังคม หรือความน่าสนใจของกิจกรรมนั้น ๆ ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมและการเรียนรู้แบบกลุ่มย่อย เนื่องจากกิจกรรมทั้งสองมีความเหมาะสมกับผู้เรียนและสามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เรื่องการเขียนเรียงความได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด

3.5 ขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

นักวิชาการ นักการศึกษา และองค์กรได้กล่าวถึง ขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ไว้ดังนี้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2542: 49) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมาย ครูเป็นผู้กำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้และแนะนำวิธีการทำกิจกรรมให้กับผู้เรียน เพื่อให้ทราบเนื้อหาและเข้าใจได้อย่างแท้จริง เกี่ยวกับการปฏิบัติตนก่อนดำเนินการปฏิบัติกิจกรรม
2. ปฏิบัติกิจกรรม ผู้เรียนร่วมกันปฏิบัติกิจกรรมตามที่ครูผู้สอนได้วางแผนไว้
3. วิเคราะห์ผู้เรียนร่วมกันระดมความคิดและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทำกิจกรรม
4. สรุปผลและประยุกต์ใช้ ผู้เรียนร่วมกันสรุปความรู้รวมถึงวิธีการประยุกต์ใช้
5. ประเมินผล ครูเป็นผู้ประเมินผลการทำกิจกรรม

NCSALL (2006: 58) ได้เสนอขั้นตอนการจัดกิจกรรมเป็นฐาน ดังนี้

1. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน เป็นช่วงที่ผู้เรียนได้รับการชี้แจงหน้าที่และความเข้าใจกับจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ในครั้งนั้น

2. ขั้นเรียนรู้และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ผู้เรียนศึกษาสาระจากบทเรียนที่ครูจัดเตรียมไว้ แล้วร่วมกันอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนมุมมองและประสบการณ์

3. ขั้นปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนลงมือทำกิจกรรมร่วมกันตามแนวทางที่กำหนด เพื่อสร้างความเข้าใจและฝึกทักษะจากการปฏิบัติจริง

4. ขั้นสะท้อนผลการเรียนรู้ ผู้เรียนร่วมกันสะท้อนความคิด ความเข้าใจ และสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการทำกิจกรรม เพื่อสรุปเป็นองค์ความรู้ของตนเอง

5. ขั้นสรุปและประเมินผล ครูดำเนินการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนจากกระบวนการและผลลัพธ์ของกิจกรรมที่ได้ดำเนินไป

ขณะที่ Lakshmi (2007: 25) ได้เสนอ ขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. ชี้นำ ครูมีบทบาทในการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้และให้คำแนะนำเพื่อการเรียนรู้

2. ขั้นประสบการณ์ ครูเป็นผู้ที่กำหนดบริบทในการเรียนรู้ โดยผู้เรียนได้รับโอกาสในการสังเกตและสำรวจเพื่อพัฒนาการเข้าใจของตนเอง

3. ขั้นกิจกรรม ผู้เรียนสร้างความรู้เองโดยใช้ประสบการณ์ของตนเองทั้งในและนอกห้องเรียน

4. ขั้นสร้างความรู้ ผู้เรียนต้องสร้างความรู้ของตนเองโดยใช้ประสบการณ์ที่ได้รับทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนของตัวเอง

5. ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผู้เรียนที่อยู่ในกลุ่มร่วมกันพูดคุยและแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนรู้และยังเคารพความคิดเห็นของกันและกันอย่างเต็มที่

6. ขั้นประเมินผล กล่าวคือ ครูให้ผู้เรียนประเมินตนเอง เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้

โดยที่ ภัทรสร นรหริยญ (2562: 87) ได้เสนอขั้นตอนในการดำเนินการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นทบทวนประสบการณ์ ครูให้คำแนะนำการเรียนรู้แก่ผู้เรียน ทบทวนและสำรวจความรู้เดิมกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียน
2. ขั้นกิจกรรม ผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรม ทำงานร่วมกันตามกิจกรรมที่ครูจัดเตรียมไว้
3. ขั้นสะท้อนความคิด ให้ผู้เรียนสะท้อนความคิดและองค์ความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม
4. ขั้นประเมินผล ประเมินผลการเรียนรู้จากสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนมา
5. ขั้นประยุกต์ใช้ นำสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้นำมาใช้ในสถานการณ์ใหม่หรือสถานการณ์ใกล้เคียงกับสิ่งที่ได้เรียนรู้นำมา

จุฑามณี อินทร์อุทิศ (2564: 12) ได้สรุปขั้นตอนในการดำเนินการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่

1. ขั้นนำ ครูชี้แจงและอธิบายบทเรียนและการทำกิจกรรมให้กับผู้เรียนได้ทราบอีกทั้งยังเป็นการระบубทบาทหน้าที่ของผู้เรียน และทำการเตรียมความพร้อมของผู้เรียน เช่น การทบทวนความรู้เดิม
2. ขั้นศึกษาและอภิปราย ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาบทเรียน โดยให้ผู้เรียนศึกษาบทเรียนที่ผู้สอนได้จัดเตรียมให้ และนำมาอภิปรายร่วมกันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
3. ขั้นกิจกรรม ครูแบ่งกลุ่มผู้เรียน และดำเนินกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม
4. ขั้นสะท้อนผลจากกิจกรรม ผู้เรียนสะท้อนความคิดและองค์ความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรม
5. ขั้นประเมินผล ประเมินผลการเรียนรู้จากสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้และทำกิจกรรมมาเพื่อครูผู้สอนนำไปปรับปรุงการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไป

นอกจากนี้ ขนาธิป บุบผามาศ (2565: 18) ได้เสนอขั้นตอนในการดำเนินการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ต้องการ

2. ปฏิบัติกิจกรรม ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก
3. สะท้อนความคิด ผู้เรียนแสดงออกถึงความคิดที่ได้รับจากการสร้างกิจกรรม
4. สรุปและประเมินผล ผู้เรียนต้องรวบรวมข้อมูลและประเมินตนเองโดยใช้กิจกรรมที่มีผู้เรียนทำร่วมกัน

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน สามารถสรุปได้ ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 สังเคราะห์ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

สทศ. (2542: 49)	NCSALL (2006: 58)	Lakshmi (2007: 126)	สุชีรา ชัยวิบูลย์ธรรม (2561: 35)	ภัทรสร นรเหรียญ (2562: 36)	จุฑามณี สุทธิสีสังข์ (2564: 23)	ชนาธิป บุปผมาศ (2565: 18)	ผู้วิจัย
กำหนด จุดมุ่งหมาย	ชั้นนำ	ชั้นนำ	กำหนด จุดมุ่งหมาย	บทบาท ประสบการณ์	ชั้นนำ	กำหนด วัตถุประสงค์	กำหนด วัตถุประสงค์
ปฏิบัติกิจกรรม	ศึกษาและ อภิปราย	ประสบการณ์ ปฏิบัติกิจกรรม	ปฏิบัติกิจกรรม	กิจกรรม	ศึกษาและ อภิปราย	ปฏิบัติกิจกรรม	ลงมือปฏิบัติ กิจกรรม
วิเคราะห์	กิจกรรม	ขั้นกิจกรรม	ระดมความคิด	สะท้อนความคิด	กิจกรรม	สะท้อนความคิด	ระดมความคิด
สรุปผลและ ประยุกต์ใช้	สะท้อนผล กิจกรรม	สร้างความรู้ นำไปใช้	สรุปผลและ นำไปใช้	ประเมินผล	กิจกรรม	สรุปผลและ ประเมิน	สรุปผลและ ประยุกต์ใช้
ประเมินผล	ประเมินผล	แลกเปลี่ยนเรียนรู้		ประยุกต์ใช้	ประเมินผล		ประเมินผล
-	-	ประเมินผล	-	-	-	-	-

จากตารางการสังเคราะห์ข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ ครูอธิบายวัตถุประสงค์ของบทเรียนและเตรียมความพร้อมของผู้เรียน ด้วยการทบทวนความรู้จากประสบการณ์เดิมของผู้เรียน
2. ลงมือปฏิบัติกิจกรรม ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม โดยละความสามารถเก่ง กลาง อ่อน เพื่อปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้การเขียนเรียงความ
3. ระดมความคิด ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันระดมความคิดเกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากการลงมือปฏิบัติกิจกรรม
4. สรุปผลและประยุกต์ใช้ ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการเขียนเรียงความทั้งกิจกรรมกลุ่มและกิจกรรมเดี่ยว
5. ประเมินผล ครูประเมินผลการเรียนรู้จากการที่ผู้เรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน และจากการตรวจชิ้นงานการเขียนเรียงความของผู้เรียน

3.6 ประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้กิจกรรมเป็นฐาน

Okwudishu (2011: 98) กล่าวว่า การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity Based Learning) มีประโยชน์หลายประการ เช่น ช่วยเพิ่มความเข้าใจในเนื้อหาหลักสูตร พัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม สร้างความภูมิใจในตนเองของผู้เรียน ส่งเสริมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม กระตุ้นการคิดสร้างสรรค์และการแก้ไขปัญหา อีกทั้งยังช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถนำเนื้อหาหลักสูตรไปใช้ในชีวิตประจำวัน สร้างการสื่อสารที่หลากหลาย และเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่น่าตื่นตาตื่นใจสำหรับการเรียนรู้ ซึ่งช่วยเพิ่มความคงทนและแรงจูงใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนผ่านการให้รางวัลและสร้างความสนุกสนานในกระบวนการสอน อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบกับวิธีการสอนแบบเดิม การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานจะทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและเกิดการเรียนรู้อย่างลึกซึ้งมากขึ้น

Shabana Thayniath (2015: 85) กล่าวว่า การใช้กิจกรรมเป็นฐานในการเรียนรู้ (Activity Based Learning) เป็นวิธีการที่ช่วยเพิ่มความสนใจของผู้เรียนและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีขึ้น โดยวัดจากการเตรียมความพร้อมในกิจกรรมที่หลากหลายภาษา ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะทางภาษาทั้งสี่ด้าน เช่น การคิดสร้างสรรค์และการทำงานเป็นทีม นอกจากนี้ยังเสริมสร้างความมั่นใจในตนเอง ผู้เรียนจะได้รับการแนะนำและการเล่าเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถของตนเองและเลือกเส้นทางการศึกษาที่เหมาะสม การเรียนรู้ด้วยตนเองยังเปิดโอกาสในการเผยแพร่คุณค่าของการเรียนรู้ในอนาคต

จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานจะช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนและส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง นอกจากนี้ยังช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นในความสามารถของผู้เรียนด้วย เพราะผู้เรียนจะได้มีโอกาสพัฒนาทักษะต่าง ๆ ผ่านกิจกรรมที่น่าสนใจและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการพัฒนางานวิจัยให้มีความสมบูรณ์และมีคุณภาพ งานวิจัยที่คัดเลือกมาศึกษาในครั้งนี้ เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ และการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐาน ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญได้ดังต่อไปนี้

4.1 งานวิจัยในประเทศ

4.1.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเรียงความ

สมชัย ทุนมาก (2567) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความ ที่มีความยึดมั่นผูกพันกับการเรียนต่างกัน โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้สำหรับการเขียนเรียงความ และเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังมุ่งศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้ดังกล่าว การวิจัยดำเนินการกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเมืองเสลียง จังหวัดสุโขทัย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลัง 5 ขั้นตอน (CO-5 STEPs) ร่วมกับแบบฝึกทักษะที่บูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นจากจังหวัดสุโขทัย ส่งผลให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านความสามารถในการเขียนเรียงความสูงขึ้นอย่างชัดเจน โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ นักเรียนยังมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับมาก

นัทธมน จันทรใส (2566) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความด้วยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC (Cooperative Integrated Reading and Composition) ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ โดยมีเป้าหมาย

เพื่อส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นอกจากนี้ยังมุ่งเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบดังกล่าวกับเกณฑ์ร้อยละ 70 รวมทั้งศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนเม็กรายมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดอนเมือง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 35 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด และได้รับการประเมินว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด นักเรียนมีความสามารถในการเขียนเรียงความหลังการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC ร่วมกับแผนผังมโนทัศน์ในระดับมากที่สุด

ไศรยา ชุ่มเพ็ญพันธุ์ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการเขียนความเรียงโดยใช้รูปแบบการสอนแบบซินเนคติกส์เสริมด้วยคำถามขั้นสูงของบลูม การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนแบบซินเนคติกส์ (Synectics Model) เสริมด้วยคำถามขั้นสูงของบลูม (Bloom's Higher-Order Questions) เพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด คือมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 75 ขึ้นไป อีกทั้งเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบการสอนดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 44 คน ได้มาจากการสุ่มแบบง่ายโดยใช้วิธีการจับฉลาก โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้รูปแบบการสอนแบบซินเนคติกส์เสริมด้วยคำถามขั้นสูงของบลูม แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบการสอนดังกล่าว สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระต่อกัน (Dependent t-test) ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนหลัง

การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการสอนแบบซินเนคติกส์เสริมด้วยคำถามชั้นสูงของบลูม ($\bar{X}$ = 22.50, S.D. = 2.38) สูงกว่าก่อนการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 18.07, S.D. = 2.17) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เสาวรส บุญสม (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบฝึกการเขียนเรียงความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และเพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึกดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบฝึกการเขียนเรียงความประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบัวเขตวิทยา จำนวน 10 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 2) แบบประเมินคุณภาพของแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ โดยผู้เชี่ยวชาญ 3) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความที่สร้างขึ้นประกอบด้วยเนื้อหาจำนวน 6 เรื่อง ได้แก่ แบบฝึกที่ 1 เรื่อง การใช้คำ แบบฝึกที่ 2 เรื่อง ประโยคเพื่อการสื่อสาร แบบฝึกที่ 3 เรื่อง การเขียนโครงเรื่อง แบบฝึกที่ 4 เรื่อง โวหารในการเขียนเรียงความ แบบฝึกที่ 5 เรื่อง การเขียนเรียงความ แบบฝึกที่ 6 เรื่อง การเขียนเรียงความจากประสบการณ์ โดยแบบฝึกแต่ละเรื่องประกอบด้วยใบความรู้ กิจกรรม และเฉลยท้ายเรื่อง เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และฝึกฝนทักษะได้ด้วยตนเอง ผลการประเมินคุณภาพของแบบฝึกโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่า แบบฝึกการเขียนเรียงความมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 ซึ่งอยู่ในระดับเหมาะสมมาก นอกจากนี้ ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อแบบฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าแบบฝึกที่สร้างขึ้นมีคุณภาพและสามารถใช้เป็นสื่อเสริมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

นิลกุล เกตุแก้ว, กฤติมา สุวรรณโร และวันทา เจะแหละหมั่น (2566) ได้ดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาภาษาไทยโดยใช้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน เพื่อพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทยสำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 การวิจัยครั้งนี้มีกลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 47 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน 2) แบบวัดพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาภาษาไทย 3) แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาภาษาไทย ผลการวิจัย

พบว่า การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน จำนวน 12 แผนการสอนใน 12 คาบ มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ภายหลังการใช้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน ผู้เรียนมีคะแนนพฤติกรรมการเรียนในรายวิชาภาษาไทยจากแบบวัดพฤติกรรมการเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด โดยคะแนนพฤติกรรมการเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ ยังพบว่า ผู้เรียนมีพฤติกรรมการเรียนตามระดับของเจตคติในการเรียนอยู่ในระดับสูงมากกว่าระดับต่ำหลังการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานสามารถส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียนในรายวิชาภาษาไทยให้มีพัฒนาการดีขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

กคมน รัตนกรานต์ และเกษทิพย์ ศิริชัยศิลป์ (2564) ได้ดำเนินการศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรการพูดสื่อสารภาษาไทยโดยใช้กิจกรรมเป็นฐานสำหรับนักเรียนชาวต่างชาติ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างหลักสูตรการพูดสื่อสารโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน และศึกษาผลการใช้หลักสูตรดังกล่าวกับนักเรียนชาวต่างชาติ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 15 คน โดยคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดความสามารถ ข้อมูลที่ได้วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน ผลการใช้หลักสูตรพบว่า คะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการพูดสื่อสารของนักเรียนหลังเรียน (ค่าเฉลี่ย 27.80 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53) สูงกว่าก่อนเรียน (ค่าเฉลี่ย 13.80, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.16) อย่างชัดเจน แสดงให้เห็นว่าการใช้หลักสูตรดังกล่าวสามารถพัฒนาความสามารถด้านการพูดสื่อสารภาษาไทยของนักเรียนชาวต่างชาติได้เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละของการพัฒนา 46.67

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

4.2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความสามารถด้านการเขียน

Gokcen (2019) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง ผลของกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เจตคติในการเขียน และแรงจูงใจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของกิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนที่พูดภาษาตุรกี รวมถึงเจตคติในการเขียนและแรงจูงใจในการเรียนรู้ภาษาแม่ การศึกษาใช้การออกแบบการทดลองก่อนและหลังการทดสอบแบบกลุ่มเดียว ซึ่งพบว่ากิจกรรมการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีผลในเชิงบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เจตคติในการเขียน และแรงจูงใจในการเรียนรู้ของนักเรียน

Santosa, et al. (2019) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพของการสอนโดยใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นสื่อการสอนเสริมทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายประสิทธิผลของสื่อการสอนตามภูมิปัญญาท้องถิ่นในการพัฒนาทักษะ การเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า มีความแตกต่างอย่างมี นัยสำคัญระหว่างก่อนและหลังการใช้สื่อการสอนตามภูมิปัญญาท้องถิ่นต่อทักษะการเขียนเชิง สร้างสรรค์ของนักเรียน การประเมินงานเขียนเชิงสร้างสรรค์ในแต่ละการเรียนรู้ตั้งแต่ครั้งที่ 1 ถึง 6 แสดงให้เห็นถึงความสามารถของนักเรียนในการเรียนรู้เรื่องความคิดสร้างสรรค์ การนำสื่อการสอน ตามภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ช่วยพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้ดี สื่อการสอนที่ใช้สิ่งรอบตัว และสิ่งแวดล้อมทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาความคิดได้ง่ายขึ้น เนื่องจากนักเรียนมีความรู้เบื้องต้นที่ ช่วยให้สามารถแสดงความคิดสร้างสรรค์ในวัฒนธรรมของตนเองได้ จากผลการทดสอบความสามารถ ในการเขียนเชิงสร้างสรรค์พบว่า นักเรียนร้อยละ 75.5 มีความสามารถอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ร้อยละ 20 อยู่ในเกณฑ์ดี และร้อยละ 4.4 อยู่ในเกณฑ์พอใช้ ซึ่งทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2 หลังการใช้สื่อการสอนตามภูมิปัญญาท้องถิ่นอยู่ในระดับยอดเยี่ยม

4.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

Annurwanda (2018: 6) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเรียนแบบร่วมมือในระดับชั้น ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาซึ่งพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับ วิธีการสอนปกติ การเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคทีมแข่งขันที่เกี่ยวข้องกับการให้นักเรียนมีส่วนร่วมใน การแก้ปัญหาผ่านรูปแบบของเกมที่นำเสนอช่วยเพิ่มความมั่นใจทางการเรียน กระตุ้นความสนใจ และเพิ่มการมีส่วนร่วมของนักเรียน นอกจากนี้ยังส่งผลดีต่อพฤติกรรมทางการเรียนและ สภาพแวดล้อมของสังคมในการเรียนรู้ การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้การ จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคทีมแข่งขันที่มีผลต่อความสามารถในการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์ของ นักเรียน ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคทีมแข่งขันช่วยเพิ่มความสามารถทาง คณิตศาสตร์ของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และช่วยให้ครูผู้สอนสามารถนำรูปแบบการจัดการ เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในห้องเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Albadi (2019) ได้ศึกษาการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมแทนกลยุทธ์การ เรียนรู้แบบดั้งเดิมในห้องเรียน และความเหมาะสมในการเพิ่มแรงจูงใจและความสำเร็จของนักเรียน จุดประสงค์ของการศึกษานี้คือเพื่อหาอิทธิพลของการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนของนักเรียน เมื่อเปรียบเทียบกับวิธีการเรียนรู้แบบพาสซีฟ และตรวจสอบมุมมองของนักเรียนที่มี

ต่อกิจกรรม ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้จึงใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน โดยรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนของรัฐในโอมาน การออกแบบการวิจัยเป็นแบบกึ่งทดลองที่ใช้การทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 12 จำนวน 24 คน ซึ่งแบ่งออกเป็นสองกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มควบคุมที่ได้รับการเรียนรู้แบบดั้งเดิม และกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนผ่านกลยุทธ์การเรียนรู้ด้วยกิจกรรม จากนั้นทำการสัมภาษณ์กลุ่มย่อยกับผู้เข้าร่วมกลุ่มทดลองจำนวน 8 คน เพื่อรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้ตัวอย่างอิสระ t-test และข้อมูลเชิงคุณภาพใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมมีผลในทางบวกต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน นักเรียนเชื่อว่าการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมช่วยเพิ่มความเข้าใจ เพิ่มความรับผิดชอบ สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่น่าสนใจ และส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมไม่เพียงแต่ช่วยเพิ่มความเข้าใจในเนื้อหา แต่ยังสร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียนในการเรียนรู้ ดังนั้น ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมมีผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

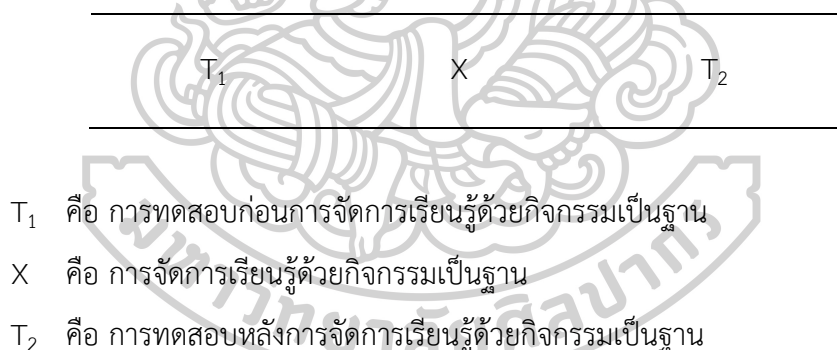
จากการศึกษาข้อมูลทั้งในและต่างประเทศพบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานช่วยส่งเสริมกระบวนการคิดที่สร้างสรรค์ของผู้เรียน และพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกัน รวมถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเฉพาะในงานเขียนที่ต้องใช้ความคิดเป็นพื้นฐานสำคัญ เช่น การเขียนอธิบาย การเขียนย่อความ และการเขียนเรียงความ นอกจากนี้ การเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมยังช่วยสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้มีทิศทางที่ดี ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักเรียนและกระตุ้นให้พวกเขามีความสนใจในบทเรียนมากขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เรื่องการเขียนเรียงความด้วยการใช้กิจกรรมเป็นฐาน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ประเภทการทดลองขั้นพื้นฐาน (Pre – Experimental Designs) แบบแผนการวิจัยกลุ่มเดียวทดสอบก่อนหลัง (One Group Pretest – Posttest Design) (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 144) ดังต่อไปนี้

1. แบบแผนการวิจัย

2. วิธีการและขั้นตอนการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเรียงความและการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

1.2 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.3 กำหนดตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2. ขั้นสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3. ขั้นทดลอง

4. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

โดยมีรายละเอียดแต่ละขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรสถานศึกษา
โรงเรียน เซนต์หลุยส์ศึกษา ปีการศึกษา 2561 (ฉบับปรับปรุง 2564)

1.1.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนเรียงความ

1.1.3 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรม
เป็นฐาน

1.1.4 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้
การสร้างแบบวัดความสามารถด้านการเขียนเรียงความและเกณฑ์การประเมินการเขียนเรียงความ
และแบบสอบถามความพึงพอใจ

1.2 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์หลุยส์ศึกษา แขวงยานาวา เขตสาทร
กรุงเทพมหานคร ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวน 60
คน

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 โรงเรียน
เซนต์หลุยส์ศึกษา จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

1.3 กำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1.3.1 ตัวแปรต้น (Independent Variable) คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้
กิจกรรมเป็นฐาน

1.3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ

1.3.2.1 ความสามารถในการเขียนเรียงความ

1.3.2.2 ความพึงพอใจของนักเรียน

2. ขั้นสร้างเครื่องมือ

2.1 การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

2.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การเขียนเรียงความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐาน 4 แผน แผนละ 2 คาบ รวม 8 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที

2.1.2 แบบวัดความสามารถด้านการเขียนเรียงความและเกณฑ์การประเมินการเขียนเรียงความ ซึ่งแบบวัดแบบอัตนัย จำนวน 2 ฉบับ ฉบับละ 1 ข้อ ฉบับที่ 1 ทดสอบก่อนเรียน และฉบับที่ 2 ทดสอบหลังเรียน

2.1.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) ด้านครูผู้สอน 2) ด้านเนื้อหา 3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 15 ข้อ

2.1.4 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของผู้เรียนที่เกิดจากผู้วิจัย

2.2 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.2.1 แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การเขียนเรียงความ โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน มีขั้นตอนใน การสร้าง ดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในด้านมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ เรื่อง การเขียนเรียงความ

2) ศึกษาเอกสาร หนังสือ ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

3) ดำเนินเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยยึดเนื้อหาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งรายละเอียดของแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ (ความรู้: ทักษะ: คุณลักษณะอันพึงประสงค์) ชิ้นงาน/ภาระงาน กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ แหล่งการเรียนรู้ หนังสืออ่านประกอบ การวัดและประเมินผล บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

4) สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การเขียนเรียงความโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐาน จำนวน 4 แผน แผนละ 2 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การเขียนคำนำ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การร้อยเรียงเรื่องราว

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เขียนสรุป

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การเขียนเรียงความผ่านประสบการณ์ของผู้เขียน

โดยในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ผู้วิจัยได้ใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ ครูอธิบายวัตถุประสงค์ของบทเรียนและเตรียมความพร้อมของผู้เรียน ด้วยการทบทวนความรู้จากประสบการณ์เดิมของผู้เรียน

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นลงมือปฏิบัติ ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม โดยความสามารถเก่ง กลาง อ่อน เพื่อปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้การเขียนเรียงความ

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นระดมความคิด ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันระดมความคิดเกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากการลงมือปฏิบัติกิจกรรม

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นสรุปผลและประยุกต์ใช้ ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการเขียนเรียงความทั้งกิจกรรมกลุ่มและกิจกรรมเดี่ยว

ขั้นตอนที่ 5 ขั้นประเมินผล ครูประเมินผลการเรียนรู้จากการที่ผู้เรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนและจากการตรวจชิ้นงานการเขียนเรียงความของผู้เรียน

ตารางที่ 8 แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความ โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

แผนการ			
จัดการเรียนรู้ที่	สาระการเรียนรู้	ลำดับขั้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน	เวลา
1	การเขียนคำนำ	คาบเรียนที่ 1 ขั้นตอนที่ 1 ขั้นกำหนดวัตถุประสงค์ 1) ครูทักทายนักเรียนพร้อมทั้งแจ้งวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนในคาบเรียนนี้ 2) ครูใช้คำถามกระตุ้นความคิดจากประสบการณ์เดิมของนักเรียน ดังนี้ 2.1) นักเรียนรู้จักการเขียนความเรียงและการเขียนเรียงความหรือไม่ 2.2) การเขียนความเรียงและการเขียนเรียงความมีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร ขั้นตอนที่ 2 ขั้นลงมือปฏิบัติ 3) นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่ม โดยความสามารถ เก่ง กลาง อ่อน 4) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นผ่านแอปพลิเคชัน Mentimeter ใน 2 ประเด็น คือ	20 นาที 30 นาที

ตารางที่ 8 (ต่อ)

แผนการ	จัดการ	สาระการเรียนรู้	ลำดับชั้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน	เวลา
1	การเขียนคำนำ	คาบเรียนที่ 1 (ต่อ) 4.1) การเขียนคำนำเรียงความมีลักษณะอย่างไร 4.2) การเขียนคำนำเรียงความสามารถใช้กลวิธีการเขียนอย่างไรให้น่าสนใจได้บ้าง 5) ครูยกตัวอย่างการเขียนคำนำในรูปแบบต่าง ๆ ลงในแอปพลิเคชัน Kahoot เช่น 4.1) การเขียนคำนำด้วยคำขวัญ 4.2) การเขียนคำนำด้วยบทเพลง 4.3) การเขียนคำนำด้วยการให้คำนิยาม 4.4) การเขียนคำนำด้วยการใช้สุภาษิต 4.5) การเขียนคำนำด้วยการใช้บทประพันธ์ หลังจากนั้นนักเรียนร่วมกันตอบคำถามว่า ข้อความที่ครูยกมาให้เป็นการเขียนคำนำใช้กลวิธีใด นักเรียนกลุ่มใดได้คะแนนมากที่สุดครูมีของรางวัลให้นักเรียน คาบเรียนที่ 2 ขั้นตอนที่ 3 ขั้นระดมความคิด 6) ครูแจกข้อความที่ไม่ซ้ำกันให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม จากนั้นนักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ว่าแต่ละข้อความที่ได้รับผู้เขียนใช้กลวิธีและการใช้ภาษาในการเขียนคำนำอย่างไร แต่ละกลวิธีที่ใช้มีข้อดีอย่างไร ขั้นตอนที่ 4 ขั้นสรุปผลและประยุกต์ใช้ 7) นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปความรู้ร่วมกัน จากนั้นนำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียน ครูให้คำแนะนำเพิ่มเติมเพื่อนำความรู้ไปใช้ในการเขียนเรียงความต่อไป เขียนคำนำ โดยมีวิธีการให้เลือก ดังนี้		
				20 นาที
				20 นาที

ตารางที่ 8 (ต่อ)

แผนการ	สาระการเรียนรู้	ลำดับชั้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน	เวลา
จัดการเรียนรู้ที่			
1	การเขียนคำนำ	คาบเรียนที่ 2 (ต่อ) 8) ตัวแทนกลุ่มแต่ละกลุ่มออกมาสุ่มหัวข้อกลวิธีการ 8.1) การเขียนคำนำด้วยคำขวัญ 8.2) การเขียนคำนำด้วยบทเพลง 8.3) การเขียนคำนำด้วยการให้คำนิยาม 8.4) การเขียนคำนำด้วยการใช้สุภาษิต 8.5) การเขียนคำนำด้วยการใช้บทประพันธ์ 9. นักเรียนในแต่ละกลุ่มร่วมกันระดมความคิดเขียนคำนำด้วยกลวิธีที่ได้รับ โดยครูกำหนดเวลาในการทำกิจกรรม 20 นาที <u>ขั้นตอนที่ 5 ขั้นประเมินผล</u> 10. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานการเขียนคำนำครู และเพื่อน ๆ ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม 11. นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรมกลุ่มไปประยุกต์ใช้ในการเขียนเรียงความเป็นรายบุคคล โดยครูและนักเรียนเป็นผู้กำหนดหัวข้อร่วมกัน ครูนัดหมายการส่งงานเพื่อให้ข้อเสนอแนะต่อไป	10 นาที

ตารางที่ 8 (ต่อ)

แผนการ			
จัดการเรียนรู้ที่	สาระการเรียนรู้	ลำดับชั้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน	เวลา
2	การร้อยเรียง เรื่องราว	คาบเรียนที่ 3 ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดวัตถุประสงค์ 1. ครูทักทายนักเรียนพร้อมฝั้แจงวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน 2. ครูสุ่มนักเรียนออกมานำเสนอเพื่อเป็นการทบทวนความรู้เดิมของผู้เรียน ขั้นตอนที่ 2 ขั้นลงมือปฏิบัติ 3) นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่ม โดยละความสามารถ เก่ง กลาง อ่อน (กลุ่มเดิม) 4) ครูแจกใบความรู้เรื่อง “การร้อยเรียงเรื่องราว” นักเรียนร่วมกันศึกษาแนวทางการเขียนเนื้อเรื่อง ขั้นตอนที่ 3 ขั้นระดมความคิด 5) ครูแจกตัวอย่างเนื้อเรื่องให้นักเรียนกลุ่มละ 1 ข้อความ จากนั้นให้นักเรียนศึกษาวิธีการเรียบเรียง การขยายความและกลวิธีการใช้ภาษา	10 นาที 10 นาที 30 นาที

ตารางที่ 8 (ต่อ)

แผนการ	สาระการเรียนรู้	ลำดับขั้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน	เวลา
จัดการเรียนรู้ที่		6) นักเรียนแต่ละกลุ่มแลกเปลี่ยนสิ่งที่ได้จากการศึกษาวิธีการเรียง การขยายความ และกลวิธีการใช้ภาษา จากการทำกิจกรรมในข้อที่ 5 คาบเรียนที่ 4 ขั้นตอนที่ 4 ขั้นสรุปผลและประยุกต์ใช้ 7) นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปความรู้ร่วมกัน จากนั้นนำเสนอเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้หน้าชั้นเรียน ครูให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อนำความรู้ไปใช้กับการเขียนเนื้อเรื่องเรียงความต่อไป 8) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันระดมความคิดเขียนเนื้อเรื่องเรียงความ โดยใช้หัวข้อเดียวกับการเขียนคำนำโดยเรียงเรียงเนื้อหาเป็นย่อหน้าสั้น ๆ ขั้นตอนที่ 5 ขั้นประเมินผล 9. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานการเขียนเนื้อเรื่องเรียงความหน้าชั้นเรียน ครูและเพื่อน ๆ ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม 10. นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรมกลุ่มไปใช้ในการเขียนเนื้อเรื่องเรียงความเป็นรายบุคคล โดยใช้หัวข้อเดียวกับการเขียนคำนำ ครูนัดหมายการส่งงานเพื่อให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อไป	30 นาที 20 นาที

ตารางที่ 8 (ต่อ)

แผนการ			
จัดการเรียนรู้ที่	สาระการเรียนรู้	ลำดับขั้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน	เวลา
3	เขียนสรุป	คาบเรียนที่ 5 ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดวัตถุประสงค์ 1) ครูทักทายนักเรียนพร้อมทั้งแจ้งวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนในคาบเรียนนี้ 2) นักเรียนคิดว่าการเขียนเรียงความเราควรใช้วิธีการสรุปแบบใดให้มีความน่าสนใจ ขั้นตอนที่ 2 ขั้นลงมือปฏิบัติ 3) นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่ม โดยละความสามารถ เก่ง กลาง อ่อน 4) ครูนำตัวอย่างการเขียนเรียงความ 2 แบบ ให้ นักเรียนอ่าน โดยแบ่งออกเป็น 2 หัวข้อ คือ - หมายเลข 1 เรียงความเรื่อง “ครูนั้นสำคัญไฉน” - หมายเลข 2 เรียงความเรื่อง “แม่ของปวงไทย” ขั้นตอนที่ 3 ขั้นระดมความคิด 5) สมาชิกในกลุ่มแต่ละกลุ่มร่วมกันพิจารณาว่า การเขียนเรียงความแต่ละคนหมายเลขนั้นมีการใช้กลวิธีในการเขียนสรุปและกลวิธีในการใช้ภาษาแตกต่างกันหรือไม่ และเรียงความในแต่ละหัวข้อมีข้อดีหรือข้อบกพร่องที่ควรแก้ไขอย่างไร	10 นาที 20 นาที 20 นาที

ตารางที่ 8 (ต่อ)

แผนการ			
จัดการเรียนรู้ที่	สาระการเรียนรู้	ลำดับขั้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน	เวลา
3	เขียนสรุป	คาบเรียนที่ 6 ขั้นตอนที่ 4 ขั้นสรุปผลและประยุกต์ใช้ 6) นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปข้อดีและจุดบกพร่องจากการงานตัวอย่างเรียงความร่วมกัน จากนั้นนำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียน 30 นาที 7) ตัวแทนกลุ่มแต่ละกลุ่มออกมาสุ่มหัวข้อกลวิธีการเขียนสรุป โดยมีวิธีการให้เลือก ดังนี้ 20 นาที 7.1) การเขียนสรุปด้วยคำขวัญ 7.2) การเขียนสรุปด้วยบทเพลง 7.3) การเขียนสรุปด้วยการให้คำนิยาม 7.4) การเขียนสรุปด้วยการใช้สุภาษิต 7.5) การเขียนสรุปด้วยการใช้บทประพันธ์ 7.6) การเขียนสรุปโดยการตั้งคำถาม ทั้งนี้หัวข้อที่ได้รับจะต้องไม่ซ้ำกับกลวิธีที่แต่ละกลุ่มใช้ในการเขียนคำนำ 15 นาที 8. นักเรียนในแต่ละกลุ่มร่วมกันระดมความคิดในการเขียนสรุปเรียงความด้วยกลวิธีที่ได้รับ โดยใช้หัวข้อเดียวกับการเขียนคำนำและเนื้อเรื่อง ครูกำหนดเวลาในการทำกิจกรรมช่วงแรก 20 นาที	

ตารางที่ 8 (ต่อ)

แผนการ	สาระการเรียนรู้	ลำดับชั้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน	เวลา
จัดการเรียนรู้ที่			
3	เขียนสรุป	ขั้นตอนที่ 5 ขั้นประเมินผล 9. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานการเขียนสรุปเรียงความ ครูและเพื่อน ๆ ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม 10. นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรมกลุ่มไปใช้ในการเขียนสรุปเรียงความเป็นรายบุคคล โดยใช้หัวข้อเดิมที่เขียนคำนำและเนื้อเรื่องในสัปดาห์ก่อนหน้า ครูนัดหมายการส่งงานเพื่อให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อไป คาบเรียนที่ 7 <u>ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดวัตถุประสงค์</u> 1. ครูทักทายนักเรียนพร้อมทั้งแจ้งวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอนในคาบเรียนนี้ 2. ครูนำบัตรคำ “ทางสู่ความสำเร็จ” มาติดไว้บนกระดาน จากนั้นครูใช้คำถามเพื่อให้นักเรียนร่วมสนทนา ดังนี้ 2.1) นักเรียนเคยประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวหรือไม่ แล้วมีความรู้สึกอย่างไร	

ตารางที่ 8 (ต่อ)

แผนการ	จัดการ	สาระการเรียนรู้	ลำดับขั้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน	เวลา
4	การเขียน	คาบเรียนที่ 7		
	เรียงความผ่าน		ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดวัตถุประสงค์ (ต่อ)	15 นาที
	ประสบการณ์		2.2) นักเรียนมีวิธีอย่างไรเพื่อให้ตนเองประสบ	
	ของผู้เขียน	ความสำเร็จ	หลังจากนั้นนักเรียนร่วมกันตอบคำถามว่า ข้อความที่	
			ครูยกมาให้เป็นการเขียนคำนำโดยใช้กลวิธีใด นักเรียน	
			กลุ่มใดได้คะแนนมากที่สุดครูมีของรางวัลให้แก่ นักเรียน	
			ขั้นตอนที่ 2 ขั้นลงมือปฏิบัติ	
			3. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่ม โดยละ	15 นาที
			ความสามารถ เก่ง กลาง อ่อน	
			4. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงประสบการณ์ที่	
			ผ่านมาของนักเรียน โดยครูกำหนดขอบเขตในการทำ	
			กิจกรรมคือ ประสบการณ์ภายในโรงเรียน เช่น การเข้า	
			ค่ายลูกเสือ การเดินทางไปทัศนศึกษา เป็นต้น	
			5. แต่ละกลุ่มเลือกหัวข้อและกลวิธีที่จะเลือกใช้ในการ	
			เขียนเรียงความ โดยแต่ละกลุ่มจะต้องได้หัวข้อในการ	
			เขียนที่ไม่ซ้ำกัน	
			ขั้นตอนที่ 3 ขั้นระดมความคิด	20 นาที
			6. นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปกลวิธีในการเขียนคำนำ เนื้อ	
			เรื่อง สรุปอีกครั้ง โดยครูได้กำหนดว่ากลวิธีที่ใช้ในการ	
			เขียนคำนำและการเขียนสรุปต้องไม่ซ้ำกัน	
			7. นักเรียนร่วมกันฝึกวางโครงเรื่องเรียงความตามหัวข้อ	
			ที่กลุ่มของตนเองได้รับโดยใช้กลวิธีที่ได้ข้อสรุปใน	
			ขั้นตอนที่ 2	

ตารางที่ 8 (ต่อ)

แผนการ			
จัดการเรียนรู้ที่	สาระการเรียนรู้	ลำดับขั้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน	เวลา
4	การเขียน	คาบเรียนที่ 8	
	เรียงความผ่าน	<u>ขั้นตอนที่ 4 ขั้นสรุปผลและประยุกต์ใช้</u>	30 นาที
	ประสบการณ์	8. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันระดมความคิดขยายความ	
	ของผู้เขียน	จากโครงเรื่องจากการทำกิจกรรมในข้อที่ 7	
		<u>ขั้นตอนที่ 5 ขั้นประเมินผล</u>	20 นาที
		9. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานการเขียน	
		เรียงความหน้า ชั้นเรียน ครูและเพื่อน ๆ ให้	
		ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	
		10. นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรมกลุ่มไป	
		ใช้ในการเขียนเรียงความเป็นรายบุคคล โดยครูนัด	
		หมายการส่งงานเพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง	
		ผลงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น	

5) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่นำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม

6) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงข้อแก้ไขแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านวิธีสอน ด้านเนื้อหา และด้านการวัดและประเมินผล รวมทั้งสิ้น 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำผลการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ระหว่างคุณลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้กับจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 177) ดังนี้

+ 1 หมายถึง แน่ใจว่าตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา การวัด และประเมินผลมีความสอดคล้องกัน

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา การวัด และประเมินผลมีความสอดคล้องกัน

-1 หมายถึง แน่ใจว่าตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา การวัดและ ประเมินผลไม่มีความสอดคล้องกัน

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) คำนวณค่าตามสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC = ดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้

$\sum R$ = ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

7) นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของ แผนการจัดการเรียนรู้กับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ซึ่งแสดง ว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีคุณภาพสอดคล้องกับจุดประสงค์

8) ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

9) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ไปใช้เป็นเครื่องมือในการทำวิจัย

2.2.2 แบบวัดความสามารถด้านการเขียนเรียงความและเกณฑ์การประเมินการ เขียนเรียงความ เป็นแบบทดสอบแบบอัตนัย จำนวน 2 ฉบับ คือ แบบทดสอบก่อนเรียน 1 ฉบับ จำนวน 2 ข้อ และแบบทดสอบหลังเรียน 1 ฉบับ จำนวน 2 ข้อ โดยคัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพได้ ฉบับละ 1 ข้อ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และ หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนเซนต์หลุยส์ศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

2) ศึกษาวิธีสร้างแบบวัด การเขียนแบบวัด และการวิเคราะห์แบบวัดจาก หนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3) สร้างแบบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความที่เป็นแบบทดสอบ
อัตร้อย จำนวน 2 ฉบับ ฉบับละ 1 ข้อ รวม 2 ข้อ และเกณฑ์การประเมินที่ใช้ในการทดสอบก่อนการ
จัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้

4) นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความและเกณฑ์การ
ประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ทั้งภาษา
และเนื้อหา หลังจากนั้นนำไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ โดยเกณฑ์เป็นแบบรูบรีคส์ (Rubric) ดังนี้

ตารางที่ 9 เกณฑ์การประเมินความสามารถด้านการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนน (Scoring Rubric)

องค์ประกอบที่ ประเมิน	ระดับคุณภาพผลงานหรือการปฏิบัติ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. องค์ประกอบของ เรียงความ	มีองค์ประกอบของการ เขียนเรียงความ ครบถ้วนทั้งคำนำ เนื้อ เรื่อง สรุป และเกิด เอกภาพ สัมพันธภาพ และสารัตถภาพ	มีองค์ประกอบการ เขียนเรียงความ ครบถ้วนทั้ง คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป แต่ ขาดความเป็นเอกภาพ สัมพันธภาพ หรือสา รัตถภาพของเรื่องไป 1 ประเด็น	มีองค์ประกอบของการ เขียนเรียงความไม่ ครบถ้วน ไม่สามารถ แยกองค์ประกอบของ เรียงความและขาด เอกภาพ สัมพันธภาพ หรือสารัตถภาพของ เรื่อง
2. เนื้อเรื่อง	ผู้เขียนเขียนเนื้อเรื่อง ครบทั้ง 4 ประเด็น คือ 1) เนื้อเรื่องสอดคล้อง กับชื่อเรื่อง 2) การ ดำเนินเรื่องตาม ลำดับ เหตุการณ์	ผู้เขียนเขียนเนื้อเรื่อง ขาด 1 ประเด็น จาก ประเด็นต่อไปนี้ 1) เนื้อเรื่องสอดคล้อง กับชื่อเรื่อง 2) การดำเนินเรื่องตาม ลำดับเหตุการณ์	ผู้เขียนเขียนเนื้อเรื่อง ขาด มากกว่า 1 ประเด็น จากประเด็น ต่อไปนี้ 1) เนื้อเรื่องสอดคล้อง กับชื่อเรื่อง 2) การดำเนินเรื่องตาม ลำดับเหตุการณ์

ตารางที่ 9 (ต่อ)

องค์ประกอบที่ ประเมิน	ระดับคุณภาพผลงานหรือการปฏิบัติ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
2. เนื้อเรื่อง (ต่อ)	3) มีการสนับสนุน ข้อคิดเห็น อาจมีการ ยกตัวอย่างสำนวน ข้อคิด บทกลอน สนับสนุนเนื้อเรื่องให้มี ความชัดเจนขึ้น 4) นำเสนอความคิดเห็น ที่มีประโยชน์ต่อผู้อ่าน	3) มีการสนับสนุน ข้อคิดเห็น อาจมีการ ยกตัวอย่างสำนวน ข้อคิด บทกลอน สนับสนุนเนื้อเรื่องให้มี ความชัดเจนมากยิ่งขึ้น 4) นำเสนอความ คิดเห็นที่มีประโยชน์ ต่อผู้อ่าน	3) มีการสนับสนุน ข้อคิดเห็น อาจมีการ ยกตัวอย่างสำนวน ข้อคิด บทกลอน สนับสนุนเนื้อเรื่องให้มี ความชัดเจนมากยิ่งขึ้น 4) นำเสนอความคิดเห็น ที่มีประโยชน์ต่อผู้อ่าน
3. การใช้ภาษา	ผู้เขียนใช้ภาษาครบถ้วน ทั้ง 4 ประเด็น คือ 1) ใช้ สำนวนภาษาถูกต้องตาม หลักไวยากรณ์ 2) ใช้ ระดับภาษาที่เหมาะสม กับเรื่องที่เขียน 3) ใช้ ภาษาที่สละสลวย กลมกลืนกับเนื้อเรื่อง 4) ใช้ภาษาที่สื่อความหมาย และความรู้สึกของผู้เขียน ได้อย่างชัดเจน	ผู้เขียนใช้ภาษาได้ 3 ประเด็น จากทั้งหมด 4 ประเด็น คือ 1) ใช้ สำนวนภาษาถูกต้อง ตามหลักไวยากรณ์ 2) ใช้ระดับภาษาที่ เหมาะสมกับเรื่องที่เขียน 3) ใช้ภาษาที่สละสลวย กลมกลืนกับเนื้อเรื่อง 4) ใช้ภาษาที่สื่อความหมาย และความรู้สึกของ ผู้เขียนได้อย่างชัดเจน	ผู้เขียนใช้ภาษาได้ น้อยกว่า 2 ประเด็นจาก ทั้งหมด 4 ประเด็น คือ 1) ใช้สำนวนภาษา ถูกต้องตามหลัก ไวยากรณ์ 2) ใช้ระดับ ภาษาที่เหมาะสมกับ เรื่องที่เขียน 3) ใช้ภาษา ที่สละสลวยกลมกลืนกับ เนื้อเรื่อง 4) ใช้ภาษาที่ สื่อความหมายและ ความรู้สึกของผู้เขียนได้ อย่างชัดเจน
4. อักษรวิธี	ผู้เขียนสะกดคำ ใช้อักษร ย่อวรรคตอนถูกต้อง ทั้งหมด	ผู้เขียนสะกดคำ ใช้อักษร ย่อใช้วรรคตอนผิด 1 – 3 ตำแหน่ง	ผู้เขียนสะกดคำ ใช้อักษร ย่อใช้วรรคตอนผิด ตั้งแต่ 4 ตำแหน่งขึ้นไป

เกณฑ์การประเมินคะแนนและระดับคุณภาพ

คะแนน 10 – 12 หมายถึง ดี

คะแนน 7 – 9 หมายถึง พอใช้

คะแนน 4 - 6 หมายถึง ปรับปรุง

5) นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความและเกณฑ์การประเมินที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว นำเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านวิธีสอน ด้านเนื้อหา ด้านการวัดและประเมินผล รวมทั้งสิ้น 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำผลการพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง คือ 1.00

6) นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความและเกณฑ์การประเมินที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์หลุยส์ศึกษา จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ที่ได้เรียนเรื่องการเขียนเรียงความมาแล้ว นำคะแนนที่ได้ไปหาค่า p และค่า r ทั้งนี้จากข้อสอบก่อนเรียนจำนวน 2 ข้อ ได้คัดเลือกข้อสอบก่อนเรียน 1 ข้อ โดยข้อสอบที่ได้คัดเลือกมามีค่า p คือ 0.75 และค่า r คือ 0.37 และข้อสอบหลังเรียนจำนวน 2 ข้อ ได้คัดเลือกข้อสอบหลังเรียน 1 ข้อ โดยข้อสอบที่ได้คัดเลือกมามีค่า p คือ 0.58 และค่า r คือ 0.21

7) ผู้วิจัยตรวจให้คะแนนร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 คน แล้วหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation) โดยได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.84

8) นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความและเกณฑ์การประเมินที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2.2.3 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนและตัวอย่างแบบสอบถามความพึงพอใจต่าง ๆ จากตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกำหนดขอบเขตการสร้างแบบสอบถาม

1) ศึกษาตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน

2) แบบประเมินความพึงพอใจเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยใช้เกณฑ์ (เพชรลดา ประทุมชาติ, 2567: 55) ดังนี้

4.50 - 5.00	มากที่สุด
3.50 - 4.49	มาก
2.50 - 3.49	ปานกลาง
1.50 - 2.49	น้อย
1.00 - 1.49	น้อยที่สุด

โดยการประเมินประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2) ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ 3) ด้านสื่อการเรียนรู้ 4) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ จำนวน 15 ข้อ แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำแก้ไขในส่วนที่บกพร่องและนำมาปรับปรุงแก้ไข

3) ตรวจสอบความเหมาะสมของข้อความให้ตรงกับคุณลักษณะที่ต้องการวัด โดยนำไปเสนอแก่ผู้เชี่ยวชาญเพื่อทำการตรวจสอบ

4) นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

5) ปรับปรุงแบบประเมินความพึงพอใจตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและจัดทำเป็นแบบประเมินความพึงพอใจฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล

3. ขั้นตอนทดลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยมีวิธีการดังต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบก่อนการจัดการเรียนการสอนกับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนเรียงความซึ่งเป็นข้อสอบแบบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ

3.2 จัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานที่สร้างขึ้น จำนวน 4 แผน แผนละ 2 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที รวมระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้จำนวน 8 คาบเรียน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 โดยผู้วิจัยเป็นผู้จัดการเรียนการสอน

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบหลังการจัดการเรียนการสอนกับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนเรียงความซึ่งเป็นข้อสอบแบบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ

3.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจนำไปใช้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

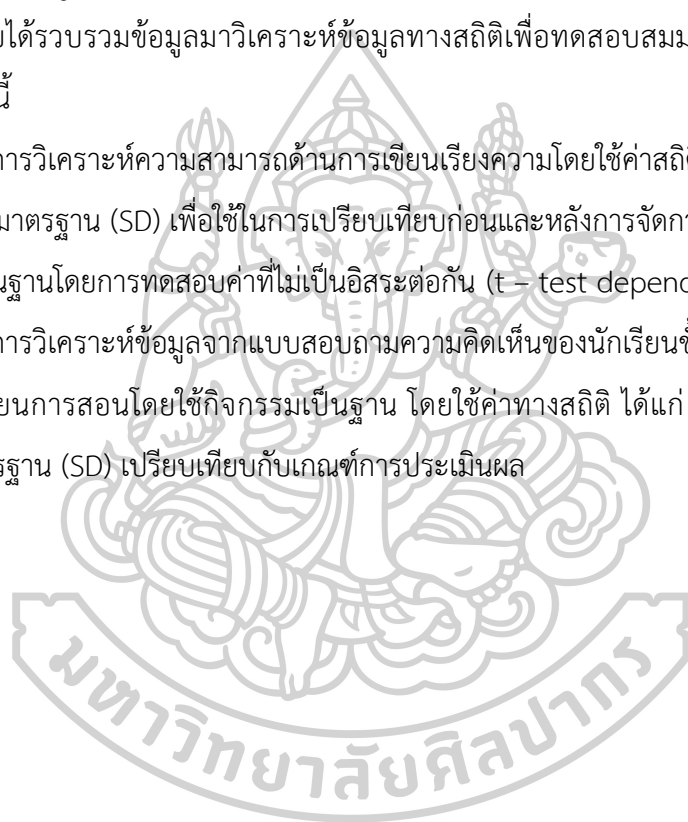
3.5 ตรวจสอบแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนเรียงความ หลังจากนั้นนำข้อมูลไปวิเคราะห์ สรุปผล และอภิปรายผลตามลำดับ

4. ชั้นวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน และเพื่อสรุปผลการศึกษา ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ความสามารถด้านการเขียนเรียงความโดยใช้ค่าสถิติ คือ ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอนด้วยการใช้กิจกรรมเป็นฐานโดยการทดสอบค่าที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน (t – test dependent)

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน โดยใช้ค่าทางสถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินผล

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1” ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนเซนต์หลุยส์ศึกษา จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การเขียนเรียงความ โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน จำนวน 4 แผน แผนละ 2 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที แบบวัดความสามารถด้านการเขียนเรียงความและเกณฑ์การประเมินการเขียนเรียงความ เป็นแบบทดสอบแบบอัตนัย จำนวน 2 ฉบับ คือ แบบทดสอบก่อนเรียน 1 ฉบับ จำนวน 2 ข้อ และแบบทดสอบหลังเรียน 1 ฉบับ จำนวน 2 ข้อ และแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของนักเรียน โดยผู้วิจัยดำเนินการทดสอบก่อนการจัดการเรียนการสอนกับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนเรียงความซึ่งเป็นข้อสอบแบบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ จัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานที่สร้างขึ้นจำนวน 4 แผน แผนละ 2 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที รวมระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้จำนวน 8 คาบเรียน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 โดยผู้วิจัยเป็นผู้จัดการเรียนการสอน หลังจากนั้นดำเนินการทดสอบหลังการจัดการเรียนการสอนกับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนเรียงความซึ่งเป็นข้อสอบแบบอัตนัย จำนวน 1 ข้อ นำแบบสอบถามความพึงพอใจนำไปใช้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ตรวจสอบแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการเขียนเรียงความ หลังจากนั้นนำข้อมูลไปวิเคราะห์ สรุปผล และอภิปรายผลตามลำดับ เพื่อเป็นการตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้กิจกรรมเป็นฐานก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยดำเนินการเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้กิจกรรมเป็นฐานก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ดังที่แสดงในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้กิจกรรมเป็นฐานก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้

ความสามารถด้าน การเขียน เรียงความของ นักเรียน	จำนวน นักเรียน	คะแนน เต็ม	คะแนน เฉลี่ย (M)	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ค่า t	ค่า p
ก่อนเรียน	30	12	6.20	1.21	-19.90	0.00
หลังเรียน	30	12	10.50	0.73		

จากตารางที่ 10 พบว่า ความสามารถด้านการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังจากการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐาน ($M = 10.50$, $SD = 0.73$) สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ ($M = 6.20$, $SD = 1.21$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่องการเขียนเรียงความด้วยการใช้กิจกรรมเป็นฐาน

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความพึงพอใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน มาสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐาน วิเคราะห์ข้อมูลสถิติด้วยการใช้ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) รายละเอียดดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้
โดยการใช้กิจกรรมเป็นฐาน

ข้อ	รายการการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับความ พึงพอใจ	ลำดับ ที่
ด้านที่ 1 ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้					
1	กิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ช่วย พัฒนาความสามารถการเขียน เรียงความได้	4.56	0.56	เห็นด้วยมาก ที่สุด	2
2	กิจกรรมมีความหลากหลาย	4.43	0.50	เห็นด้วยมาก	4
3	กิจกรรมการใช้ความคิดสร้างสรรค์	4.30	0.46	เห็นด้วยมาก	5
4	มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียนรู้	4.60	0.49	เห็นด้วยมาก ที่สุด	1
ด้านที่ 1 ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ (ต่อ)					
5	การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมช่วยให้มีความ มั่นใจในการเขียนเรียงความ	4.46	0.50	เห็นด้วยมาก	3
ค่าเฉลี่ยด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้		4.47	0.03	เห็นด้วยมาก	(3)
ด้านที่ 2 ด้านบรรยากาศ					
6	บรรยากาศชั้นเรียนสนุกสนาน	4.76	0.43	เห็นด้วยมาก ที่สุด	2
7	บรรยากาศชั้นเรียนไม่เคร่งเครียด	4.50	0.57	เห็นด้วยมาก ที่สุด	4
8	ได้แลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อน	4.80	0.40	เห็นด้วยมาก ที่สุด	1
9	บรรยากาศส่งเสริมการช่วยเหลือซึ่งกัน และกัน	4.53	0.50	เห็นด้วยมาก ที่สุด	3
10	บรรยากาศช่วยให้การเรียนรู้มีความสุข	4.40	0.62	เห็นด้วยมาก	5
11	ระยะเวลาในการเรียนรู้เหมาะสมกับ เนื้อหา	4.36	0.61	เห็นด้วยมาก	6

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ข้อ	รายการการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	ระดับความ พึงพอใจ	ลำดับ ที่
ค่าเฉลี่ยด้านบรรยากาศ		4.56	0.09	เห็นด้วยมากที่สุด	(2)
ด้านที่ 3 ด้านประโยชน์					
11	มีทัศนคติที่ดีกับการเขียนเรียงความที่ดีขึ้น	4.80	0.40	เห็นด้วยมากที่สุด	1
12	ประยุกต์ใช้ความรู้ไปสู่วิถีชีวิตจริงได้	4.53	0.62	เห็นด้วยมากที่สุด	4
13	ได้ฝึกการใช้ความคิดมากขึ้น	4.60	0.49	เห็นด้วยมากที่สุด	3
14	ได้ฝึกการทำงานร่วมกัน	4.76	0.43	เห็นด้วยมากที่สุด	2
15	กล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้น	4.36	0.55	เห็นด้วยมากที่สุด	5
ค่าเฉลี่ยด้านประโยชน์		4.61	0.09	เห็นด้วยมากที่สุด	(1)
ค่าระดับความคิดเห็นของนักเรียนโดยรวม		4.54	0.03	เห็นด้วยมากที่สุด	

จากตารางที่ 11 พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้กิจกรรมเป็นฐานในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($M = 4.54$, $SD = 0.03$) และพิจารณาในแต่ละด้าน ทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ ดังนี้

- ด้านประโยชน์ ($M = 4.61$, $SD = 0.09$) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับ ได้ดังนี้
 - มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ ($M = 4.60$, $SD = 0.49$) อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด
 - กิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ช่วยพัฒนาความสามารถการเขียนเรียงความได้ ($M = 4.56$, $SD = 0.56$) อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด
 - การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมช่วยให้มีความมั่นใจในการเขียนเรียงความ ($M = 4.46$, $SD = 0.50$) อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

2. ด้านบรรยากาศ ($M = 4.56$, $SD = 0.09$) เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดได้ 3 ลำดับ ดังนี้

- 1) ได้แลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อน ($M = 4.80$, $SD = 0.40$) อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด
- 2) บรรยากาศชั้นเรียนสนุกสนาน ($M = 4.76$, $SD = 0.43$) อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด
- 3) บรรยากาศส่งเสริมการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ($M = 4.53$, $SD = 0.50$) อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

3. ด้านประโยชน์ ($M = 4.61$, $SD = 0.09$) เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดได้ 3 ลำดับ ดังนี้

- 1) มีทัศนคติที่ดีกับการเขียนเรียงความที่ดีขึ้น ($M = 4.80$, $SD = 0.40$) อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด
- 2) ได้ฝึกการทำงานร่วมกัน ($M = 4.76$, $SD = 0.43$) อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด
- 3) ได้ฝึกการใช้ความคิดมากขึ้น ($M = 4.60$, $SD = 0.49$) อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับ การจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้กิจกรรมเป็นฐานก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เรื่องการเขียนเรียงความ ด้วยการใช้กิจกรรมเป็นฐาน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนเซนต์หลุยส์ศึกษา จำนวน 30 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือในการทดลองดังนี้ 1) แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การเขียนเรียงความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐาน 4 แผน แผนละ 2 คาบ รวม 8 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.67 – 1.00 2) แบบวัดความสามารถด้านการเขียนเรียงความและเกณฑ์การประเมินการเขียนเรียงความ ซึ่งแบบวัดแบบอัตนัย จำนวน 2 ฉบับ ฉบับละ 1 ข้อ ฉบับที่ 1 ทดสอบก่อนเรียน และฉบับที่ 2 ทดสอบหลังเรียน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.67 – 1.00 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) ด้านครูผู้สอน 2) ด้านเนื้อหา 3) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 15 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.67 – 1.00 ซึ่งการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ประเภทการทดลองขั้นพื้นฐาน (Pre – Experimental Designs) แบบแผนการวิจัยกลุ่มเดียวทดสอบก่อนหลัง (One Group Pretest – Posttest Design) ซึ่งผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ทางสถิติ วิเคราะห์ความสามารถด้านการเขียนเรียงความของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent) และวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้เรื่องการเขียนเรียงความด้วยการใช้กิจกรรมเป็นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้จะเป็นเพราะการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน มีการลำดับขั้นตอนที่ชัดเจน 5 ขั้นตอน คือ 1) กำหนดวัตถุประสงค์ ครูอธิบายวัตถุประสงค์ของบทเรียนและเตรียมความพร้อมของผู้เรียน ด้วยการทบทวนความรู้จากประสบการณ์เดิมของผู้เรียน 2) ขั้นลงมือปฏิบัติ ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม โดยคละความสามารถเก่ง กลาง อ่อน เพื่อปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้การเขียนเรียงความ 3) ขั้นระดมความคิด ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันระดมความคิดเกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากการลงมือปฏิบัติกิจกรรม 4) ขั้นสรุปผลและประยุกต์ใช้ ผู้เรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับและนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการเขียนเรียงความทั้งกิจกรรมกลุ่มและกิจกรรมเดี่ยว 5) ขั้นประเมินผล ครูประเมินผลการเรียนรู้จากการที่ผู้เรียนนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน และจากการตรวจชิ้นงานการเขียนเรียงความของผู้เรียน แนวทางดังกล่าวช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจในโครงสร้างของเรียงความ มีการฝึกฝนทักษะการคิด การเรียบเรียงภาษา และการถ่ายทอดความคิดอย่างเป็นระบบ อันนำไปสู่การพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับกาญจนา แซ่ลิ้ม (2561) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเน้นกิจกรรม” ซึ่งพบว่า การใช้กิจกรรมกลุ่ม การระดมความคิด และการนำเสนอผลงานช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเรียงความสูงขึ้น และ

นักเรียนสามารถเขียนเรียงความได้ถูกต้องตามโครงสร้างมากขึ้นอย่างชัดเจน และสุพัตรา รัตนประทีป (2562) ได้ศึกษาเรื่อง “ผลของการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติจริงที่มีต่อทักษะการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1” ซึ่งชี้ว่า การเรียนรู้แบบมีขั้นตอนชัดเจนและให้นักเรียนมีบทบาทในการสร้างความรู้ ช่วยกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ และส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืน การจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานที่มีกระบวนการอย่างชัดเจนและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมตลอดทั้งกระบวนการ ไม่เพียงแต่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเขียนเรียงความได้ดีขึ้นในเชิงเทคนิค หากยังส่งเสริมความมั่นใจ ทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ และการสื่อสารทางภาษาไทยที่มีคุณภาพยิ่งขึ้นด้วย

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักเรียนเป็นการกระตุ้นการคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking) และส่งเสริมความเข้าใจเชิงลึกในเรื่องที่เรียน โดยเฉพาะการเขียน ซึ่งเป็นทักษะที่ต้องอาศัยกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ การได้พูดคุย วิเคราะห์ เปรียบเทียบ และรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง เป็นการขยายพรมแดนความรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นธรรมชาติ แนวทางนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Bandura (1977) ที่เสนอว่า การเรียนรู้โดยการสังเกตและปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Learning) มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทักษะ และสอดคล้องกับแนวคิด Constructivism ที่มองว่า ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองผ่านประสบการณ์ตรง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นฤมล สุวรรณโชติ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาทักษะการเขียนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ร่วมกับการวิเคราะห์ตัวอย่างงานเขียน” ซึ่งพบว่า ผู้เรียนที่ได้ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนและครูจะสามารถพัฒนาทักษะการเขียนได้ดีกว่าการเรียนรู้แบบเดี่ยว และอรณิชา จิตรอารีย์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง “ผลของการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมต่อทักษะการเขียนเรียงความของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา” ซึ่งชี้ว่า ผู้เรียนเกิดความเข้าใจลึกซึ้งขึ้นเมื่อได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และทำให้สามารถเขียนเรียงความได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานไม่เพียงส่งเสริมทักษะด้านการเขียนเรียงความอย่างเป็นรูปธรรมเท่านั้น แต่ยังช่วยสร้าง “พื้นที่ปลอดภัยทางความคิด” ให้กับผู้เรียน ได้กล้าแสดงความคิดเห็น รับฟังผู้อื่น และเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความหมาย ซึ่งถือเป็นกระบวนการพัฒนาทั้งทางวิชาการและทักษะชีวิตในเวลาเดียวกัน

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐาน พบว่าความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน มีความเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด โดยสามารถเรียงลำดับได้ ดังนี้ 1) ด้านบรรยากาศ 2) ด้านประโยชน์ 3) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ บรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบสำคัญที่

มีผลต่อทัศนคติของผู้เรียนอย่างมาก การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานช่วยลดความตึงเครียดในการเรียนแบบเดิมที่เน้นการบรรยายจากครูเพียงฝ่ายเดียว และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เคลื่อนไหว แสดงความคิดเห็น และทำงานร่วมกับเพื่อนในลักษณะของ "พื้นที่ปลอดภัย" (Safe Space) ซึ่งสนับสนุนให้เกิดการกล้าแสดงออกและเรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติ ซึ่งสอดคล้องกับขวัญฤดี บุญมัน (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานต่อบรรยากาศในห้องเรียนและทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า บรรยากาศการเรียนที่เปิดกว้าง ลดความกดดัน และเน้นการมีส่วนร่วม ช่วยเพิ่มความพึงพอใจของนักเรียนและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

นักเรียนเห็นว่าการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมมีประโยชน์อย่างมาก ทั้งต่อการพัฒนาทักษะการคิด การสื่อสาร และการทำงานเป็นทีม โดยกิจกรรมหลากหลายที่ออกแบบให้เหมาะสมกับเนื้อหาและระดับผู้เรียน เช่น การระดมความคิด การวิเคราะห์ตัวอย่าง การเขียนแบบร่วมมือ หรือการนำเสนอผลงาน ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับภัทราภรณ์ วงศ์วิเศษ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาทักษะการเขียนและความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ของนักเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐาน” ที่พบว่าผู้เรียนที่ผ่านการเรียนรู้แบบนี้มีความเข้าใจในบทเรียนดีขึ้น และสามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจของนักเรียน และจัดลำดับขั้นตอนอย่างมีระบบ ตั้งแต่การวางแผนกลุ่ม การกำหนดบทบาท การสะท้อนผลการเรียนรู้ และการประเมินผลงานของตนเองและเพื่อน การมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของกิจกรรมช่วยให้นักเรียนไม่รู้สึกเบื่อ และกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจภายใน (intrinsic motivation) ซึ่งสอดคล้องกับวิทยานิพนธ์ของชุดิมา สัมมา (2560) เรื่อง “การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทยของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1” ที่ระบุว่า การออกแบบกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียน ช่วยส่งเสริมความกระตือรือร้นในการเรียน และเพิ่มความมั่นใจในการใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์

จากผลการวิจัยข้อนี้สามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐาน เป็นกระบวนการที่ช่วยสร้างความสุข ความผูกพัน และความเข้าใจที่ลึกซึ้งให้กับผู้เรียน ผ่านการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในชั้นเรียน ไม่ว่าจะเป็นในด้านบรรยากาศ ประโยชน์ที่ได้รับ หรือรูปแบบกิจกรรม ต่างล้วนมีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-Centered) อย่าง

แท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) และการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning) ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้จากกันและกันในบริบทที่เป็นมิตร

ข้อเสนอแนะ

จากการสรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการเขียนเรียงความโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้สรุปแนวคิดและข้อเสนอแนะทั้ง 2 ส่วน คือ ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรคำนึงถึงความหลากหลายของผู้เรียน โดยการออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับนักเรียนทุกระดับ เช่น การจัดกลุ่มละความสามารถ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนช่วยเหลือและเรียนรู้ร่วมกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. การจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานเป็นการจัดการเรียนรู้ที่สามารถใช้ในการพัฒนาทักษะอื่น ๆ ของผู้เรียน เช่น ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน ทักษะการฟัง หรือใช้พัฒนาทักษะการเขียนด้านอื่น ๆ เช่น การเขียนสร้างสรรค์ การแต่งคำประพันธ์

2. การจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานเป็นการฝึกให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติและสรุปองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ดังนั้น การจัดการเรียนรู้นี้จึงก่อให้เกิดความคงทนในการเรียนรู้ จึงสามารถศึกษาความคงทนของการเรียนรู้ (Retention) หรือพัฒนาการด้านการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนได้ด้วย

รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2557). แนวทางปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมการเกษตรแห่งประเทศไทย.
กำชัย ทองหล่อ. (2552). *หลักภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.
- กาญจนา คุณารักษ์. (2558). *การออกแบบการเรียนรู้การสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). นครปฐม: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชนิษฐา ทวีศรี. (2557). *ผลการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการร่วมมือกันเรียนรู้แบบบูรณาการการอ่าน และเขียน
เรียงความผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ที่มีต่อความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียน ชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6*. มหาวิทยาลัยศิลปากร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา.
- จันทร์ชัย อธิเกียรติ. (2547). *พฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนวิชาภาษาไทย*. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2554). *ภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนานุต อุ่นมะดี. (2550). *ผลการใช้เทคนิคระดมสมองและผังความคิดที่มีต่อความสามารถในการเขียน
เรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน.
- ชัยอนันท์ นันทพันธ์. (2534). *ศิลปะการเขียนเรียงความ และรวมเรียงความรางวัลพระราชทาน*. (พิมพ์
ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: นันทพันธ์.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2562). *Active Learning*. เข้าถึงจาก <http://www.drchaiyot.com>.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. (2545). *การสอนภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ณัฐกาญจน์ เลิศยะโส. (2553). *การพัฒนาการเขียนความเรียงร้อยแก้วโดยใช้การสอนแบบร่วมมือ
เทคนิค CIRC ร่วมกับแบบฝึกการเขียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทย. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ดวงใจ ไทยอุบุญ. (2554). *ทักษะการเขียนภาษาไทย*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทัศนีย์ ศุภเมธี. (2542). *การสอนภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- ทิตนา แคมมณี. (2557). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*.
(พิมพ์ครั้งที่ 18). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นววรรณ พันธเมธา. (2549). *ไวยากรณ์ไทย*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตยา กาญจนวรรณ และคณะ. (2546). *ลักษณะการใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นิตยา กาญจนวรรณ. (2546). *การวิเคราะห์โครงสร้างภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พื่อน เปรมพันธ์. (2542). *ศาสตร์แห่งการใช้ภาษาไทย*. กาญจนบุรี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.
- ราตรี เปรียวพานิช. (2547). *การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วรรณ โสมประยูร. (2553). *เทคนิคการสอนภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้าวิชาการ.
- ศรีพระจันทร์ แสงเขตต์. (2557). *การพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้แผนที่ความคิดร่วมกับแบบฝึกทักษะภาพการ์ตูน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2551). *คู่มือการเรียนการสอนภาษาไทย คิดและเขียนเชิงสร้างสรรค์: เรียงความ ย่อ ความ และสรุปความ ช่วงชั้นที่ 2-4*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมการเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่ม สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมการเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรหม. (2538). *วิธีการสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพิรา ดาวเรือง. (2555). *การพัฒนารูปแบบการเรียนแบบผสมผสานโดยใช้การเรียนรู้แบบกิจกรรมเป็นฐานและเทคนิคเพื่อนคู่คิดบนวิกิเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Bartz, W. H. (1979). *Teaching Oral Communication in the Foreign Language Classroom*. Virginia: The Centre for Applied Linguistics.
- Bock, S. (1993). Developing Materials for Study of Literature. *English Teaching Forum*. 31, 3-9.
- Lakshmi, S. (2007). *Activity-based learning: A practical approach*. New Delhi: Discovery

Publishing House.

Limbu, P. (2020). Activity-based learning: Enhancing student engagement and creativity.

International Journal of Education and Development. 5(2), 112-120.

National Center for the Study of Adult Learning and Literacy. (2006). *Focus on basics:*

Connecting research and practice. Boston, MA: Harvard Graduate School of Education.

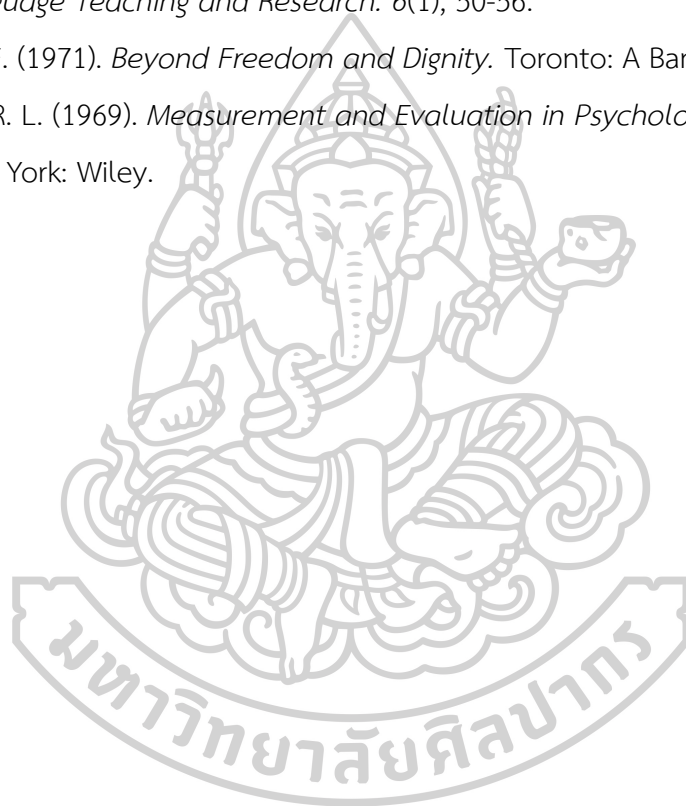
Shabana, T. (2015). Activity-based learning and its impact on language skills. *Journal of*

Language Teaching and Research. 6(1), 50-56.

Skinner, B. F. (1971). *Beyond Freedom and Dignity*. Toronto: A Bantam Vintaga Book.

Thorndike, R. L. (1969). *Measurement and Evaluation in Psychology and Education*.

New York: Wiley.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์สมพร ร่วมสุข

คุณวุฒิ	การศึกษำบัณฑิต (ภาษาไทย), การศึกษำมหาบัณฑิต (ภาษาและวรรณคดีไทย)
ตำแหน่ง	ข้าราชการบำนาญ
สถานที่ทำงาน	มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สง่า วงศ์ไชย

คุณวุฒิ ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย), ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
 (การสอนภาษาไทย),
 ปรัชญาดุขฎฐิบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน - การสอนภาษาไทย)
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาลัทธิสุตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์
สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยรามคำแหง

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยวรี ญาณปรีชาเศรษฐ

คุณวุฒิ	ครุศาสตรบัณฑิต (มัธยมศึกษา), ครุศาสตรมหาบัณฑิต (วิจัยการศึกษา), ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (วิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา)
ตำแหน่ง	อาจารย์ประจำภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
สถานที่ทำงาน	มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์

ภาคผนวก ข
ผลการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

ตารางที่ 12 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของ
แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ΣR	คะแนน ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ	IOC
	1	2	3			
จุดประสงค์การเรียนรู้						
1. ระบุพฤติกรรมที่วัดและ ประเมินผลได้ชัดเจน	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
2. นำไปสู่การปฏิบัติได้	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
3. สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และ กิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
4. ครอบคลุมพฤติกรรมด้าน พุทธิ พิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
สาระสำคัญ						
5. ถูกต้องได้ใจความ	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
6. สาระสำคัญมีความชัดเจน	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
7. สอดคล้องกับเนื้อหาและสาระ การเรียนรู้	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
สาระการเรียนรู้						
8. สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
9. สาระการเรียนรู้เหมาะสมกับ ธรรมชาติของวิชา	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
ชิ้นงาน/ภาระงาน						
10. สอดคล้องกับเนื้อหาและ จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
11. ภาระงาน/ชิ้นงานมีความ เหมาะสมและ ส่งเสริมการใช้ กิจกรรมเป็นฐาน	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ΣR	คะแนน ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ	IOC
	1	2	3			
การวัดและประเมินผล						
12. การวัดและประเมินผล สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
13. การวัดและประเมินผล สอดคล้องกับสาระ การ เรียนรู้	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
14. การวัดและประเมินผล สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
15. สอดคล้องกับเนื้อหาและ จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
16. กิจกรรมการเรียนรู้หลากหลาย มี ลำดับขั้นตอนตามการจัดการเรียนรู้ ด้วยกิจกรรมเป็นฐาน	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
17. กิจกรรมการเรียนรู้เน้นให้ นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
18. ส่งเสริมการพัฒนา ความสามารถด้านการเขียน เรียงความโดยการจัดการเรียนรู้ด้วย กิจกรรมเป็นฐาน	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
19. ระยะเวลาที่ใช้ในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง

ตารางที่ 13 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของแบบวัดความสามารถด้านการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญคนที่			ΣR	คะแนนความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ	IOC
	1	2	3			
1. ข้อคำถามสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
2. ข้อคำถามวัดผลได้ตรงตาม วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
3. ข้อคำถามสอดคล้องกับเนื้อหา	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
4. ข้อคำถามมีความชัดเจน ไม่คลุมเครือ	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
5. ข้อคำถามเน้นการคิดวิเคราะห์ และสร้างสรรค์ใน การเขียน	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
6. ระดับความยากง่ายของข้อสอบ เหมาะสมกับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
7. จำนวนข้อมีความเหมาะสม	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
8. ความถูกต้องของการใช้ภาษา	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
9. ความเหมาะสมของตัวอักษรที่ใช้	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง

ตารางที่ 14 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของแบบ
ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ประเด็นการประเมิน	ระดับความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่			ΣR	คะแนน ความ คิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ	IOC
	1	2	3			
ด้านที่ 1 ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้						
1. กิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ช่วยพัฒนาความสามารถการเขียนเรียงความได้	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
2. กิจกรรมมีความหลากหลาย	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
3. กิจกรรมการใช้ความคิดสร้างสรรค์	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
4. มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
5. การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมช่วยให้มีความมั่นใจในการเขียนเรียงความ	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
ด้านที่ 2 ด้านบรรยากาศ						
6. บรรยากาศชั้นเรียนสนุกสนาน	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
7. บรรยากาศชั้นเรียนไม่เคร่งเครียด	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
8. ได้แลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อน	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
9. บรรยากาศส่งเสริมการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
10. บรรยากาศช่วยให้การเรียนรู้มีความสุข	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
ด้านที่ 3 ด้านประโยชน์						
11. มีทัศนคติที่ดีกับการเขียนเรียงความที่ดีขึ้น	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
12. ประยุกต์ใช้ความรู้ไปสู่ชีวิตจริงได้	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
13. ได้ฝึกการใช้ความคิดมากขึ้น	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
14. ได้ฝึกการทำงานร่วมกัน	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง
15. กล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้น	+1	+1	+1	3.00	1.00	มีความสอดคล้อง

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แผนการจัดการเรียนรู้

รหัสวิชา ท 21101	รายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน	กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย		
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1	การเขียนเรียงความจากประสบการณ์ผู้เขียน	เวลา 2 คาบ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	ภาคเรียนที่ 1	ปีการศึกษา 2568

1. มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเรียบเรียงความย่อความ และถ่ายทอดเรื่องราวในรูปแบบหลากหลาย

2. ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้

ท 2.1 ม.1/4	เขียนเรียงความ
ท 2.1 ม.1/9	มีมารยาทในการเขียน

3. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

เรียงความเป็นการเขียนร้อยแก้วประเภทหนึ่ง มีองค์ประกอบคือ คำนำ เนื้อเรื่อง สรุป การเขียนเรียงความที่ดีต้องมีเอกภาพ สัมพันธภาพ และสารัตถภาพ และการใช้ภาษาที่ดี การเขียนเรียงความจะทำให้นักเรียนสามารถถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

4. สาระการเรียนรู้

1. ความรู้

การเขียนเรียงความจากประสบการณ์

2. ทักษะกระบวนการ

การเขียนเรียงความ

3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

3.1 ใฝ่เรียนรู้

3.2 มุ่งมั่นในการทำงาน

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- 5.1 ความสามารถในการสื่อสาร
- 5.2 ความสามารถในการคิด
- 5.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายความหมาย ลักษณะ และวิธีการเขียนเรียงความได้ถูกต้อง (K)
2. เขียนเรียงความได้ถูกต้อง (P)
3. อธิบายประโยชน์ของการเขียนเรียงความ (A)

7. ภาระงาน/ชิ้นงาน

1. การเขียนเรียงความจากประสบการณ์

8. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบเรียนที่ 1

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นกำหนดวัตถุประสงค์ (10 นาที)

1. ครูทักทายนักเรียนพร้อมทั้งแจ้งวัตถุประสงค์การจัดการเรียนการสอน ดังนี้
 - 1.1 นักเรียนสามารถอธิบายความหมาย ลักษณะ และวิธีการเขียนเรียงความได้ถูกต้อง
 - 1.2 นักเรียนสามารถเขียนเรียงความได้ถูกต้อง
 - 1.3 นักเรียนสามารถอธิบายประโยชน์ของการเขียนเรียงความ
2. ครูนำข้อความสั้น ๆ ในหัวข้อ “ทางสู่ความสำเร็จ” มาติดไว้บนกระดานจากนั้นครูใช้คำถามเพื่อให้ให้นักเรียนร่วมกันสนทนา ดังนี้

- 2.1 นักเรียนเคยประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวหรือไม่ แล้วมีความรู้สึกอย่างไร
- 2.2 นักเรียนมีวิธีอย่างไรเพื่อให้ตนเองประสบความสำเร็จ

หลังจากนั้นนักเรียนร่วมกันตอบคำถามว่า ข้อความที่ครูยกมาให้เป็นการเขียนคำนำโดยใช้กลวิธีใด นักเรียนกลุ่มใดได้คะแนนมากที่สุดครูมีของรางวัลให้แก่นักเรียน

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นลงมือปฏิบัติกิจกรรม (30 นาที)

3. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 5 กลุ่ม โดยแต่ละความสามารถ เก่ง กลาง อ่อนเพื่อปฏิบัติกิจกรรมในขั้นต่อไป

4. นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงประสบการณ์ที่ผ่านมาของนักเรียน โดยครูกำหนดขอบเขตในการทำกิจกรรมคือ ประสบการณ์ภายในโรงเรียน เช่น การเข้าค่ายลูกเสือ การเดินทางไปทัศนศึกษา

5. แต่ละกลุ่มเลือกหัวข้อที่จะเขียนและกลวิธีที่จะเลือกใช้ในการเขียนเรียงความ โดยแต่ละกลุ่มเลือกหัวข้อในการเขียนเรียงความที่ไม่ซ้ำกัน

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นระดมความคิด (10 นาที)

6. นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปกลวิธีในการเขียนคำนำ เนื้อเรื่อง สรุปอีกครั้ง โดยครูได้กำหนดว่ากลวิธีที่ใช้ในการเขียนคำนำและการเขียนสรุปต้องไม่ซ้ำกัน เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการเขียนที่หลากหลาย

7. นักเรียนร่วมกันวางโครงเรื่องเรียงความตามหัวข้อที่กลุ่มของตนเองได้รับโดยใช้กลวิธีที่ได้ข้อสรุปในขั้นตอนที่ 2

คาบเรียนที่ 2

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นสรุปผลและประยุกต์ใช้ (35 นาที)

8. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันระดมความคิดขยายความจากโครงเรื่องจากการทำกิจกรรมในข้อที่ 7 โดยประยุกต์ใช้ความรู้มาเขียนเรียงความฉบับสมบูรณ์โดยกำหนดเวลา 35 นาที

ขั้นตอนที่ 5 ขั้นประเมินผล

9. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานการเขียนเรียงความหน้าชั้นเรียน ครูและเพื่อน ๆ ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

10. นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรมกลุ่มไปใช้ในการเขียนเรียงความเป็นรายบุคคล โดยครูนัดหมายการส่งงานเพื่อให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงผลงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

9. สื่อ/อุปกรณ์การเรียนรู้

9.1 ข้อความหัวข้อ “ทางสู่ความสำเร็จ”

10. การวัดและประเมินผล

องค์ประกอบที่ ประเมิน	ระดับคุณภาพผลงานหรือการปฏิบัติ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. องค์ประกอบของ เรียงความ	มีองค์ประกอบของการ เขียนเรียงความครบถ้วน ทั้งคำนำ เนื้อเรื่อง สรุป และเกิดเอกภาพ สัมพันธ์ภาพ และสารัตถ ภาพ	มีองค์ประกอบการ เขียนเรียงความ ครบถ้วนทั้ง คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป แต่ ขาดความเป็นเอกภาพ สัมพันธ์ภาพ หรือสา รัตถภาพของเรื่องไป 1 ประเด็น	มีองค์ประกอบของการ เขียนเรียงความไม่ครบถ้วน ไม่สามารถแยก องค์ประกอบของ เรียงความและขาดเอกภาพ สัมพันธ์ภาพ หรือสารัตถ ภาพของเรื่อง
2. เนื้อเรื่อง	ผู้เขียนเขียนเนื้อเรื่อง ครบทั้ง 4 ประเด็น คือ 1) เนื้อเรื่องสอดคล้อง กับชื่อเรื่อง 2) การ ดำเนินเรื่องตาม ลำดับ เหตุการณ์ 3) มีการ สนับสนุนข้อคิดเห็น อาจมีการยกตัวอย่าง สำนวน ข้อคิด บท กลอนสนับสนุนเนื้อ เรื่องให้มีความชัดเจน ขึ้น 4) นำเสนอความ คิดเห็นที่มีประโยชน์ต่อ ผู้อ่าน	ผู้เขียนเขียนเนื้อเรื่องขาด 1 ประเด็นจากประเด็น ต่อไปนี้ 1) เนื้อเรื่อง สอดคล้องกับชื่อเรื่อง 2) การดำเนินเรื่องตาม ลำดับ เหตุการณ์ 3) มี การสนับสนุนข้อคิดเห็น อาจมีการยกตัวอย่าง สำนวน ข้อคิด บทกลอน สนับสนุนเนื้อเรื่องให้มี ความชัดเจนมากยิ่งขึ้น 4) นำเสนอความคิดเห็นที่มี ประโยชน์ต่อผู้อ่าน	ผู้เขียนเขียนเนื้อเรื่องขาด มากกว่า 1 ประเด็นจาก ประเด็นต่อไปนี้ 1) เนื้อเรื่อง สอดคล้องกับชื่อเรื่อง 2) การ ดำเนินเรื่องตาม ลำดับ เหตุการณ์ 3) มีการ สนับสนุนข้อคิดเห็น อาจมี การยกตัวอย่างสำนวน ข้อคิด บทกลอน สนับสนุนเนื้อเรื่องให้มีความ ชัดเจนมากยิ่งขึ้น 4) นำเสนอความคิดเห็นที่มี ประโยชน์ต่อผู้อ่าน

องค์ประกอบที่ ประเมิน	ระดับคุณภาพผลงานหรือการปฏิบัติ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
3. การใช้ภาษา	ผู้เขียนใช้ภาษาครบถ้วน ทั้ง 4 ประเด็น คือ 1) ใช้ สำนวนภาษาถูกต้องตาม หลักไวยากรณ์ 2) ใช้ ระดับภาษาที่เหมาะสม กับเรื่องที่เขียน 3) ใช้ ภาษาที่สละสลวย กลมกลืนกับเนื้อเรื่อง 4) ใช้ภาษาที่สื่อความหมาย และความรู้สึกของผู้เขียน ได้อย่างชัดเจน	ผู้เขียนใช้ภาษาได้ 3 ประเด็น จากทั้งหมด 4 ประเด็น คือ 1) ใช้ สำนวนภาษาถูกต้อง ตามหลักไวยากรณ์ 2) ใช้ระดับภาษาที่ เหมาะสมกับเรื่องที่ เขียน 3) ใช้ภาษาที่ สละสลวยกลมกลืนกับ เนื้อเรื่อง 4) ใช้ภาษาที่ สื่อความหมายและ ความรู้สึกของผู้เขียนได้ อย่างชัดเจน	ผู้เขียนใช้ภาษาได้ น้อยกว่า 2 ประเด็นจาก ทั้งหมด 4 ประเด็น คือ 1) ใช้สำนวนภาษาถูกต้อง ตามหลักไวยากรณ์ 2) ใช้ ระดับภาษาที่เหมาะสม กับเรื่องที่เขียน 3) ใช้ ภาษาที่สละสลวย กลมกลืนกับเนื้อเรื่อง 4) ใช้ภาษาที่สื่อความหมาย และความรู้สึกของผู้เขียน ได้อย่างชัดเจน
4. อักษรวิธี	ผู้เขียนสะกดคำ ใช้อักษร ย่อใช้วรรคตอนถูกต้อง ทั้งหมด	ผู้เขียนสะกดคำ ใช้อักษร ย่อใช้วรรคตอนผิด 1 – 3 ตำแหน่ง	ผู้เขียนสะกดคำ ใช้อักษรย่อ ใช้วรรคตอนผิดตั้งแต่ 4 ตำแหน่งขึ้นไป

เกณฑ์การประเมินคะแนนและระดับคุณภาพ

คะแนน	9 – 12	หมายถึง	ดี
คะแนน	5 – 8	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	4	หมายถึง	ปรับปรุง

บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้
ผลการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

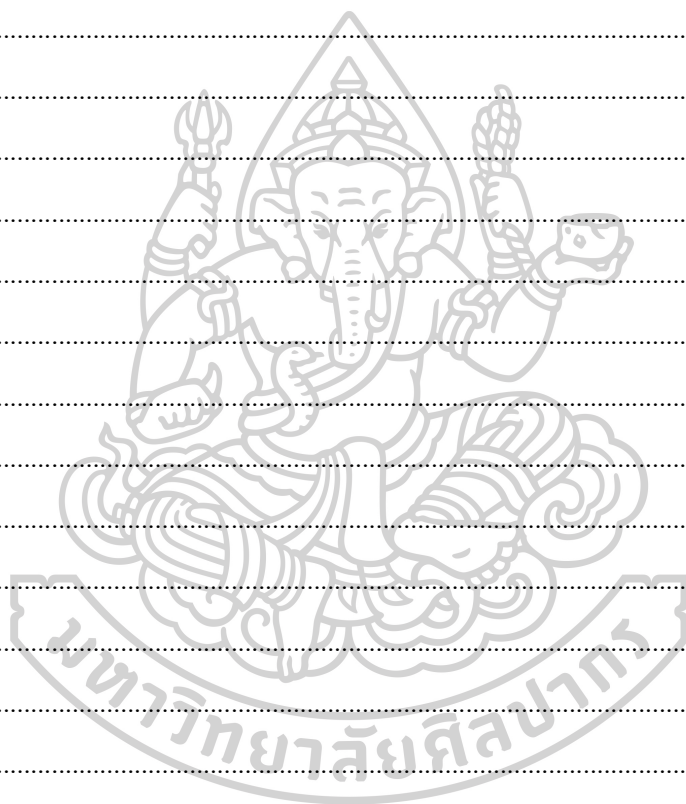
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน
(นายทรง ทิพย์สังวาลย์)

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจแผน
(นางสาวสุพร อุดมชุม)
หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ (ก่อนเรียน)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเรียงความ เรื่อง “ครอบครัวของฉัน” ความยาวประมาณ 10-15 บรรทัด ใช้เวลาใน การทำ 50 นาที

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเรียงความ

ประเด็นในการประเมิน	ระดับคุณภาพของผลงานหรือการปฏิบัติ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. องค์ประกอบของเรียงความ	มีองค์ประกอบของการเขียนเรียงความครบถ้วน ทั้งคำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป และเกิดเอกภาพ สัมพันธภาพ และ สาระดี ภาพของเรื่อง	มีองค์ประกอบเรียงความครบถ้วน ทั้งคำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป แต่ขาดความเป็นเอกภาพ สัมพันธภาพ หรือ สาระดี ภาพของเรื่องไป 1 ประเด็น	มีองค์ประกอบไม่ครบถ้วน ไม่สามารถแยกองค์ประกอบของเรียงความ และขาดเอกภาพ สัมพันธภาพ หรือสาระดี ภาพของเรื่อง
2. เนื้อเรื่อง	ผู้เขียนเขียนเนื้อเรื่องครบ ทั้ง 4 ประเด็น คือ 1) เนื้อเรื่องสอดคล้องกับชื่อเรื่อง 2) การดำเนินเรื่องตามลำดับเหตุการณ์ 3) มีการสนับสนุนข้อคิดเห็น อาจมีการยกตัวอย่าง สำนวน ข้อคิด บทกลอนสนับสนุนเนื้อเรื่องให้ชัดเจนขึ้นและ 4) นำเสนอ ความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน	ผู้เขียนเขียนเนื้อเรื่องขาด 1 ประเด็น จากประเด็นต่อไปนี้ 1) เนื้อเรื่องสอดคล้องกับชื่อเรื่อง 2) การดำเนินเรื่องตามลำดับไม่รวมน 3) มีการสนับสนุนข้อคิดเห็น อาจมีการยกตัวอย่าง สำนวน ข้อคิด บทกลอนสนับสนุนเนื้อเรื่องให้ชัดเจนขึ้น และ 4) นำเสนอ ความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน	ผู้เขียนเขียนเนื้อเรื่องขาดมากกว่า 1 ประเด็น จากประเด็นต่อไปนี้ 1) เนื้อเรื่องสอดคล้องกับชื่อเรื่อง 2) การดำเนินเรื่องตามลำดับ ไม่รวมน 3) มีการสนับสนุนข้อคิดเห็น อาจมีการยกตัวอย่าง สำนวน ข้อคิด บทกลอน เพื่อสนับสนุนเนื้อเรื่องให้ชัดเจนขึ้น และ 4) นำเสนอความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์กับผู้อ่าน

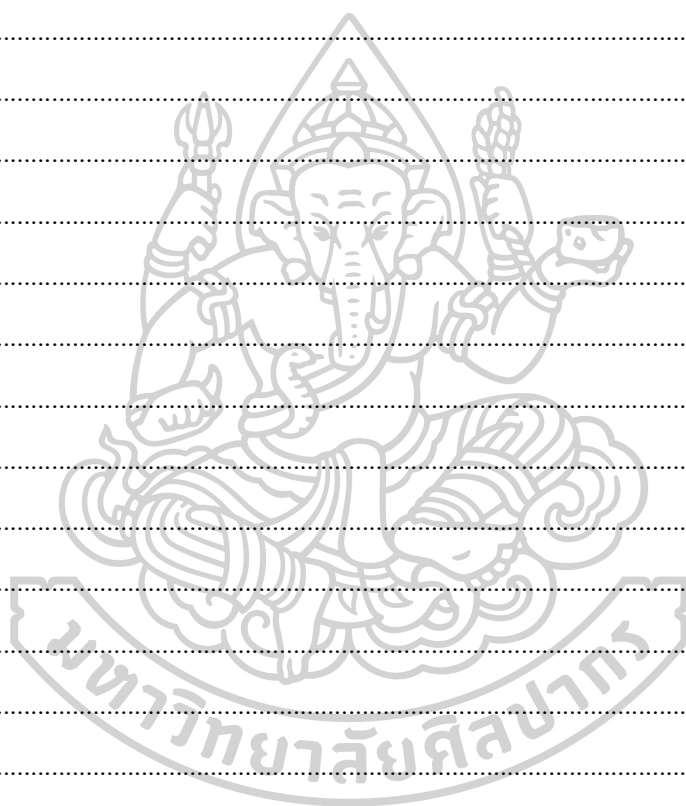
ประเด็นในการ ประเมิน	ระดับคุณภาพของผลงานหรือการปฏิบัติ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
3. การใช้ภาษา	ผู้เขียนใช้ภาษาครบถ้วน ทั้ง 4 ประเด็น คือ 1) ใช้ สำนวนภาษาถูกต้อง ตามหลักไวยากรณ์ 2) ใช้ ระดับภาษาที่เหมาะสม กับเรื่องที่เขียน 3) ใช้ ภาษาที่สละสลวย กลมกลืนกับเนื้อเรื่อง 4) ใช้ภาษาที่สื่อความหมาย และความรู้สึกของผู้เขียน ได้อย่างชัดเจน	ผู้เขียนใช้ภาษาได้อย่าง น้อย 3 ประเด็น จาก ทั้งหมด 4 ประเด็น คือ 1) ใช้สำนวนภาษา ถูกต้อง ตามหลัก ไวยากรณ์ 2) ใช้ระดับ ภาษาที่เหมาะสมกับเรื่อง ที่เขียน 3) ใช้ภาษาที่ สละสลวยกลมกลืนกับ เนื้อเรื่อง 4) ใช้ภาษาที่ สื่อความหมาย และ ความรู้สึกของผู้เขียนได้ อย่างชัดเจน	ผู้เขียนใช้ภาษาได้น้อย กว่า 2 ประเด็นจาก ทั้งหมด 4 ประเด็น คือ 1) ใช้สำนวนภาษา ถูกต้อง ตามหลัก ไวยากรณ์ 2) ใช้ระดับ ภาษาที่เหมาะสมกับเรื่อง ที่เขียน 3) ใช้ภาษาที่ สละสลวยกลมกลืนกับ เนื้อเรื่อง 4) ใช้ภาษาที่สื่อ ความหมาย และ ความรู้สึกของผู้เขียนได้ อย่างชัดเจน
4. อักษรวิธี	สะกดคำ ใช้อักษรย่อ ใช้ เครื่องหมายวรรคตอน ถูกต้องทั้งหมด	สะกดคำ ใช้อักษรย่อ ใช้ เครื่องหมายวรรคตอนผิด 1 – 3 ตำแหน่ง	สะกดคำ ใช้อักษรย่อ ใช้ เครื่องหมายวรรคตอน ผิดตั้งแต่ 4 ตำแหน่งขึ้นไป

เกณฑ์การประเมินคะแนนและระดับคุณภาพ

คะแนน	10 - 12	หมายถึง	ดี
คะแนน	7 - 9	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	4 - 6	หมายถึง	ปรับปรุง

แบบทดสอบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ (หลังเรียน)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนเรียงความ เรื่อง “วันหยุดสุดประทับใจของฉัน” ความยาวประมาณ 10 – 15 บรรทัด ใช้เวลาในการทำ 50 นาที

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เกณฑ์การประเมินความสามารถในการเขียนเรียงความ

ประเด็นในการประเมิน	ระดับคุณภาพของผลงานหรือการปฏิบัติ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. องค์ประกอบของเรียงความ	มีองค์ประกอบของการเขียนเรียงความครบถ้วน ทั้งคำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป และเกิดเอกภาพ สัมพันธภาพ และ สาระดี ภาพของเรื่อง	มีองค์ประกอบเรียงความครบถ้วน ทั้งคำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป แต่ขาดความเป็นเอกภาพ สัมพันธภาพ หรือ สาระดี ภาพของเรื่องไป 1 ประเด็น	มีองค์ประกอบไม่ครบถ้วน ไม่สามารถแยกองค์ประกอบของเรียงความ และขาดเอกภาพ สัมพันธภาพ หรือสาระดี ภาพของเรื่อง
2. เนื้อเรื่อง	ผู้เขียนเขียนเนื้อเรื่องครบ ทั้ง 4 ประเด็น คือ 1) เนื้อเรื่องสอดคล้องกับชื่อเรื่อง 2) การดำเนินเรื่องตามลำดับเหตุการณ์ 3) มีการสนับสนุนข้อคิดเห็น อาจมีการยกตัวอย่าง สำนวน ข้อคิด บทกลอนสนับสนุนเนื้อเรื่องให้ชัดเจนขึ้นและ 4) นำเสนอ ความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน	ผู้เขียนเขียนเนื้อเรื่องขาด 1 ประเด็น จากประเด็นต่อไปนี้ 1) เนื้อเรื่องสอดคล้องกับชื่อเรื่อง 2) การดำเนินเรื่องตามลำดับไม่วกวน 3) มีการสนับสนุนข้อคิดเห็น อาจมีการยกตัวอย่าง สำนวน ข้อคิด บทกลอนสนับสนุนเนื้อเรื่องให้ชัดเจนขึ้น และ 4) นำเสนอ ความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน	ผู้เขียนเขียนเนื้อเรื่องขาดมากกว่า 1 ประเด็น จากประเด็นต่อไปนี้ 1) เนื้อเรื่องสอดคล้องกับชื่อเรื่อง 2) การดำเนินเรื่องตามลำดับ ไม่วกวน 3) มีการสนับสนุนข้อคิดเห็น อาจมีการยกตัวอย่าง สำนวน ข้อคิด บทกลอน เพื่อสนับสนุนเนื้อเรื่องให้ชัดเจนขึ้น และ 4) นำเสนอความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์กับผู้อ่าน

ประเด็นในการ ประเมิน	ระดับคุณภาพของผลงานหรือการปฏิบัติ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
3. การใช้ภาษา	ผู้เขียนใช้ภาษาครบถ้วน ทั้ง 4 ประเด็น คือ 1) ใช้ สำนวนภาษาถูกต้อง ตามหลักไวยากรณ์ 2) ใช้ ระดับภาษาที่เหมาะสม กับเรื่องที่เขียน 3) ใช้ ภาษาที่สละสลวย กลมกลืนกับเนื้อเรื่อง 4) ใช้ภาษาที่สื่อความหมาย และความรู้สึกของผู้เขียน ได้อย่างชัดเจน	ผู้เขียนใช้ภาษาได้อย่าง น้อย 3 ประเด็น จาก ทั้งหมด 4 ประเด็น คือ 1) ใช้สำนวนภาษา ถูกต้อง ตามหลัก ไวยากรณ์ 2) ใช้ระดับ ภาษาที่เหมาะสมกับเรื่อง ที่เขียน 3) ใช้ภาษาที่ สละสลวยกลมกลืนกับ เนื้อเรื่อง 4) ใช้ภาษาที่ สื่อความหมาย และ ความรู้สึกของผู้เขียนได้ อย่างชัดเจน	ผู้เขียนใช้ภาษาได้น้อย กว่า 2 ประเด็นจาก ทั้งหมด 4 ประเด็น คือ 1) ใช้สำนวนภาษา ถูกต้อง ตามหลัก ไวยากรณ์ 2) ใช้ระดับ ภาษาที่เหมาะสมกับเรื่อง ที่เขียน 3) ใช้ภาษาที่ สละสลวยกลมกลืนกับ เนื้อเรื่อง 4) ใช้ภาษาที่สื่อ ความหมาย และ ความรู้สึกของผู้เขียนได้ อย่างชัดเจน
4. อักษรวิธี	สะกดคำ ใช้อักษรย่อ ใช้ เครื่องหมายวรรคตอน ถูกต้องทั้งหมด	สะกดคำ ใช้อักษรย่อ ใช้ เครื่องหมายวรรคตอนผิด 1 – 3 ตำแหน่ง	สะกดคำ ใช้อักษรย่อ ใช้ เครื่องหมายวรรคตอน ผิดตั้งแต่ 4 ตำแหน่งขึ้นไป

เกณฑ์การประเมินคะแนนและระดับคุณภาพ

คะแนน	10 - 12	หมายถึง	ดี
คะแนน	7 - 9	หมายถึง	พอใช้
คะแนน	4 - 6	หมายถึง	ปรับปรุง

แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้านการเขียนเรียงความโดยการจัดการ
เรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนเซนต์หลุยส์ศึกษา จังหวัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

1. ข้อมูลจากการแสดงความคิดเห็นของนักเรียนไม่มีผลต่อคะแนนและผลการเรียน
2. ผลจากการวิเคราะห์การแสดงความคิดเห็นของนักเรียนจะนำไปใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1	ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับระดับความพึงพอใจของนักเรียนซึ่ง ความหมายมี ดังนี้		
ระดับ 5	หมายถึง	มากที่สุด	
ระดับ 4	หมายถึง	มาก	
ระดับ 3	หมายถึง	ปานกลาง	
ระดับ 2	หมายถึง	น้อย	
ระดับ 1	หมายถึง	ที่สุด	

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนเขียนข้อเสนอแนะของตนเองที่มีต่อการความสามารถด้านการ
เขียนเรียงความโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ตอนที่ 1 ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้านการเขียนเรียงความโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ข้อที่	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
ด้านที่ 1 ด้านกิจกรรมการจัดการเรียนรู้						
1	กิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ช่วยพัฒนาความสามารถ การเขียนเรียงความได้					
2	กิจกรรมมีความหลากหลาย					
3	กิจกรรมการใช้ความคิดในทางสร้างสรรค์					
4	มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียนรู้					
5	การเรียนรู้ด้วยกิจกรรมช่วยให้มีความมั่นใจในการเขียน เรียงความ					
ด้านที่ 2 ด้านบรรยากาศ						
6	บรรยากาศชั้นเรียนสนุกสนาน					
7	บรรยากาศชั้นเรียนไม่เคร่งเครียด					
8	ได้แลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อน					
9	บรรยากาศส่งเสริมการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน					
10	บรรยากาศช่วยให้การเรียนรู้มีความสุข					
ด้านที่ 3 ด้านประโยชน์						
11	มีทัศนคติที่ดีกับการเขียนเรียงความที่ดีขึ้น					
12	ประยุกต์ใช้ความรู้ไปสู่ชีวิตจริงได้					
13	ได้ฝึกการใช้ความคิดมากขึ้น					
14	ได้ฝึกการทำงานร่วมกัน					
15	กล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้น					

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล

นายทรง ทิพย์สังวาลย์

วุฒิการศึกษา

พ.ศ. 2564 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี (ศศ.บ) (เกียรตินิยมอันดับ 1)

สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

พ.ศ. 2568 สำเร็จการศึกษาปริญญาโท (ศษ.ม) สาขาวิชาการสอนภาษาไทย

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

